

Aleksandra Papin Usługi Środowiskowe i Inwentaryzacje Przyrodnicze
NIP: 9542344812 REGON: 389781409
tel. 795 127 970
email: aksandra79@gmail.com

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego Gminy Dobryczyce

AUTOR
mgr Aleksandra Papin

PAŹDZIERNIK, 2025 ROK

Spis treści

1.	WSTĘP	3
1.1	<i>Przedmiot opracowania, podstawa formalno-prawna.....</i>	3
1.2	<i>Wykorzystane akty prawne i materiały źródłowe.....</i>	4
2.	CEL, ZAKRES I STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI ZAWARTYCH W PROGNOZIE	6
2.1	<i>Zakres przestrzenny prognozy</i>	6
2.2	<i>Ustalenia projektu planu ogólnego.....</i>	10
2.3	<i>Powiązania projektu planu ogólnego z innymi dokumentami</i>	20
2.4	<i>Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....</i>	24
2.5	<i>Przewidywane metody analizy skutków ustaleń planu ogólnego oraz częstotliwości jej przeprowadzania</i>	25
3.	OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	26
3.1	<i>Uwarunkowania środowiskowe obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego</i>	26
3.2	<i>Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem</i>	56
3.3	<i>Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.....</i>	62
3.4	<i>Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody</i>	65
3.5	<i>Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu.....</i>	68
4.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE	72
4.1.	<i>Oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska.....</i>	72
4.2	<i>Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne ..</i>	85
4.3.	<i>Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 oraz integralność tych obszarów.....</i>	87
4.4	<i>Analiza i ocena oddziaływania realizacji ustaleń dokumentu w zakresie możliwości naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów</i>	88
4.4	<i>Transgraniczne oddziaływanie na środowisko</i>	88
5.	PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZMINIMALIZOWANIE WPŁYWU NA ŚRODOWISKO	89
5.1	<i>Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru.....</i>	89
5.2	<i>Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy</i>	91
6.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	93

Załączniki do prognozy:

- Załącznik nr 1** Uwarunkowania środowiskowe obszaru objętego ustaleniami planu ogólnego, ze wskazaniem najważniejszych powiązań przestrzenno-funkcjonalnych oraz barier i zagrożeń środowiskowych, skala 1:20 000
- Załącznik nr 2** Obszar projektu planu ogólnego na tle obszarów chronionych, skala 1:50 000
- Załącznik nr 3** Oświadczenie autora prognozy

1. WSTĘP

1.1 Przedmiot opracowania, podstawa formalno-prawna

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego gminy Dobryszyce, sporządzonego na podstawie Uchwały Nr IV/28/24 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 18 czerwca 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Dobryszyce.

Prognoza dotyczy projektu planu ogólnego dla obszaru gminy Dobryszyce w jej granicach administracyjnych, zajmującej powierzchnię około 51,1 km².

Plan ogólny został wprowadzony nowelizacją ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2] i stanowi akt prawa miejscowego w zakresie planowania przestrzennego obejmujący obszar całej gminy.

Sporządzenie planu ogólnego gminy, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2], ma na celu określenie przede wszystkim:

- stref planistycznych,
- gminnych standardów urbanistycznych,

oraz dodatkowo określenie:

- obszarów uzupełnienia zabudowy,
- obszarów zabudowy śródmiejskiej.

Plan ogólny umożliwia planowanie zrównoważonego i harmonijnego rozwoju i zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całej gminy. Plan ogólny zastąpił dotychczas istniejące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688) studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do czerwca 2026 roku. Celem wprowadzenia planu ogólnego była konieczność uporządkowania przestrzeni geograficznej poprzez zwiększenie kontroli nad wydawaniem decyzji o warunkach zabudowy, a tym samym zlikwidowanie przeznaczania nadmiernej ilości terenów pod zabudowę i wyeliminowanie chaosu urbanistycznego. Decyzje o warunkach zabudowy będą mogły być wydawane jedynie na obszarach uzupełnienia zabudowy z planu, a ich treść będzie musiała być zgodna w zakresie funkcji zabudowy oraz parametrów i wskaźników urbanistycznych.

Wyznaczenie stref planistycznych w planie ogólnym jest podstawowym narzędziem kształtującym politykę przestrzenną gminy. Dzięki wyznaczeniu odpowiednich stref planistycznych możliwy będzie rozwój poszczególnych terenów gminy, zarówno w oparciu o realizację planów miejscowych jak i decyzji o warunkach zabudowy. Możliwe będzie również zachowanie najcenniejszych elementów lokalnego środowiska przyrodniczego bez możliwości zabudowy.

Plan ogólny stanowi bazę wyjściową do opracowywania wszystkich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Potrzeba opracowania prognozy do projektu planu ogólnego wynika z art. 46 ust. 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1] oraz z art. 13i pkt. 3 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2].

Prognoza wraz z projektem planu ogólnego gminy Dobryszyce podlegać będzie opiniowaniu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Ileokroć w niniejszym dokumencie jest mowa o „planie”, rozumie się przez to projekt planu ogólnego gminy Dobryszyce.

1.2 Wykorzystane akty prawne i materiały źródłowe

Przy opracowywaniu niniejszej dokumentacji wykorzystano niżej wymienione akty prawne:

- [1] Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późniejszymi zmianami),
- [2] Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2024 r., poz. 1130 z późniejszymi zmianami),
- [3] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2024 roku, poz. 54 z późniejszymi zmianami),
- [4] Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity w Dz. U. z 2025 roku poz. 733),
- [5] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku, poz. 1587 z późniejszymi zmianami),
- [6] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2024 roku, poz. 1478 z późniejszymi zmianami),
- [7] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (tekst jednolity w Dz. U. z 2024 roku, poz. 1087 z późniejszymi zmianami),
- [8] Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2024 roku poz. 757),
- [9] Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2025 roku, poz. 418),
- [10] Ustawa z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. 2024 poz. 1292 z późniejszymi zmianami),
- [11] Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2024 roku, poz. 1290),
- [12] Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 roku, poz. 774 z późniejszymi zmianami),
- [13] Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 567),
- [14] Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 82),
- [15] Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity Dz. U. 2020 poz. 2187),
- [16] Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz. U. 2024 poz. 1151 z późniejszymi zmianami)
- [17] Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (tekst jednolity Dz. U. z 2024 roku, poz. 317)

wraz z odpowiednimi rozporządzeniami wykonawczymi do ww. ustaw.

W trakcie prac nad niniejszą prognozą wykorzystano min. następujące dane literaturowe:

- Kleczkowski, Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce, wymagających szczególnej ochrony, w skali 1:500 000,
- Kondracki J. Geografia regionalna Polski; J. 2002 rok,
- Ostaszewska K. Geografia krajobrazu; 2002 rok,
- Ostoje przyrody w Polsce, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 1999 rok,
- Poradnik dotyczący włączania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej do oceny oddziaływania na środowisko, Komisja Europejska, 2013 rok,
- Poradnik weryfikacji inwestycji pod względem wpływu na klimat i adaptacji do zmian klimatu w okresie programowania UE 2021-2027, stanowiący aktualizację „Poradnika przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe”, wydany przez Ministerstwo Środowiska w 2017 roku,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Dobryczyce na lata 2025 – 2028,
- Raport o stanie Gminy Dobryczyce za 2023 rok,

- Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M., Regionalna geografia fizyczna Polski, Poznań, 2021, wydane na zlecenie GDOŚ,
- Richling A., Ostaszewska K. Geografia fizyczna Polski; 2005 rok,
- Sadowski M. (red). Opracowanie i wdrożenie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2013 rok,
- Szponar A. Fizjografia urbanistyczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003;
- opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Dobryczyce, 2025 rok.

oraz inne dostępne źródła danych (m.in):

- mapy topograficzne i ortofotomapy,
- mapa hydrogeologiczna Polski,
- mapa geologiczna Polski,
- mapy glebowe Polski,
- dane dotyczące korytarzy ekologicznych ze strony internetowej Pracowni na Rzecz Wszelkich Istot (<http://mapa.korytarze.pl/>) – mapa korytarzy wykonana została na zlecenie Ministerstwa Środowiska przez Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. jako „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce”. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 – mapa z 2005 roku i jej aktualizacja z 2012 roku,
- dane dostępne na stronie internetowej Urzędu Gminy Dobryczyce,
- informacje Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi,
- rejestr form ochrony przyrody prowadzony przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska,
- rejestr zabytków prowadzony przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi,
- dane Państwowej Służby Hydrogeologicznej, dane Państwowego Instytutu Geologicznego,
- dane z bazy MIDAS,
- dane Banku Danych o Lasach,
- dane Państwowego Gospodarstwa Wodnego Polskie Wody RZGW,
- audyt krajobrazowy województwa łódzkiego,
- inne dane i materiały ogólnodostępne oraz będące w posiadaniu autorów dokumentacji,
- wizje terenowe.

2. CEL, ZAKRES I STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI ZAWARTYCH W PROGNOZIE

Celem prognozy jest analiza prognozowanych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji zapisów projektu planu ogólnego gminy Dobryszyce, ocena zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, w tym identyfikacja zagrożeń i potencjalnych konfliktów przyrodniczych oraz społeczno-przestrzennych mogących wynikać z wyznaczenia poszczególnych stref planistycznych na terenie gminy.

Niniejsza prognoza spełnia wymogi zawarte w art. 51 oraz art. 52 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1], dotyczące warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko do projektu planu.

Niniejsze opracowanie uwzględnia również uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie:

- z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi w piśmie z dnia 27 stycznia 2025 r. (znak pisma: WOOS.411.19.2025.AJa2);
- z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Radomsku w piśmie z dnia 29 stycznia 2025 r. (znak pisma: ZNS.90280.4.2025).

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie planu ogólnego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań środowiskowych obszaru. Poszczególne strefy planistyczne stanowią wytyczne planistyczne dla planów miejscowych a ich wyznaczenie było analizowane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym oraz z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska. Ocenia się również określone w planie ogólnym warunki zagospodarowania, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody, ochrony bioróżnorodności oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. W prognozie uwzględnia się również wpływ na warunki życia i zdrowie ludzi, zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko.

2.1 Zakres przestrzenny prognozy

Projekt planu ogólnego dotyczy terenu gminy Dobryszyce w jej granicach administracyjnych, znajdującej się w południowej części województwa łódzkiego, w powiecie radomszczańskim.

The map displays the Dobryczyce urban area, outlined by a thick black dashed line. The city is situated in a valley, with the A1 highway (red line) running diagonally through it. Surrounding villages and settlements include Wola Grzymlana-Kolonia, Wolica, Janów, Bórowa, Huta Brudzka, Pytówice, Kosiówka, Paciorek, Słostowice, Ruda, Karkosza, Borowiecko, Borowiecka Kolonia, Białą Górą, Galonki, Zolania, Włodnik, Długie, Kępno, Kępno-Kolonia, Wierzbica, Słobice-Słacheckie, and Płoszów. The map also shows the Bóbr river and various smaller streams and ponds.

Dotychczasowa struktura użytkowania gminy Dobryczyce wymaga zmian zagospodarowania wynikających z potrzeb rozwoju gminy i jej mieszkańców przy zachowaniu najcenniejszych zasobów środowiska przyrodniczego gminy.

Gminę zamieszkuje 4 596 osób, gęstość zaludnienia wynosi 90 osób na km² (dane GUS na grudzień 2023 roku).

Powierzchnia gruntów leśnych wynosi 907,17 ha (dane GUS, 2023 rok), z czego zdecydowana większość to lasy prywatne. Lesistość gminy wynosi 17,8%. Lasy znajdują się we wschodniej części gminy, pod względem siedliskowym są to przede wszystkim bory sosnowe.

7

Istniejąca zabudowa na terenie gminy – miejscowość Dobryczyce i Blok-Dobryczyce

Źródło: wizja w terenie

Południowa część gminy to w głównej mierze tereny inwestycyjne – wyznaczone w obowiązującym Studium uwarunkowań jako tereny przemysłowo-usługowe oraz mieszkaniowe. Pod względem dostępu do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, gmina jest zwodociągowana, jednak część gminy nie ma dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej i korzysta z przydomowych szamb. Stopniowo zbiorniki bezodpływowe są zastępowane przez przydomowe oczyszczalnie ścieków (zwłaszcza w obrębie nowo powstającej zabudowy mieszkaniowej).

Przez obszar gminy przebiegają sieci elektroenergetyczne najwyższych, wysokich, średnich oraz niskich napięć, gazociąg DN 250/200/150 Dobryczyce – Radomsko – Przedbórz i rurociąg naftowy.

Na terenie gminy znajdują się 3 elektrownie wiatrowe. Przez gminę przebiega autostrada A1, droga krajowa DK 91 i linia kolejowa nr 1 Warszawa Zachodnia – Katowice. Uzupełnieniem sieci drogowej są drogi kategorii powiatowej oraz gminnej.

Na terenie gminy nie ma wielkopowierzchniowych stref przemysłowych, nie występują tu zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Głównym źródłem zatrudnienia mieszkańców gminy są duże zakłady przemysłowe usytuowane poza jej granicami, min. w Bełchatowie, Radomsku i gminie Kleszczów. Do największych zakładów na terenie gminy należą te o profilu rolniczym i hodowla zwierząt (takie jak szklarnie czy fermy).

Tereny gospodarcze w gminie Dobryszyce

2.2 Ustalenia projektu planu ogólnego

W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2], określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Na obszarze gminy wyznaczono następujące strefy planistyczne:

- SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
- SU – strefa usługowa,
- SP – strefa gospodarcza,
- SR – strefa produkcji rolniczej,
- SI – strefa infrastrukturalna,
- SN – strefa zieleni i rekreacji,
- SC – strefa cmentarzy,
- SG – strefa górnictwa,
- SO – strefa otwarta,
- SK – strefa komunikacyjna.

Strefy planistyczne na obszarze gminy Dobryszyce zostały wyznaczone w oparciu o obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy, oraz w oparciu o istniejącą zabudowę i zagospodarowanie terenu.

Gminny katalog stref planistycznych wyznacza ich profil funkcjonalny, maksymalną wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. W każdej strefie planistycznej profil funkcjonalny obejmuje tereny określone w ramach profilu funkcjonalnego podstawowego oraz wybrane profile dodatkowe. Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy.

1) SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ

Na terenie gminy Dobryszyce wyznaczono 186 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną.

Strefy wielofunkcyjne SJ zostały wyznaczone na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy oraz na terenach przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę

mieszkaniową jednorodzinną. Do ww. stref zakwalifikowano także tereny usług zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Strefa planistyczną 169SJ została wyznaczona w oparciu o istniejącą zabudowę oraz poszerzona o działkę nr 415 obręb Różny, dla której nie wyznaczono obszaru uzupełnienia zabudowy ze względu na obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, przyjęty uchwałą Nr XIII/71/24 Rady Gminy Dobryszyce z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wybranego terenu położonego w obrębie geodezyjnym Rożny w gminie Dobryszyce. Działka w planie została przeznaczona częściowo pod teren 1RZM (przeznaczenie podstawowe: teren zabudowy zagrodowej, przeznaczenie uzupełniające: teren usług). Zmiana przeznaczenia działki nastąpiła na wniosek właściciela, złożony podczas prowadzonej procedury formalno-prawnej.

2) SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ

Na terenie gminy wskazano 3 strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną o łącznej powierzchni około 1,62 ha.

Strefy wielofunkcyjne SW wyznaczono dla terenów istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

3) SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ

Na terenie gminy wyznaczono 95 stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową.

Strefy wielofunkcyjne SZ zostały wskazane na terenach istniejącej zabudowy zagrodowej w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy oraz na terenach przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę zagrodową.

4) SU – STREFA USŁUGOWA

Na terenie gminy Dobryszyce wyznaczono 30 stref usługowych.

Strefy usługowe SU zostały wskazane na obszarach istniejącej zabudowy usługowej oraz na terenach w centrum miejscowości Dobryszyce jako przeniesiona z obowiązującego Studium uwarunkowań, przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. W ramach stref usługowych SU plan dopuszcza elektrownie słoneczne.

5) SP – STREFA GOSPODARCZA

Na terenie gminy Dobryszyce wyznaczono 35 stref gospodarczych.

Strefy gospodarcze SP zostały wyznaczone na obszarach istniejącej zabudowy produkcyjnej, produkcyjno-usługowej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji na podstawie obowiązującego Studium uwarunkowań.

Duża strefa gospodarcza SP przy autostradzie A1 została przeniesiona z obowiązującego Studium.

Strefy gospodarcze 11SP, 27SP, 32-34SP zostały wyznaczone w oparciu o tereny inwestycyjne wyznaczone w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjętym uchwałą Nr XV/88/2000 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobryszyce.

6) SR – STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ

Na terenie gminy Dobryszyce wyznaczono 14 stref produkcji rolniczej.

Strefy produkcji rolniczej SR wskazano na terenach istniejącej produkcji w gospodarstwach rolnych na terenie gminy. W strefie SR znajdują się istniejące szklarnie, oraz fermy hodowlane.

W granicach wyznaczonej strefy SR znajdują się również przedsięwzięcia potencjalnie znacząco oddziałujące na środowisko: należą do nich ferma drobiu wyznaczona na terenie 1SR, obręb Dobryszyce oraz przedsiębiorstwo zajmujące się hodowlą drobiu i królików, wyznaczone na terenach 3SR i 16SR, obręb Zdania.

7) SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA

Na terenie gminy Dobryszyce wyznaczono 9 stref infrastrukturalnych o łącznej powierzchni około 9,82 ha.

Strefy infrastrukturalne SI zostały wskazane na obszarach istniejących terenów infrastruktury technicznej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy.

Strefę infrastruktury technicznej SI wyznaczono w ramach istniejących ujęć wody. W planie wyznaczono również strefę infrastrukturalną (SI) pod planowane ujęcia wody, na działce nr 630 w obrębie Dobryszyce. W obrębie strefy SI znajduje się również gminna oczyszczalnia ścieków. Wszystkie strefy planistyczne w profilu podstawowym mają dopuszczenie terenów infrastruktury technicznej, a co za tym idzie ujęcia wód w planie ogólnym gminy mogą znajdować się również w granicach innych stref, poza wymienioną strefą infrastrukturalną (SI).

8) SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI

Na terenie gminy Dobryszyce wyznaczono 14 stref zieleni i rekreacji o łącznej powierzchni około 11,7 ha.

Strefy zieleni i rekreacji SN zostały wyznaczone na terenach zieleni urządzonej w miejscowości Dobryszyce, Rożny. Strefą tą objęte zostały również zbiorniki wodne wraz z terenami zieleni w miejscowości Dobryszyce, Żarki, Zalesiczki, Zdania. W obrębie tej strefy znajdują się również place zabaw, boiska.

9) SC – STREFA CMENTARZY

Na terenie gminy Dobryszyce wyznaczono 3 strefy cmentarzy o łącznej powierzchni około 4,5 ha. Strefy cmentarzy SC wyznaczone zostały na terenach dwóch istniejących cmentarzy w miejscowości Dobryszyce oraz Blok Dobryszyce, gdzie pod strefę cmentarza wyznaczono również rezerwę terenu. Jeden z cmentarzy w Dobryszycach został przeniesiony z obowiązującego Studium uwarunkowań - w terenie nie zagospodarowany.

10) SG – STREFA GÓRNICTWA

Na terenie gminy Dobryszyce wyznaczono 5 stref górnictwa o łącznej powierzchni około 31,65 ha. Strefy górnictwa SG zostały wyznaczone na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy - wszystkie strefy SG wyznaczono na podstawie obowiązującego Studium uwarunkowań.

W granicach strefy górnictwa zlokalizowane są udokumentowane złoża kruszyw naturalnych Huta Brudzka, „Wiewiórów Rządowy II”, „Wiewiórów Rządowy III”, „Blok Dobryszycki”, „Blok Dobryszycki I”, „Blok Dobryszyce”, „Rożny”.

11) SO – STREFA OTWARTA

Na terenie gminy wyznaczono 64 stref otwartych.

Strefy otwarte SO zostały wyznaczone na terenach o wysokich wartościach przyrodniczych poza obszarami zabudowy. Strefy otwarte obejmują największą część gminy, pokrywają tereny lasów, tereny rolnicze, tereny wód i zieleni naturalnej oraz tereny lokalnych dróg.

W obrębie tej strefy znajdują się istniejące i projektowane farmy fotowoltaiczne oraz turbiny wiatrowe.

Elektrownie wiatrowe istniejące znajdują się w granicach terenów 38SO i 40SO, obręb Dobryszyce (działki ewidencyjne nr 493/1, 442, 366/7).

Elektrownie słoneczne dopuszczono w ramach stref otwartych SO i stref usługowych SU.

Istniejące elektrownie słoneczne zlokalizowane są na dz. nr 1107/5, 1108/3 obręb Dobryszyce, dz. nr 1071 obręb Dobryszyce, dz. nr 525/2 obręb Zalesiczki.

Strefa otwarta 20SO została wyznaczona w ramach planowanej budowy obwodnicy Radomska w ciągu DK nr 42 i nr 91 na odcinku od km 0+000 do km 5+738 (DK91) i od km 0+000 do km 5+959 (DK42) i stanowi rezerwę terenową dla planowanej inwestycji drogowej nie posiadającej na dany moment wrysowanych linii rozgraniczających. Rezerwa terenowa pod planowaną obwodnicę w ramach strefy otwartej (SO) wyznaczona została w graniach działek nr 603, 602/4, 601/2 obręb Dobryszyce.

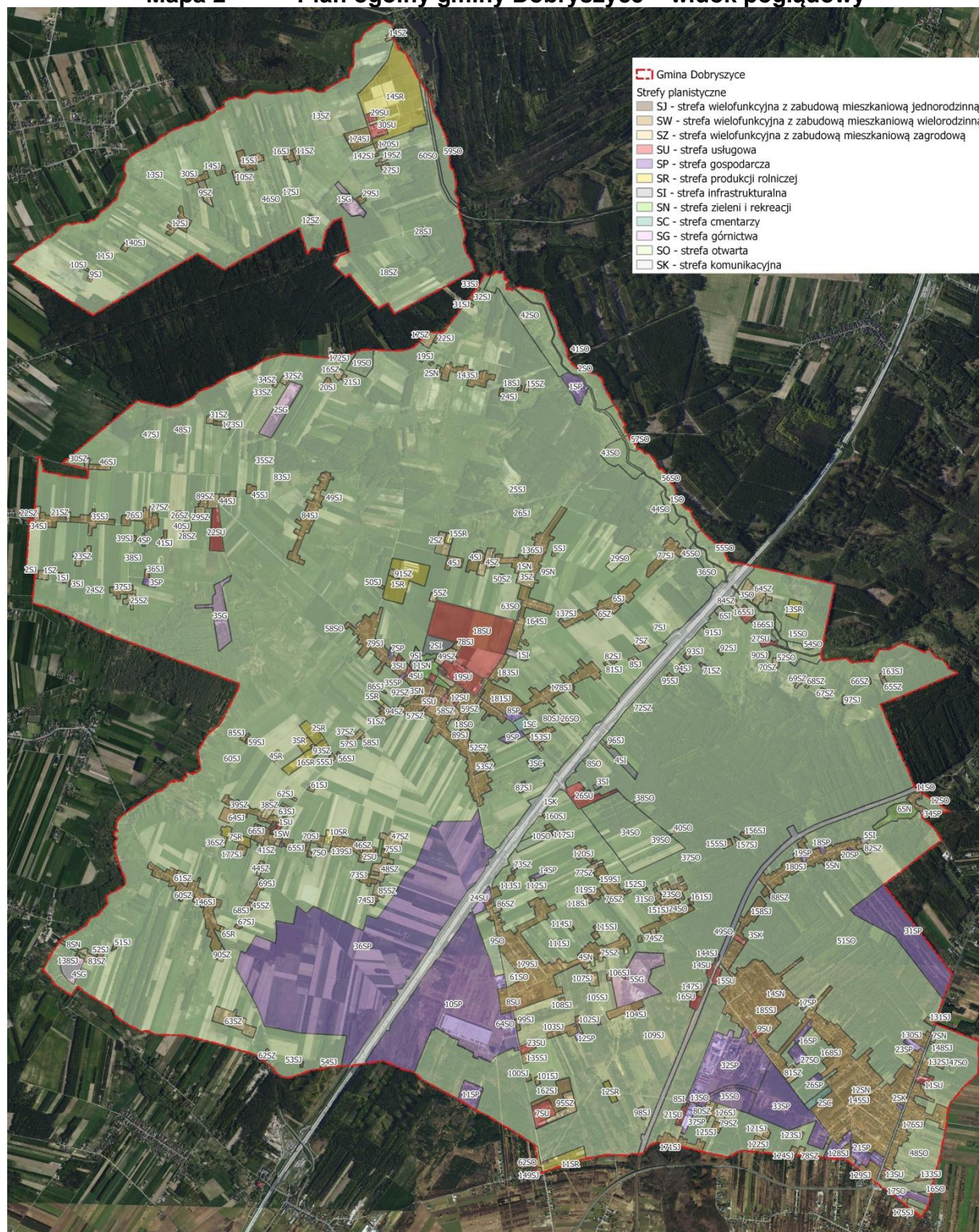
12) SK – STREFA KOMUNIKACYJNA

Na terenie gminy Dobryszyce wyznaczono 3 strefy komunikacyjne.

Strefy komunikacyjne SK zostały wyznaczone na terenie dróg klasy głównej (autostrada A1), drogi krajowej DK 91 oraz w granicach linii kolejowej.

W gminie Dobryszyce nie występują obszary zabudowy śródmiejskiej. Plan ogólny również takich obszarów nie wyznacza.

Mapa 2 Plan ogólny gminy Dobryszyce – widok poglądowy

Źródło: Projekt planu ogólnego gminy Dobryszyce

Tabela 1 Profile funkcjonalne stref planistycznych wyznaczonych w planie ogólnym gminy Dobryszyc

oznaczenie strefy	oznaczenie stref funkcjonalnych – profil podstawowy	profil dodatkowy	minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej	maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	maksymalna wysokość	maksymalny udział powierzchni zabudowy
SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej dla stref 90SJ – 97 SJ, 100SJ - 101 SJ, 162SJ – 163SJ oraz 165SJ – 166SJ - teren zieleni naturalnej, teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej	30% - 50%	0,6 – 0,8 w zależności od terenu	11 m	35 - 60%
SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej	30%	1,5 – 2,4 w zależności od terenu	12 – 15 m w zależności od terenu	50 - 60%
SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30% - 40%	0,5 – 1,2 w zależności od terenu	11 – 15 m w zależności od terenu	40 - 60 %
SU – strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej	dla terenów 3SU – 4SU oraz 8SU – 9SU, 11SU, 14SU - 16SU, 24SU, 26SU - teren składów i magazynów, teren zieleni naturalnej, teren lasu; dla terenów – 28SU – 30SU - teren składów i magazynów;	30%	0,6 – 1,6 w zależności od terenu	12 – 21 m w zależności od terenu	40 - 60%

		dla terenów 1SU-2SU, 5SU – 6SU, 10SU oraz 20SU i 23SU - teren zieleni naturalnej; dla terenu 7SU, 12SU, 17SU, 19SU - teren zieleni naturalnej, teren lasu; dla terenu 25SU i 27SU - teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód; dla terenu 13SU obejmuje składów i magazynów, teren zieleni naturalnej; na terenach 18SU, 22SU, 26SU - elektrownie słoneczne				
SP – strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20% - 30%	0,6 – 2 w zależności od terenu	11 – 21m w zależności od terenu	40 - 60%
SR – strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren wód	30%	0,3 – 1,2 w zależności od terenu	12 – 18m w zależności od terenu	20 - 70%

SI – strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren wód	20% - 80%	0,5	10 – 12 m zależności od terenu	50%
SN – strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej.	dla terenów 1SN – 2SN, 4SN, 6SN -12SN - teren usług sportu i rekreacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu; dla terenów 3SN, 5SN i 13SN - teren zieleni naturalnej, teren lasu	50%	0,2	10 m	30%
SC – strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej.	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu	30%	0,2	12 m	20
SG – strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej	dla terenu 1SG - teren produkcji, teren usług handlu, teren usług biurowych i administracji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód; dla terenów 2SG – 5SG - teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0%	1	15 m	60%
SO - strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, tereny zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej.	głównie teren zieleni urządzonej, teren lasu. Dla terenów 1SO – 2SO, 15SO, 60SO nie wyznaczono profilu dodatkowego. Na terenach 3SO, 23SO, 24SO, 26SO, 30SO – 32SO, 41SO – 45SO,	dla większości terenów strefy SO minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej nie wyznacza się.	-	-	-

		47SO – 51SO, 55SO – 58SO, 61SO i 63SO - wyznaczono jedynie teren zieleni urządzonej. Na terenie 8SO jako profil dodatkowy wyznaczono teren elektrowni wiatrowej. W ramach stref otwartych są na terenach 7SO, 9SO, 10SO, 19SO, 29SO, 33SO, 34SO, 36SO (farmy istniejące i projektowane).	Dla terenów 1SO – 3SO, 15SO, 41SO – 45SO, 52SO – 55SO, 57SO, 60SO powierzchnia biologicznie czynna wynosi 80%.			
SK – strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogródków działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren wód. dla strefy 2SK, to oprócz terenów zieleni i wód, również teraz drogi zbiorczej	-	-	-	-

W związku z rolniczym charakterem gminy, strefy planistyczne zostały wyznaczone w celu ukierunkowania jednostki na utrzymanie jej podstawowej funkcji, jaką jest funkcja rolnicza. Przeważają strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową, strefy produkcji rolniczej oraz strefy otwarte.

Plan ogólny sankcjonuje istniejącą zabudowę mieszkaniową poza obszarem uzupełnienia zabudowy – zabudowa ta objęta została w planie ogólnym strefą wielofunkcyjną z zabudową jednorodzinną **SJ**.

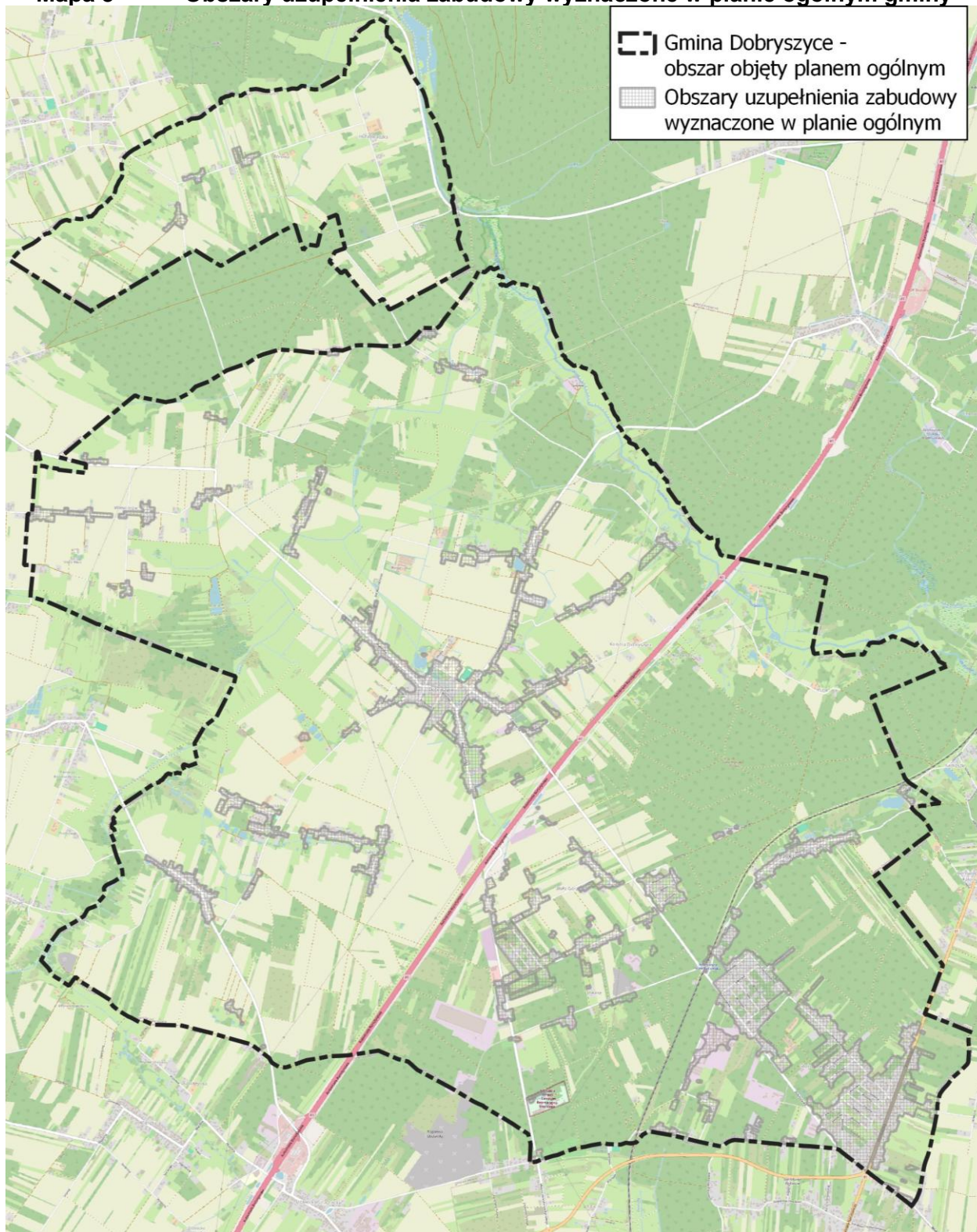
Ze względu na znikomą powierzchnię planów miejscowych w gminie Dobryszycy rozwój zabudowy w gminie w głównej mierze odbywać się może przy wykorzystaniu obszarów uzupełnienia zabudowy. Poza możliwością wyznaczenia stref planistycznych z funkcją mieszkaniową, możliwe będzie w obszarach uzupełnienia zabudowy wyznaczenie również innych terenów inwestycyjnych. Kluczowa tu jest również kwestia możliwości wydawania w przyszłości decyzji o warunkach zabudowy, które przyspieszą procesy inwestycyjne.

Przy rozszerzeniu obszarów uzupełnienia zabudowy kierowano się lokalnymi uwarunkowaniami przestrzennymi oraz przyjętą polityką przestrzenną gminy. Rozszerzenia obszaru uzupełnienia zabudowy dotyczą miejsc przygotowanych do rozwoju nowej zabudowy – dotyczą więc obszarów zurbanizowanych lub zlokalizowanych w bezpośrednim obszarze terenów zurbanizowanych, charakteryzujące się dostępem do sieci komunikacyjnej oraz wysokim stopniem wyposażenia w niezbędne media. W planie ogólnym obszary takie wyznaczano w miejscach potencjalnego rozwoju danego typu zabudowy, uwzględniając jednocześnie część wniosków mieszkańców i inwestorów.

Obszar uzupełniania zabudowy (zwany dalej OUZ) został wyznaczony zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz. U. poz. 729).

Łączna powierzchnia obszaru uzupełnienia zabudowy zajmuje 894 143,1 m².

Mapa 3 **Obszary uzupełnienia zabudowy wyznaczone w planie ogólnym gminy**

Źródło: Projekt planu ogólnego gminy Dobryszyce

W założeniach do planu ogólnego przyjęto, że niemożliwa jest realizacja zabudowy mieszkaniowej w strefach sanitarnych od cmentarza, strefach technicznych napowietrznych linii elektroenergetycznych i innych sieci infrastruktury technicznej położonych poza siecią drogową (wodociągi, gazociąg) oraz na terenach zagrożenia powodziowego.

Ze względu na to, iż gmina Dobryszyce nie posiada ściśle wykształconej zwartej zabudowy mieszkaniowej i usługowej nie określono w planie ogólnym obszaru zabudowy śródmiejskiej.

Zapisy planu ogólnego gminy Dobryszyce będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla gminy.

2.3 Powiązania projektu planu ogólnego z innymi dokumentami

W odniesieniu do zapisów projektu planu ogólnego, powiązań można się doszukiwać w następujących dokumentach:

- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP 2030);
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego przyjęty Uchwałą Nr LV/679/18 z dnia 28 sierpnia 2018 r.;
- Program ochrony środowiska dla Gminy Dobryszyce na lata 2025 – 2028;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Dobryszyce.

Zgodność z Planem Zagospodarowania Przestrzennego województwa łódzkiego

Ustalenia projektu planu ogólnego są zgodne z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego przyjętym Uchwałą Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.

Zgodnie z wizją nakreśloną w planie zagospodarowania \ województwa łódzkiego, województwo ma być regionem spójnym terytorialnie i wizerunkowo, kreatywnym i konkurencyjnym w skali kraju i Europy o najlepszej dostępności komunikacyjnej, wyróżniającym się atrakcyjnością inwestycyjną i wysoką jakością życia.

Do najważniejszych kierunków działań mających wpływ na dalszy rozwój regionu zaliczono konieczność wzmocnienia powiązań transportowych województwa oraz wdrażanie proekologicznych rozwiązań transportowych. W wojewódzkim planie zagospodarowania przestrzennego uwzględniono realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, polegającą na budowie autostrady A1 na odcinku od końca obwodnicy Częstochowy – Tuszyńska realizowanej w granicach gminy Dobryszyce.

Wskazano również na kształtowanie stref rozwojowych tworzących strukturę funkcjonalno-przestrzenną województwa, składających się z obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym, będących wypadkową zróżnicowanej działalności człowieka oraz uwarunkowań środowiskowych. Zakłada się również wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich i rozwój rolnictwa ekologicznego pozostałych obszarów wiejskich w regionie. Istotnym elementem rozwoju województwa jest ochrona i poprawa stanu środowiska, zwłaszcza w kontekście racjonalnej gospodarki odpadami i racjonalnym gospodarowaniem zasobami naturalnymi, oraz obniżenie emisji zanieczyszczeń powietrza.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, w ramach prowadzenia polityki rozwoju wyznaczył obszary funkcjonalne. Gmina Dobryszyce została uznana za część obszaru funkcjonalnego o znaczeniu regionalnym - miasta Radomsko, w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego miasta powiatowego.

Dodatkowo gmina Dobryszyce znajduje się również w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu regionalnym – Bełchatowsko-Szczercowski Górniczo-Energetyczny Obszar Funkcjonalny, który pełni kluczową rolę jako krajowy i regionalny hub energetyczny. To teren, w którym dominuje gospodarka surowcowa, oparta na obfitych zasobach węgla brunatnego oraz produkcji energii elektrycznej i ciepłej.

Najważniejszymi wyzwaniem rozwojowym dla Zagłębia Górniczo-Energetycznego Bełchatów – Szczerców – Złoczew, do którego zaliczono gminę Dobryszyce i które mają swoje odzwierciedlenie w opiniowanym planie ogólnym gminy są:

- **rozwój OZE** – dopuszczenie w planie ogólnym elektrowni wiatrowych i elektrowni słonecznych w ramach stref otwartych (SO) i strefy usług (SU);
- **proces rekultywacji terenów poeksploatacyjnych** – dopuszczenie w planie ogólnym w profilu dodatkowym terenów lasów i terenów wód w ramach strefy górnictwa (SG);
- **poprawa dostępności transportowej wewnętrznej i zewnętrznej** – wyznaczenie rezerwy terenowej w ramach strefy otwartej (SO) dla planowanej obwodnicy miasta Radomska.

Ustalenia planu ogólnego gminy Dobryszyce wpisują się w zadania i rekomendacje wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego.

Zgodność z Programem Ochrony Środowiska dla gminy Dobryszyce na lata 2025 - 2028

Program Ochrony Środowiska zawiera analizę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy, na podstawie której określono cele, kierunki i zadania wynikające z zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji. Do działań mających na celu polepszenie jakości środowiska, wymienionych w ww. dokumencie i mających swoje odzwierciedlenie w zapisach omawianego projektu planu należą:

- ochrona powietrza – celem gminy Dobryszyce jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez systematyczne zmniejszenie emisji zanieczyszczeń. W obszarze gminy projekt planu ogólnego nie wyznacza wielkoskalowych przedsięwzięć, mogących stanowić źródła znaczących i uciążliwych emisji substancji zanieczyszczających, dodatkowo umożliwia realizację odnawialnych źródeł energii w postaci elektrowni słonecznych na terenach **strefy otwartej SO** oraz **usług SU**.
- gospodarka wodami i ochrona wód – celem działań na terenie gminy jest ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych oraz przeciwdziałanie suszy gruntowej i podtopieniom. Projekt planu ogólnego wyznacza nowe formy zagospodarowania na terenach usytuowanych poza obszarem dolin rzecznych które pozostaną niezabudowane w ramach **strefy otwartej SO**. Projekt planu wprowadza zapisy służące zwłaszcza zachowaniu elementów sieci hydrograficznej istotnych dla odwadniania terenów gminy, ochrony dolin rzecznych przed zabudową i zainwestowaniem stanowiące pasma powiązań ekologicznych, w tym korytarze ekologiczne dolin cieków,
- ochrona gleb – celem działań na terenie gminy jest ochrona powierzchni ziemi i gleb. W zakresie racjonalnego wykorzystania zasobów glebowych i surowców mineralnych zasadnicze znaczenie mają zapisy projektu planu dotyczące zachowania gruntów rolniczych i leśnych oraz ich ochrony przez zmianą zagospodarowania w ramach wyznaczonej **strefy otwartej SO**, oraz ochrony udokumentowanych złóż i możliwości ich eksploatacji przez wyznaczenie **stref górnictwa SG**,
- ochrona zasobów przyrodniczych – głównym celem na terenie gminy będzie ochrona i kształtowanie wartości przyrodniczych. Celowi temu służy zachowanie terenów rolniczych i leśnych w obrębie **strefy otwartej SO**, zachowanie i ochrona największych kompleksów leśnych jako obszary węzłowe, zachowanie funkcji przyrodniczej w obrębie dolin rzecznych, wyznaczenie **strefy zieleni i rekreacji SN**. Tereny leśne zachowane zostaną w swojej obecnej funkcji ekologicznej i biocenotycznej, projekt planu wprowadza ochronę przed zabudową, zachowanie terenów zieleni wysokiej i niskiej tworzącej otuliny biologiczne cieków, stanowiące równocześnie korytarze ekologiczne,
- zapobieganie poważnym awariom – celem dla gminy jest zapobieganie wystąpieniu poważnych awarii, ochrona zdrowia i życia mieszkańców i środowiska, W cel ten wpisują się ustalenia planu zmierzające do zachowania obecnie wiodącej funkcji gminy jaką jest rolnictwo, bez wprowadzania funkcji uciążliwych dla środowiska.

Zgodność z opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym na potrzeby planu ogólnego gminy Dobryszyce

Opracowanie ekofizjograficzne przedstawia analizę środowiska przyrodniczego i powiązań pomiędzy poszczególnymi jego komponentami. Rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego dały podstawę do zdiagnozowania i określenia przyrodniczych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Dobryszyce.

W opracowaniu ekofizjograficznym oceniono mocne strony oraz istniejące ograniczenia środowiskowe dla wyznaczenia poszczególnych stref planistycznych na terenie gminy Dobryszyce oraz określono przydatność poszczególnych terenów do objęcia określoną strefą planistyczną.

Ekofizjograficzne uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego:

I. Obszary pełniące funkcje przyrodnicze

Do obszarów o szczególnym znaczeniu dla prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego zalicza się:

- obszary o szczególnych walorach przyrodniczych objęte ochroną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – w granicach gminy Dobryszyce to Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki, powołany w celu ochrony miejsc przyrodniczo cennych przed niewłaściwym zagospodarowaniem. Jest to obszar, na którym obowiązują zasady zagospodarowania wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych;
- dolina Widawki, Kręcicy oraz doliny ich dopływów wraz z obudową biologiczną w postaci łąk i zadrzewień, terenów podmokłych w obniżeniach dolinnych, stanowiące lokalne korytarze ekologiczne;
- krajowy korytarz ekologiczny związany z doliną rzeki Widawki, stanowiący część jednego z głównych korytarzy ekologicznych - Dolina Warty – Dolina Pilicy KPdC-10C;
- zwarte areale leśne oraz zadrzewienia śródpolne uzupełniające funkcje ochronne lasów oraz ułatwiające migrację gatunków.

Doliny rzeczne odgrywają kluczową rolę w ochronie przyrody w gminie, stanowiąc miejsca występowania cennych siedlisk podmokłych, będących ostoją dla wielu gatunków zwierząt. Doliny rzeczne kształtują lokalną bioróżnorodność i powinny zostać zachowane w funkcji przyrodniczej. Należy chronić zadrzewienia, które pełnią ważne funkcje ekologiczne i krajobrazowe. Ochronna rola lasów powinna przeważać nad produkcyjną, a same lasy powinny być dostosowane do celów rekreacyjnych. Wszystkie tereny cenne przyrodniczo, zostały wyznaczone w ramach **strefy otwartej SO** wolnej od zabudowy.

II. Obszary pełniące funkcje rolnicze

Gmina Dobryszyce ma charakter rolniczy, użytki orne stanowią prawie połowę powierzchni gminy. Dbanie o strefę rolniczą wymaga zrównoważonego podejścia, uwzględniającego ochronę gleby, wody, przyrody oraz krajobrazu. Tereny rolnicze stanowią oś wyznaczonej **strefy otwartej SO**.

III. Tereny zabudowy

Strefy odpowiednie dla zabudowy są ustalane na podstawie warunków geologiczno-inżynierskich, rodzaju i stanu gruntów, ukształtowania terenu, głębokości wód podziemnych, sposobu użytkowania obszaru oraz warunków przyrodniczych. Zabudowę ograniczają występujące lasy oraz tereny zagrożone powodzią.

Tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i usługową wskazuje się lokalizować w sąsiedztwie już istniejącej zabudowy, na gruntach o odpowiednich warunkach geologiczno-inżynierskich, poza obszarami chronionymi.

W przypadku rozwoju funkcji produkcyjnych lub usługowych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, zaleca się zastosowanie zieleni izolacyjnej i osłonowej.

Na obszarze gminy występują strefy, które zostały wyłączone z zabudowy. Obejmują one tereny przylegające do autostrady A1, linii kolejowej, obszary wokół turbin wiatrowych, a także pasy technologiczne przeznaczone do obsługi technicznej dla linii elektroenergetycznych.

IV. Strefy turystyczne

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki obejmuje tereny chronione ze względu na ich unikalny krajobraz oraz różnorodność ekosystemów. OChK pełni funkcje turystyczne i rekreacyjne. Gmina posiada potencjał do rozwoju funkcji turystycznych w oparciu o istniejące szlaki turystyczne i rowerowe, z możliwością wytyczenia nowych tras.

V. Tereny przemysłu

Na terenie gminy funkcjonują zakłady przemysłowe zlokalizowane w miejscowości Blok Dobryszyce. W tym obszarze możliwy jest ich dalszy rozwój – w ramach wyznaczonych w planie **stref gospodarczych SP**. Dzięki dostępności złóż, możliwe jest prowadzenie działalności wydobywczej po uzyskaniu odpowiednich pozwoleń i koncesji – w ramach wyznaczonych projektem planu ogólnego **stref górnictwa SG**.

VI. Tereny komunikacji

Obecna sieć dróg na obszarze gminy zaspokaja nie tylko potrzeby mieszkańców, ale ma również znaczenie krajowe i regionalne. Plan wyznacza dla najważniejszych powiązań komunikacyjnych **strefy komunikacji SK**. W przypadku rozwoju terenów mieszkaniowych możliwa jest budowa nowych dróg o charakterze lokalnym lub dojazdowym (m.in. do posesji). Zaleca się także

regularne przeglądy techniczne oraz remonty istniejących dróg publicznych w celu ograniczenia hałasu.

Ograniczenia dla rozwoju nowych funkcji w granicach gminy Dobryszyce:

- ograniczenia prawne w zagospodarowaniu terenów gminy wynikające z przepisów dotyczących obszarów chronionych - fragment gminy znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki, w którym obowiązują zakazy zawarte w Uchwale Nr XXXI/661/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/237/11 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki zmienionej uchwałą Nr XXII/422/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 marca 2012 r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2013 r. poz. 339);
- ograniczenia wynikające z istniejących zagrożeń naturalnych - w granicach gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, dla których obowiązują ograniczenia rozwoju zabudowy i konieczność zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej. W obrębie stref zagrożonych powodzią projekt planu wyznacza tereny **strefy otwartej SO**, z zakazem zabudowy. Również teren **27SU** w granicach działki ew. 658, gdzie wyznaczono funkcje usługi turystyki (hotel, spa) zgodnie ze złożonym wnioskiem, uwzględnia obszar szczególnego zagrożenia powodzią i nie wchodzi bezpośrednio w zasięg tej strefy;
- ograniczenia wynikające z występowania stref ochronnych ujęć wód - w obrębie stref ochronnych, obejmujących wyłącznie teren ochrony bezpośredniej dla ujęcia wody podziemnej w miejscowości Biała Góra, obowiązują zakazy i nakazy zgodnie z decyzją PGW WP Zarządu Zlewni w Sieradzu z dnia 11 stycznia 2019 roku;
- ograniczenia wynikające z występowania złóż kopalin - w planie ogólnym gminy uwzględnia się obszary występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji. Na terenie gminy Dobryszyce udokumentowano kilkanaście złóż kruszyw naturalnych, z których jedno – złożo „Rożny I” jest obecnie eksploatowane. Dla udokumentowanych złóż projekt planu ogólnego wyznacza **strefę górnictwa SG**;
- ograniczenia wynikające z występowania gleb chronionych - gleby zaliczane do wysokich klas bonitacyjnych (III klasa bonitacyjna), podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [14] zajmują niewielki odsetek w skali gminy (niecałe 4%) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Większość terenów rolniczych pozostanie w swojej obecnej funkcji, bez możliwości zabudowy – w ramach **strefy otwartej SO**;
- ograniczenia wynikające z występowania gruntów leśnych - grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [14] i w przypadku zmiany zagospodarowania i lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. Kompleksy leśne znajdujące się na terenie gminy Dobryszyce pozostaną w swojej obecnej funkcji, bez możliwości zabudowy – w ramach **strefy otwartej SO**;
- ograniczenia wynikające z niekorzystnych warunków budowlanych - niekorzystne warunki posadowienia budynków występują fragmentami w różnych częściach gminy, w miejscach gdzie występują grunty słabonośne, grunty organiczne i zawadnione. Na ograniczenia zabudowy wpływa wysoki poziom wód gruntowych, gdzie poziom zwierciadła wody gruntowej jest położony płytko pod powierzchnią (mniej niż 2 metry). Niekorzystne warunki posadowienia budynków dotyczą przede wszystkim terenów dolin rzecznych – podmokłych, grząskich, narażonych na mgły i zastoiska. Niekorzystne warunki budowlane dotyczą również miejsc, gdzie nachylenie terenu przekracza 20%, a także krawędzie, skarpy wąwozy narażone na niszczącą działalność rzek.

Zapisy projektu planu ogólnego uwzględniają wytyczne zawarte w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, umożliwiając właściwe i zrównoważone wyznaczenie kierunków zagospodarowania

dla poszczególnych terenów gminy, z uwzględnieniem prognozowanych zmian klimatycznych w odniesieniu do sektorów i obszarów najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu, w tym rolnictwa.

Zapisy projektu planu uwzględniają ochronę poszczególnych komponentów środowiska, dając możliwość zachowania obecnych funkcji rolniczych na części obszaru oraz umożliwiając dalszy rozwój i zabudowę części obszaru jako wypełnienie wolnych luk budowlanych z poszanowaniem wartości lokalnego środowiska, bez wprowadzania zagrożeń zarówno dla środowiska jak i mieszkających w nim ludzi.

Ograniczenia wynikające z Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego

Dla województwa łódzkiego, w tym dla obszaru gminy Dobryszyce, sporządzony został Audyt krajobrazowy województwa łódzkiego, zatwierdzony 15 kwietnia 2025 roku na mocy Uchwały Nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego.

Celem audytu krajobrazowego jest identyfikacja krajobrazów oraz wskazanie tych obszarów, które w szczególny sposób wyróżniają się na tle całego województwa. Audyt wskazuje rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania, ochrony obszarów i obiektów prawnie chronionych oraz krajobrazów priorytetowych. Wyniki audytu krajobrazowego zostaną uwzględnione w regionalnych i gminnych dokumentach planistycznych.

W audycie krajobrazowym wskazano krajobrazy występujące na obszarze województwa łódzkiego oraz lokalizację krajobrazów priorytetowych. Ponadto zidentyfikowano zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów oraz określono rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony tych krajobrazów. W granicach gminy Dobryszyce nie wyznaczono krajobrazów priorytetowych, stref ochrony krajobrazu ani też proponowanych do ochrony obszarów cennych pod kątem krajobrazowym.

Uwzględniając charakter projektu planu ogólnego, który wskazuje zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu przy zachowaniu ładu przestrzennego, nie przewiduje się istotnego zagrożenia dla walorów krajobrazowych w granicach opracowania.

2.4 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Metodyka niniejszego opracowania wynika z wymogów ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1]. Zgodnie z ww. ustawą dokonano oceny wpływu ustaleń projektu planu ogólnego gminy na poszczególne komponenty środowiska.

Podstawą informacyjną, źródłowymi materiałami tekstowymi i graficznymi dla sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko był przede wszystkim projekt planu ogólnego gminy Dobryszyce. W ramach analizy stanu środowiska korzystano z danych monitoringowych oraz informacji zaczerpniętych ze strony internetowej Gminy Dobryszyce. Wykorzystano również „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe” sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy. Metodyka sporządzenia prognozy obejmowała analizę dokumentów planistycznych, przepisów prawnych, materiałów kartograficznych oraz wizje lokalne terenu, pozwalające ocenić stan środowiska przyrodniczego, widoczne tendencje zmian w zagospodarowaniu terenu gminy oraz potencjalne zagrożenia jakie mogą wynikać z przyjęcia poszczególnych zapisów projektu planu.

Informacje zawarte w prognozie zostały przedstawione stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metody oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu ogólnego.

Przy opracowaniu prognozy zastosowano następujące metody:

- przeprowadzono analizę poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego i kulturowego i społecznego - przedstawiono i oceniono stan i funkcjonowanie środowiska;
- omówiono główne cele i ustalenia projektu planu ogólnego oraz jego powiązania z innymi dokumentami;
- dokonano oceny ustaleń projektu planu pod kątem jego zgodności z uwarunkowaniami środowiskowymi, ekofizjograficznymi oraz z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska;

- przedstawiono negatywne i pozytywne skutki wynikające z realizacji ustaleń projektu planu, potencjalne zagrożenia dla poszczególnych komponentów środowiska naturalnego oraz dla mieszkańców gminy;
- przedstawiono informacje dotyczące rozwiązań ograniczających lub eliminujących negatywne oddziaływanie na środowisko;
- omówiono zmiany zagospodarowania jakie mogą nastąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego gminy.

Najważniejszym etapem opracowania była analiza potencjalnego oddziaływania ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, społecznego i kulturowego. Końcowym etapem prac było sformułowanie wniosków oraz wskazanie działań, które mogą w znacznym stopniu zminimalizować negatywne oddziaływania wynikające z planowanych przeznaczeń terenu.

Do prognozy oddziaływania na środowisko sporządzono część kartograficzną w postaci Załączników.

2.5 Przewidywane metody analizy skutków ustaleń planu ogólnego oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analizę skutków realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu, powinno się przeprowadzać metodą bezpośrednich obserwacji i pomiarów tych komponentów środowiska, na które ustalenia projektu planu mają największy / mierzalny wpływ.

Jedną z powszechnie stosowanych metod kontroli skutków realizacji danego projektu jest monitoring środowiska prowadzony na bieżąco lub okresowo w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, którego zasady funkcjonowania określone są w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [3]. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być dane zawarte w bazach statystycznych GUS lub dane gromadzone przez urzędy administracji wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, pozwolenia).

Analiza skutków realizacji zapisów planu ogólnego może być wykonywana w ramach oceny aktualności planów sporządzanych w Gminie Dobrycze.

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu ogólnego, tj. zgodność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z określonymi strefami planistycznymi oraz gminnymi standardami urbanistycznymi wyznaczonymi w planie ogólnym będzie prowadzony przez Radę Gminy Dobryczyce na bieżąco, w trakcie procedury uchwalania mpzp. Obowiązek wykonywania analiz wynika z ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2]. Ocenę aktualności planów sporządza się co najmniej raz w czasie trwania kadencji Rady. Z tą samą częstotliwością wykonywana byłaby analiza skutków realizacji postanowień planu.

Przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, właściwy organ sprawdza zgodność projektu budowlanego z ustaleniami planu ogólnego i miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Nadzór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego, a w szczególności zgodności zagospodarowania terenu z planem ogólnym oraz wymaganiami ochrony środowiska, należy do podstawowych obowiązków organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego. Wskazane jest uwzględnianie tendencji zmian związanych z rozwojem gminy, w wymaganych sprawozdaniach z realizacji Planu Gospodarki Odpadami i Gminnego Programu Ochrony Środowiska oraz bieżące analizowanie wyników monitoringu środowiska.

Przewidziane w projekcie planu funkcje przy zachowaniu wszystkich nakazów i zakazów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, natężenia hałasu, zanieczyszczeń powietrza, pól elektromagnetycznych, itp. nie stanowią zagrożenia dla środowiska i ludzi i nie wymagają zwiększenia zakresu monitoringu środowiska.

3. OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

3.1 Uwarunkowania środowiskowe obszaru objętego projektem planu ogólnego

Zasoby środowiska na terenie objętym projektem planu ogólnego gminy Dobryszyce opisano odnosząc się do jego granic i bezpośredniego otoczenia, wybierając te elementy, które dla niego mają decydujące znaczenie. Informacje poniżej przedstawione oparto na informacjach ogólnodostępnych, danych udostępnionych przez Urząd Gminy, korzystano również z serwisów mapowych. Gmina Dobryszyce nie posiada sporządzonej waloryzacji i inwentaryzacji przyrodniczej. Opis środowiska uzupełniono o informacje zebrane podczas wizji w terenie.

"Obszar opracowania" jest to obszar objęty projektem planu ogólnego zgodnie z Uchwałą Nr IV/28/24 Rady Gminy Dobryszyce z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Dobryszyce.

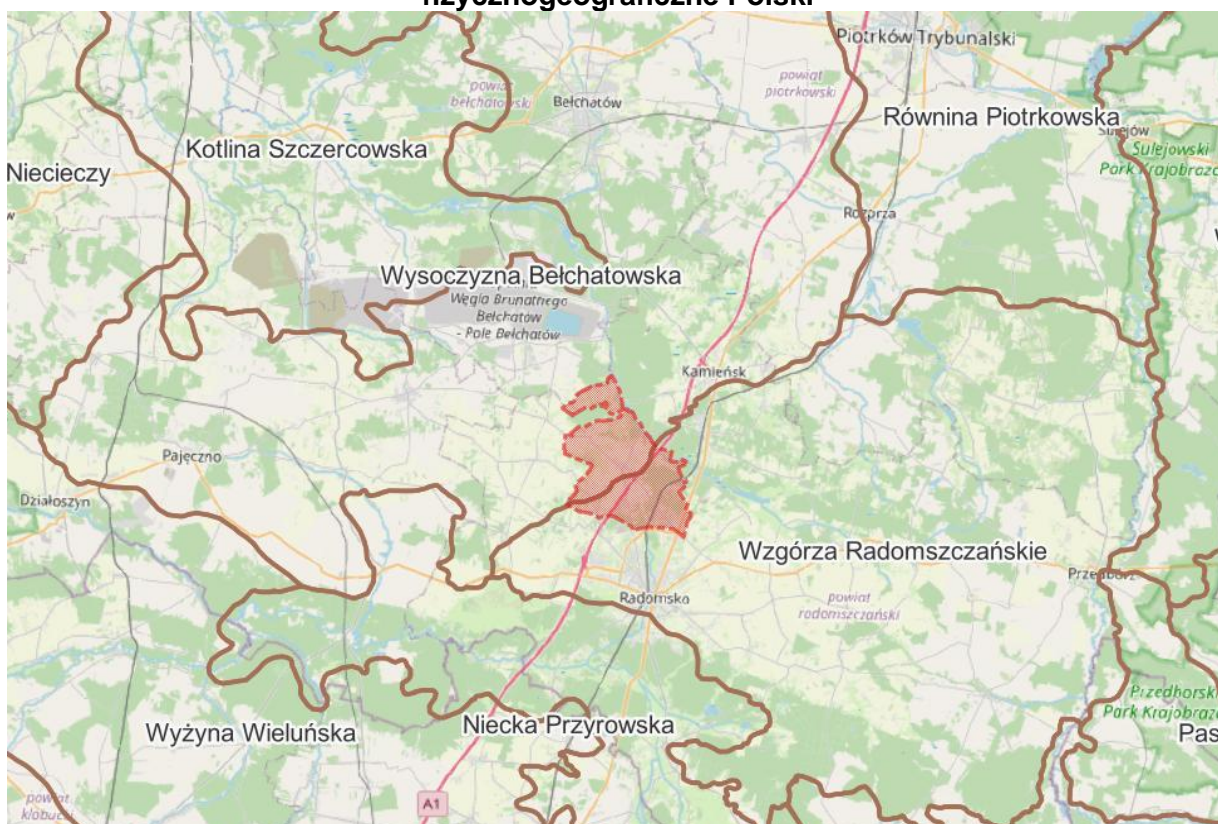
Morfologia, rzeźba terenu

Rzeźba terenu gminy jest zróżnicowana, miejscami obserwuje się morenowe wzniesienia. Elementem wpływającym na urozmaicenie morfologii terenu są przepływające przez gminę ciekі powierzchniowe, zwłaszcza Widawka i Kręcica.

Zgodnie z zaktualizowanym podziałem fizycznogeograficznym Kondrackiego, gmina Dobryszyce znajduje się w na pograniczu dwóch makroregionów:

- makroregion Wzniesienia Południowomazowieckie (318.8)
 - mezoregion Wysoczyzna Bełchatowska (318.81)
- makroregion Wyżyna Przedborska (342.1)
 - mezoregion Wzgórza Radomszczańskie (342.11)

Mapa 4 Lokalizacja obszaru objętego projektem planu na tle podziału na regiony fizycznogeograficzne Polski

Źródło: Weryfikacja przebiegu granic regionów fizyczno-geograficznych na podstawie podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego, GIOŚ, zmodyfikowane

Gmina Dobryszyce leży na południu Wysoczyzny Bełchatowskiej, która ma położenie wododziałowe między dorzecziami Wisły i Odry. Krajobraz wysoczyzny stanowi falista równina

z pasmem ostańcowych wzgórz morenowych ukierunkowanych z północy na południe. Na powierzchni Wysoczyzny Bełchatowskiej występują głównie osady czwartorzędowe związane z działalnością lądolodu warciańskiego. W krajobrazie dominują staroglacjalne równiny morenowe i akumulacji rzecznotodowcowej (sandry). Powierzchnie wysoczyznowe rozcinają doliny rzeczne. Oprócz naturalnych form rzeźby występują formy antropogeniczne związane z działalnością kopalni odkrywkowych i elektrowni w Bełchatowie.

Południowo-wschodnia część gminy leży w obrębie Wzgórz Radomszczańskich, na których wzniesienia związane są częściej ze skalistym podłożem zbudowanym z utworów górnej jury lub kredy. Cechą charakterystyczną rzeźby Wzgórz Radomszczańskich jest występowanie izolowanych wzniesień zbudowanych z utworów mezozoicznych jury i kredy. Poza miejscami wychodni mezozoicznych powierzchnię Wzgórz Radomszczańskich pokrywa płaszcz osadów czwartorzędowych, pochodzących z akumulacji lodowcowej, wodnotodowcowej, rzecznej, eolicznej i biogenicznej.

Najważniejszą rolę w formowaniu współczesnej rzeźby odegrały procesy związane z zanikiem lądolodu Widawki i Warty oraz erozyjne pogłębianie dolin rzecznych. Udział swój miały także procesy eoliczne, które doprowadziły do powstania wydym i terenów bezodpływowych.

Dominującą formą ukształtowania powierzchni gminy jest wysoczyzna morenowa płaska, rozcięta łagodnymi dolinami małej rzeki Kręcicy i jej dopływów. W północno-wschodniej części gminy obserwuje się porośnięte lasem łagodne formy wydymowe, powstałe w wyniku procesów eolicznych. Są one cennym walorem przyrodniczym, urozmaicającym krajobraz rolniczy. Deniwelacje terenu gminy nie są zbyt znaczące.

Obszar gminy jest stosunkowo mało przekształcony, do form antropogenicznych na terenie gminy można zaliczyć:

- wyrobiska po odkrywkowej eksploatacji surowców mineralnych, głównie żwirownie i piaskownie;
- nasypy drogowe, w głównej mierze związane z przebiegiem autostrady A1.

Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym gmina Dobryszyce położona jest w południowej części Kredowej Niecki Łódzkiej, gdzie na węglanowych osadach kredowych zalegają w postaci płatów osady trzeciorzędowe, pokryte zwartą pokrywą utworów czwartorzędowych.

Poniżej kredy zalegają starsze utwory mezozoiczne. Trias dolny to pstry piaskowiec oraz ret. Trias środkowy budują anhydryty, dolomity margliste oraz iłowce. Górny trias wykształcony jest w postaci naprzemianległych osadów iłowcowo-mułowcowych z wtrąceniami gipsów.

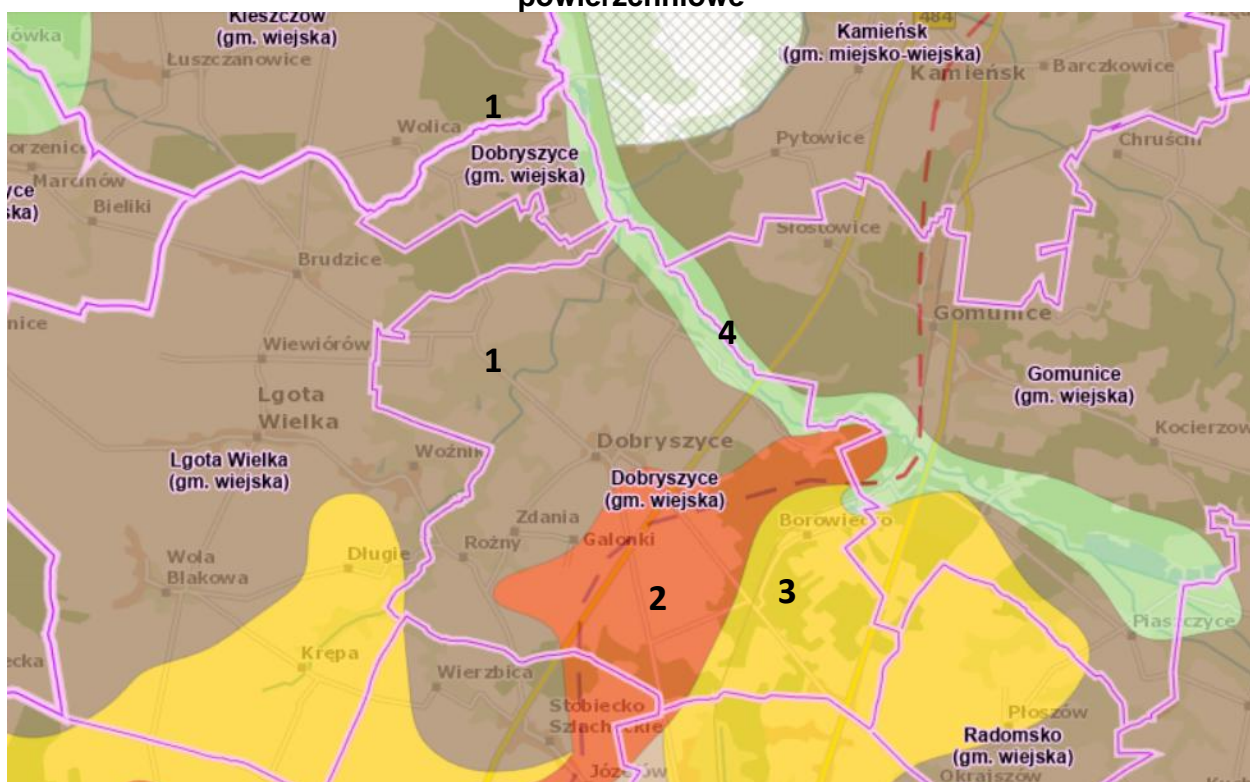
Osady jurajskie reprezentowane są przez utwory jury dolnej, środkowej i górnej. Miąższość osadów jurajskich to ponad 1000 m.

Kreda reprezentowana jest przez osady kredy dolnej, wykształcone w postaci piaskowców oraz utwory kredy górnej - głównie wapienie, wapienie margliste, margle i opoki. Strop tych utworów, to powierzchnia erozyjna z szeregiem wyniosłości i obniżeń.

Trzeciorząd występuje w postaci płatów wypełniających formy zapadliskowe bądź zagłębienia erozyjno-denudacyjne. Budują go utwory ilaste pliocenu oraz mułkowo-piaszczyste miocenu z wkładkami węgla brunatnego. Wśród nagromadzonych osadów trzeciorzędowych występują tu bogate złoża węgla brunatnego.

Czwartorzęd reprezentowany jest przez osady plejstocenu i holocenu. Osady plejstocenyjskie tworzą zwartą pokrywę. Są to głównie gliny lodowcowe oraz piaski wodnotodowcowe związane ze zlodowaceniem środkowopolskim. Piaski eoliczne, budujące paraboliczne wydmy zaliczono do warstw tzw. czwartorzędu nierozdzielonego. Najmłodszą akumulację holocenyjską reprezentują piaski z zawartością części organicznych, glin humusowych oraz namuły i torfy występujące w dolinach rzecznych, a także namuły i torfy występujące w zagłębieniach bezodpływowych.

Mapa 5 Budowa geologiczna obszaru objętego projektem planu - utwory powierzchniowe

- 1 – plejstoceńskie gliny lodowcowe
2 – plejstoceńskie żwiry, piaski i gliny moren czołowych
3 – plejstoceńskie piaski i żwiry wodnolodowcowe
4 - - holocenne piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły

Źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych, PIG, zmodyfikowane

Surowce mineralne, tereny górnicze i obszary górnicze

Z budową geologiczną gminy wiążą się ściśle jej zasoby surowcowe.

Surowce mineralne występujące w granicach gminy związane są wyłącznie z utworami czwartorzędowymi. Piaski i żwiry wodnolodowcowe występują w okolicach Dobryszyc dość obficie. Występują w obrębie form polodowcowych takich jak: sandry, ozy, kemy. Złoża zlokalizowane w pobliżu Dobryszyc od lat stanowią podstawowy surowiec lokalny dla budownictwa.

Według informacji Państwowego Instytutu Geologicznego, na terenie gminy Dobryszyc zlokalizowane są następujące udokumentowane złoża surowców naturalnych (zgodnie z bazą MIDAS - dane na październik 2025 rok):

- złoża Huta Brudzka – złoża piasków i żwirów, eksploatacja złoża zaniechana;
- złoża Wiewiórów Rządowy II – surowce dla prac inżynierskich, eksploatacja złoża zaniechana;
- złoża Wiewiórów Rządowy III – złoża piasków i żwirów, złoża rozpoznane szczegółowo;
- złoża Zalesiczki – złoża piasków i żwirów, złoża rozpoznane szczegółowo;
- złoża Rożny I – złoża piasków i żwirów, złoża zagospodarowane;
- złoża Blok Dobryszyc – złoża piasków i żwirów, złoża rozpoznane szczegółowo;
- złoża Blok Dobryszycki – złoża piasków i żwirów, eksploatacja złoża zaniechana;
- złoża Blok Dobryszycki I – złoża piasków i żwirów, eksploatacja złoża zaniechana;
- złoża Blok Dobryszycki II – złoża piasków i żwirów, złoża rozpoznane szczegółowo;
- złoża Dobryszyc II – złoża piasków i żwirów, eksploatacja złoża zaniechana.

Następujące złoża surowców zostały skreślone z bilansu zasobów:

- złoża Wiewiórów Rządowy – złoża piasków i żwirów;
- złoża Wiewiórów Rządowy I – złoża piasków i żwirów;

Ponadto niewielki północny fragment gminy znajduje się w zasięgu terenu górniczego „Pole Bełchatów” nr w rejestrze 1/1/75 wyznaczonego dla złoża węgla brunatnego „Bełchatów-pole Bełchatów”.

Procesy osuwiskowe i ruchy masowe gruntów

Na obszarze gminy nie ma czynnych osuwisk ani obszarów zagrożonych ruchami masowymi.

Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej

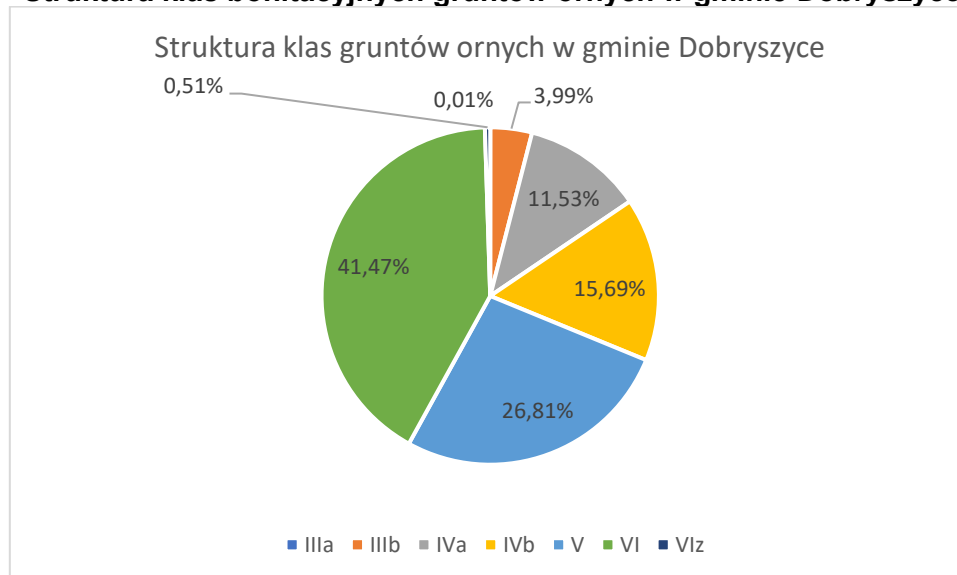
Na obszarze gminy Dobryszyce nie znajdują się tereny uzdrowiskowe ani strefy ochrony uzdrowiskowej.

Gleby i zagospodarowanie powierzchni ziemi

Na obszarze gminy dominują tereny otwarte, wśród których przeważają grunty rolne, w dużej mierze pozostające w trwałym użytkowaniu rolniczym. Użytki rolnicze zajmują około 48% powierzchni gminy, z czego łąki, pastwiska i nieużytki rolnicze zajmują ponad 22% powierzchni gminy.

Grunty orne w gminie zajmują łącznie powierzchnię 2631 ha. W strukturze gruntów ornych wysoki udział mają grunty orne klasy VI (41,5%) oraz klasy V (26,8%). Grunty rolne klas chronionych, w tym klasy III, występują jedynie sporadycznie i zajmują ok. 105 ha. Łąki i pastwiska zajmują w gminie powierzchnię 996 ha.

Struktura klas bonitacyjnych gruntów ornych w gminie Dobryszyce

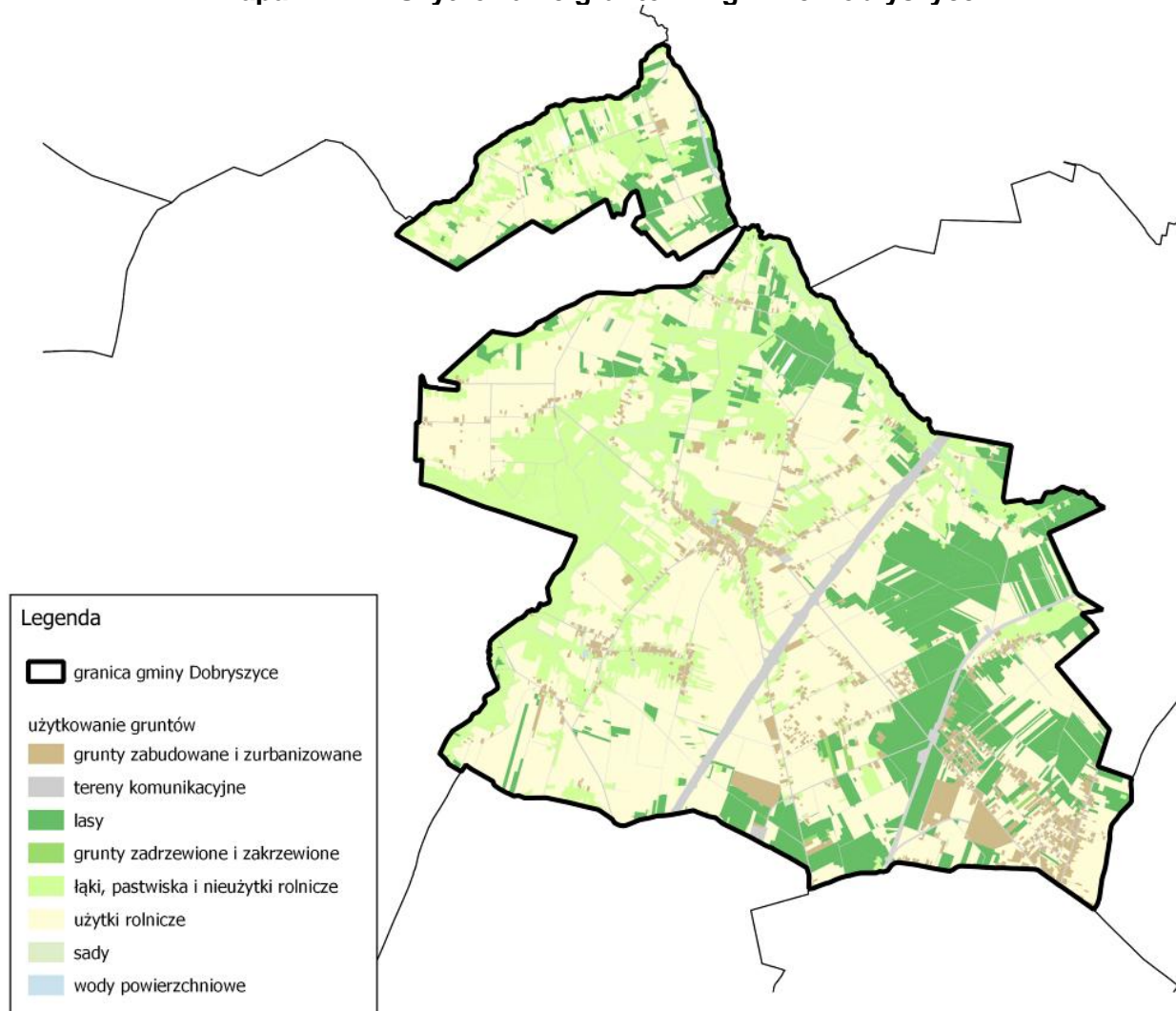
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne

Część obszaru gminy zajmują grunty zabudowane i zurbanizowane, wśród których przeważa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

O charakterze gleb występujących na obszarze gminy Dobryszyce decyduje głównie podłoże geologiczne. Przeważają gleby bielcowe i brunatne należące do V i VI klasy bonitacyjnej, wykształcone na podłożu piaszczystym. Gleby zaliczane do wyższych klas bonitacyjnych (IIIa - IV) powstały w miejscach, gdzie utwory gliniaste zalegają bliżej powierzchni lub na obszarach zdominowanych przez piaski gliniaste. W dnach dolinnych dominują użytki zielone różnych klas bonitacyjnych w przewadze wytworzone na gruntach pochodzenia mineralnego - gleby murszowato-mineralne oraz torfy niskie.

Lesistość gminy wynosi ok. 18% powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne zlokalizowane są w południowo wschodniej części gminy.

Mapa 7 Użytkowanie gruntów w gminie Dobryszyce

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne

Analizowany projekt planu uwzględnia ochronę gruntów rolnych - znaczne obszary gruntów rolnych i leśnych zostały włączone do **strefy otwartej SO**, aby zachować ich dotychczasowy sposób użytkowania, bez możliwości zabudowy.

Warunki budowlane

Naturalna rzeźba terenu gminy na ogół nie stwarza problemów dla rozwoju osadnictwa.

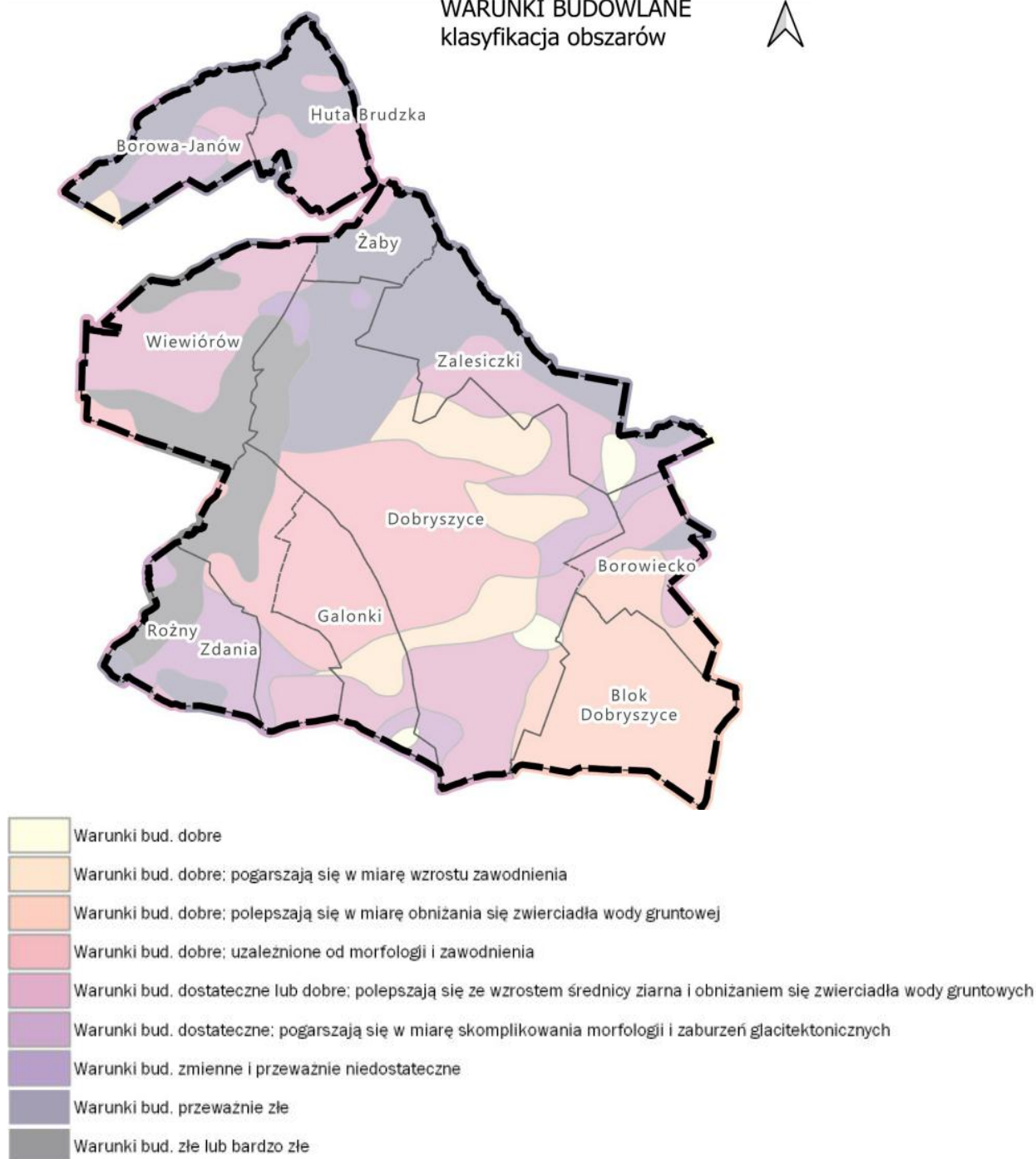
Obszary o warunkach korzystnych dla budownictwa związane są z występowaniem gruntów niespoistych: średniozagęszczonych i zagęszczonych, na których głębokość występowania wody gruntowej jest większa niż 2 m p.p.t. Tereny o warunkach korzystnych dla budownictwa to przede wszystkim obszary występowania gruntów glin zwałowych wysoczyzn morenowych znajdujące się w środkowej części obrębu Dobryszyce oraz w obrębie Galonki i Zdania. Sprzyjającymi warunkami charakteryzują się również obszary gruntów piaszczysto-żwirowych tarasów wyższych położonych w obrębie Blok Dobryszyce.

Znaczna część terenów o korzystnych uwarunkowaniach gruntowych i dobrej jakości gleb zajęta jest na cele rolnicze.

Utrudnieniem dla zabudowy są przekształcenia związane z działalnością antropogeniczną, zwłaszcza w rejonie obszarów powyrobowiskowych i czynnych wyrobisk eksploatacyjnych, terenów w sąsiedztwie drogi A1, czy den dolin rzecznych, gdzie panują gorsze warunki topoklimatyczne.

Na poniższej mapie przedstawia się ogólne warunki budowlane występujące na terenie gminy (za opracowaniem ekofizjograficznym dla gminy Dobryszyce)

Mapa 8 Warunki budowlane na terenie gminy Dobryczyce
WARUNKI BUDOWLANE
klasyfikacja obszarów

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Dobryczyce

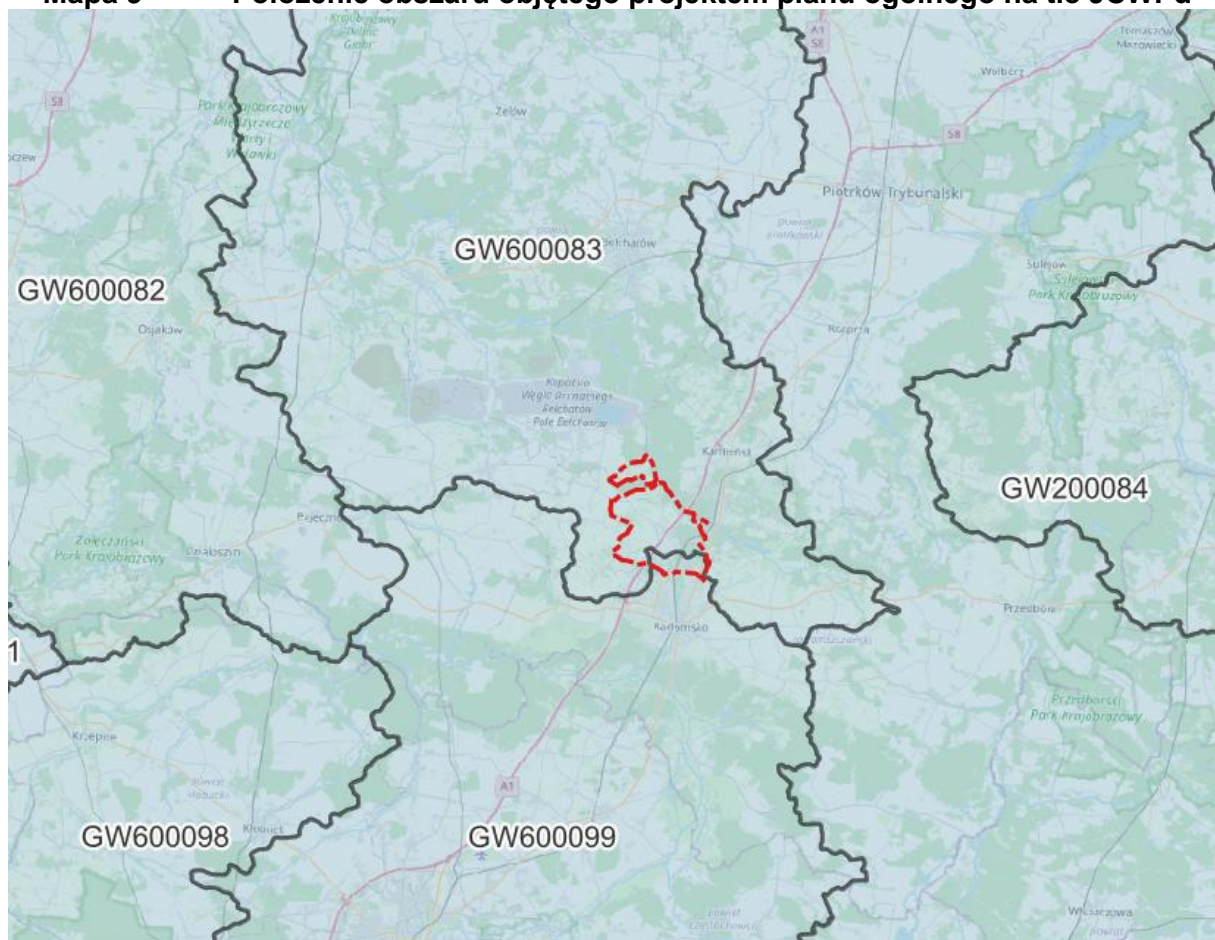
Obszary o warunkach niekorzystnych, utrudniających budownictwo, są związane z obecnością gruntów słabonośnych: organicznych (namuły, torfy), spoistych w stanie plastycznym i miękkoplastycznym (gliny pylaste i ropy) oraz gruntów niespoistych w stanie luźnym, na których zwierciadło wody gruntowej znajduje się płytko pod powierzchnią terenu. Obszary takie charakterystyczne są dla den dolinnych. Do terenów o niekorzystnych warunkach geologiczno-inżynierskich należą również tereny w bezpośrednim sąsiedztwie złóż kopalin i istniejących starych wyrobisk poeksploatacyjnych.

Wody podziemne

Obszar projektu planu ogólnego, zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną według Paczyńskiego należy do regionu łódzkiego (VII).

Zgodnie z aktualnym podziałem Państwowej Służby Hydrogeologicznej na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), obszar gminy Dobryszyce znajduje się w na pograniczu **JCWPd 83 i JCWPd 99**, zgodnie z poniższą mapą:

Mapa 9 Położenie obszaru objętego projektem planu ogólnego na tle JCWPd

Źródło: PSH

W rejonie gminy Dobryszyce występowanie wód podziemnych związane jest głównie z utworami kredy i czwartorzędu. Mniejsze znaczenie gospodarcze mają utwory trzeciorzędowe, zasobność tego poziomu jest niewielka.

Wapienie, wapienie margliste, margle i opoki kredowe poziomu wodonośnego są zbiornikami użytkowych wód głębinowych. Główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się na głębokości kilkudziesięciu metrów. Ujmowane wody szczelinowo-krasowe wykazują ciśnienie hydrostatyczne. Stanowią one źródło zaopatrzenia w wodę gminnego wodociągu.

Czwartorzęd jest użytkowym poziomem wodonośnym o mniejszym znaczeniu gospodarczym, który jest związany z piaskami wodnolodowcowymi zalegającymi w kilku poziomach pomiędzy glinami środkowopolskimi. Najpłytszy z nich zasilany jest przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych, a drenaż następuje poprzez liczne ciekły i rowy melioracyjne. Z tego powodu jest on głównym odbiornikiem zanieczyszczeń pochodzących z powierzchni terenu. Na dużych obszarach poziomy czwartorzędowe podglinowe zalegają bezpośrednio na utworach kredowych, stąd możliwa jest łączność hydrauliczna pomiędzy tymi poziomami. Płytsze poziomy wód gruntowych, znajdujące się w środkowej i północnej części gminy, często zbliżają się do powierzchni, tworząc podmokłości i zabagnienia.

Cały obszar gminy Dobryszyce znajduje się w zasięgu kredowego zbiornika GZWP nr 408 Niecka Miechowska (część NW). Na terenie gminy brak obszarów ochronnych zbiorników śródlądowych.

[illegible]

Zbiornik GZWP 408 tworzą górnokredowe utwory szczelinowe wykształcone głównie w postaci margli, lokalnie wapieni i piaskowców. Seria wodonośna stanowi warstwę o miąższości najczęściej 40 – 90 m. Zasilanie wód podziemnych GZWP nr 408 następuje na drodze infiltracji opadów atmosferycznych w obrębie zbiornika. Zagospodarowanie terenu ma charakter głównie rolniczy i leśny. Poza zagrożeniem zanieczyszczeniem obszarowym związkami azotu pochodzenia rolniczego nie ma innych istotnych ognisk zanieczyszczeń. Stan jakościowy wód podziemnych na obszarze całego zbiornika zaklasyfikowano jako dobry, dominują wody zaliczone do II klasy. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę ludności w granicach zbiornika są wody podziemne. Sumaryczna wielkość zatwierdzonych w nim zasobów eksploatacyjnych ujęć wód podziemnych stanowi ok. 30% zasobów dyspozycyjnych. Duża rezerwa zasobowa w pełni pokrywa perspektywiczne zapotrzebowania na wodę miejscowych użytkowników.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, w obrębie JCWPd 83 stan chemiczny jest dobry, stan ilościowy jest słaby. Główna presja wynika z odwodnień górniczych kopalni węgla brunatnego Bełchatów, które znacznie przewyższają dostępne zasoby do zagospodarowania. JCWPd 83 jest zagrożona ilościowo, celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i brak pogorszenia aktualnego stanu ilościowego (słaby stan ilościowy w zakresie bilansu wodnego). W obrębie JCWPd 99 zarówno stan chemiczny jak i ilościowy jest dobry. JCWPd 99 nie jest zagrożona ilościowo i chemicznie, celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy.

34

infiltrujące opady atmosferyczne. Zagrożeniem dla wodonośnych poziomów użytkowych są nieczynne, źle zabezpieczone studnie udostępniające te poziomy.

Wody podziemne są zasilane głównie przez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a w mniejszym stopniu przez infiltrację wód powierzchniowych oraz dopływ z podłoża. Wody te zazwyczaj spływają do naturalnych stref drenażu, którymi są cieki powierzchniowe oraz studnie. Narażone są one na zanieczyszczenia związane z zagospodarowaniem terenu, takie jak składowiska odpadów, obszary rolnicze czy aglomeracje miejskie i przemysłowe.

Wody powierzchniowe płynące i zbiorniki wodne

Obszar projektu planu ogólnego położony jest w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Warty, w zlewni rzeki Widawki (prawego dopływu w Warty).

Widawka przepływa z północno-wschodniej części gminy, na fragmencie wyznaczając granice administracyjne gminy. Całkowita długość rzeki wynosi 95,8 km.

Drugim największym ciekim na terenie gminy jest Kręcica - lewobrzeżny dopływ Widawki, biorąca początek w miejscowości Krępa. Jest to niewielka rzeka o długości 11,9 km.

Ważną rolę w sieci hydrograficznej odgrywają również dwa mniejsze cieki wodne:

- dopływ z Dobryszyc odprowadzający wody na północ do Kręcicy,
- dopływ z Borowiecka odprowadzający wody do Widawki.

Ponadto występują tu liczne cieki stałe lub okresowe bez nazwy, oraz rowy melioracyjne.

Zbiorniki wód stojących występujące na terenie gminy mają charakter zarówno naturalny jak również antropogeniczny (stawy hodowlane i rekreacyjne, w tym zespół stawów przy Zespole Szkół Rolniczych w Dobryszycach).

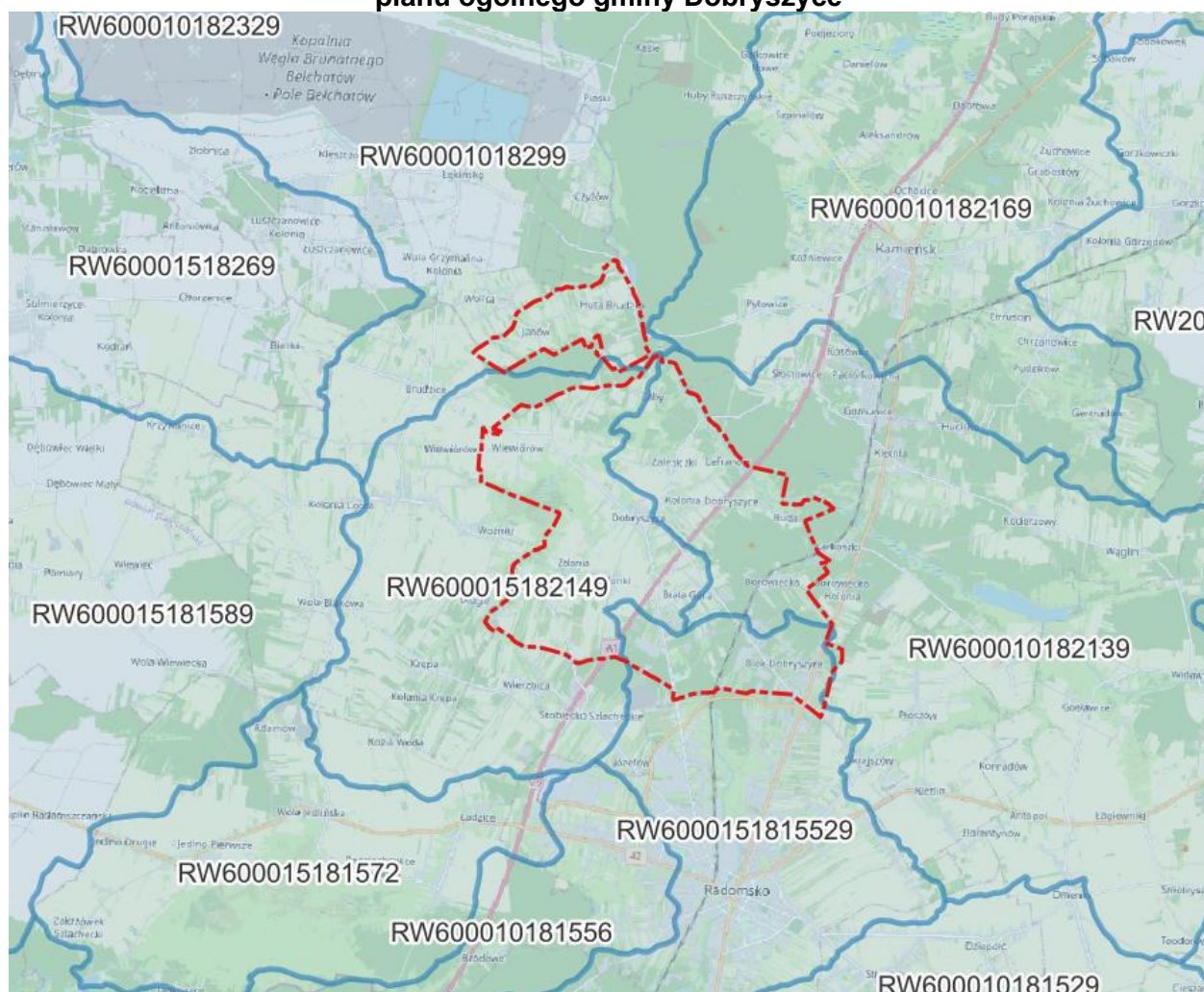
Mapa 11 Sieć hydrograficzna w granicach obszaru objętego projektem planu ogólnego

Obszar gminy znajduje się w obrębie następujących jednolitych części wód:

- Widawka od Kręcicy do ujścia o kodzie RW60001018299;
- Widawka do Kręcicy o kodzie RW600010182139;
- Kręcica o kodzie RW600015182149;
- Radomka o kodzie RW6000151815529.

Mapa 12 Jednolite części wód powierzchniowych w obszarze objętym projektem planu ogólnego gminy Dobryszycze

Źródło: ISOK, PGW WP, zmodyfikowane

Tabela 2 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych obejmujących teren gminy Dobryszycze

Europejski kod JCWP	RW60001018299	RW600010182139	RW600015182149	RW6000151815529
Nazwa JCWP	Widawka od Kręcicy do ujścia	Widawka do Kręcicy	Kręcica	Radomka
Region wodny	Warty			
Typ	potok lub strumień nizinny piaszczysty		potok organiczny	
Status	NAT		SZCW	
Uzasadnienie wyznaczenia SCW, SZCW	nie dotyczy	nie dotyczy	brak możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych, brak alternatyw dla pełnionych funkcji oraz wyznaczenie jako ograniczenie w migracji ryb, zapory, bariery, zabudowa poprzeczna; ochrona przeciwpowodziowa;	brak możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych, brak alternatyw dla pełnionych funkcji, zapory, bariery, przegrody (zabudowa poprzeczna); zmiany fizyczne koryta /strefy nadbrzeżnej, zabudowa podłużna,

			rolnictwo – nawadnianie	ochrona przeciwpowodziowa; rolnictwo - drenaż
Obszary chronione przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków	TAK	TAK	TAK	TAK
JCWP przeznaczone do zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi	NIE	NIE	NIE	NIE
JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE	NIE	NIE	NIE
Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Aktualny stan/potencjał	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód
Cel środowiskowy	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny	dobry stan ekologiczny; stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników (benzo(a)piren(w)) - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, pozostałe wskaźniki, IO - II klasa jakości); stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w), nikiel(w) - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona

Presje znaczące	BIO_HM, OCH, IL	BIO_HM, FIZ, CHEM, OCH, IL	BIO_HM, OCH, IL	BIO_HM, BIO_FIZ, FIZ, CHEM, OCH
Odstępstwo	tak	tak	nie	tak
Typ odstępstwa	art. 4 ust. 4 RDW	art. 4 ust. 4 RDW art. 4 ust. 5 RDW	nie dotyczy	art. 4 ust. 4 RDW art. 4 ust. 5 RDW
Uzasadnienie odstępstwa	warunki naturalne	warunki naturalne brak możliwości technicznych	nie dotyczy	warunki naturalne brak możliwości technicznych
Wskaźnik, w przypadku którego cel środowiskowy JCWP może być odroczony w czasie	MMI, EFI+PL/ IBI_PL	MMI; OWO	nie dotyczy	cynk
Wskaźnik, w przypadku którego ustalono mniej rygorystyczny cel środowiskowy JCWP	nie dotyczy	benzo(a)piren(w)	nie dotyczy	azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w), fluoranten(w), nikiel(w)
Termin osiągnięcia dobrego stanu	2027 rok	do 2027 r.; wskaźniki biologiczne – po 2027 r.	nie dotyczy	do 2027 r

Źródło: rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 roku poz. 335)

Na terenie gminy znaczna część terenów rolniczych jest zmeliorowana. Grunty zmeliorowane położone są w większości w obrębie wyznaczonych stref otwartych.

Określenie **stref otwartych SO** w planie ogólnym dla terenów rolniczych pozwoli na zachowanie gruntów zmeliorowanych oraz stworzy warunki do ich rozbudowy lub przebudowy.

Gospodarka ściekowa

Na terenie gminy funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków komunalnych w miejscowości Dobryszycze (1500 RLM) i w Borowiecku (200 RLM).

Oczyszczalnie te obsługują jedynie część nieruchomości na terenie gminy.

Istniejąca sieć kanalizacji sanitarnej odbiera ścieki od około 36% mieszkańców gminy.

Wody opadowe z terenu gminy najczęściej odpływają powierzchniowo. W nielicznych miejscach przy obiektach użyteczności publicznej lub większych zakładach przemysłowych są ujęte w urządzenia kanalizacji deszczowej i odprowadzane wylotami do odbiorników. Głównymi odbiornikami wód opadowych z dróg są rowy przydrożne.

Ujęcia wód i strefy ochrony ujęć wód

Na terenie gminy zlokalizowane jest jedno ujęcie wód podziemnych wykorzystywane do zaopatrzenia miejscowej ludności w wodę. Jest to ujęcie górnokredowe zlokalizowane w miejscowości Biała Góra (działka ewidencyjna nr 375/7). Ujęcie składa się z dwóch otworów studziennych: P-1 (podstawowy) i P-2 (awaryjny).

Zasoby eksploatacyjne ujęcia ustalono w wysokości $Q_e = 150 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $Se = 11,5 \text{ m}$. Zgodnie z aktualnym pozwoleniem wodnoprawnym maksymalna wielkość poboru wody z ujęcia

została określona na poziomie 127 m³/h, natomiast pobór średniodobowy to 1500 m³/d (62,5 m³/h).

Na mocy decyzji PGW WP Zarząd Zlewni w Sieradzu z dnia 11 stycznia 2019 r. została ustanowiona strefa ochronna obejmująca wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ujęcia o wymiarach 35 m x 40 m. Nie wyznaczono stref ochrony pośredniej.

Na terenie gminy znajdują się również inne mniejsze ujęcia wód podziemnych eksploatujące wody na potrzeby zakładu przemysłowego, dużych gospodarstw rolnych, studnie przydomowe.

W granicach gminy nie ma ujęć wód powierzchniowych.

W ramach istniejących ujęć wody wprowadzono **strefę infrastruktury technicznej SI**. W planie ogólnym wyznaczono również strefę infrastrukturalną (SI) pod planowane ujęcia wody, na działce nr 630 w obrębie Dobryszyce.

Zagrożenie powodziowe

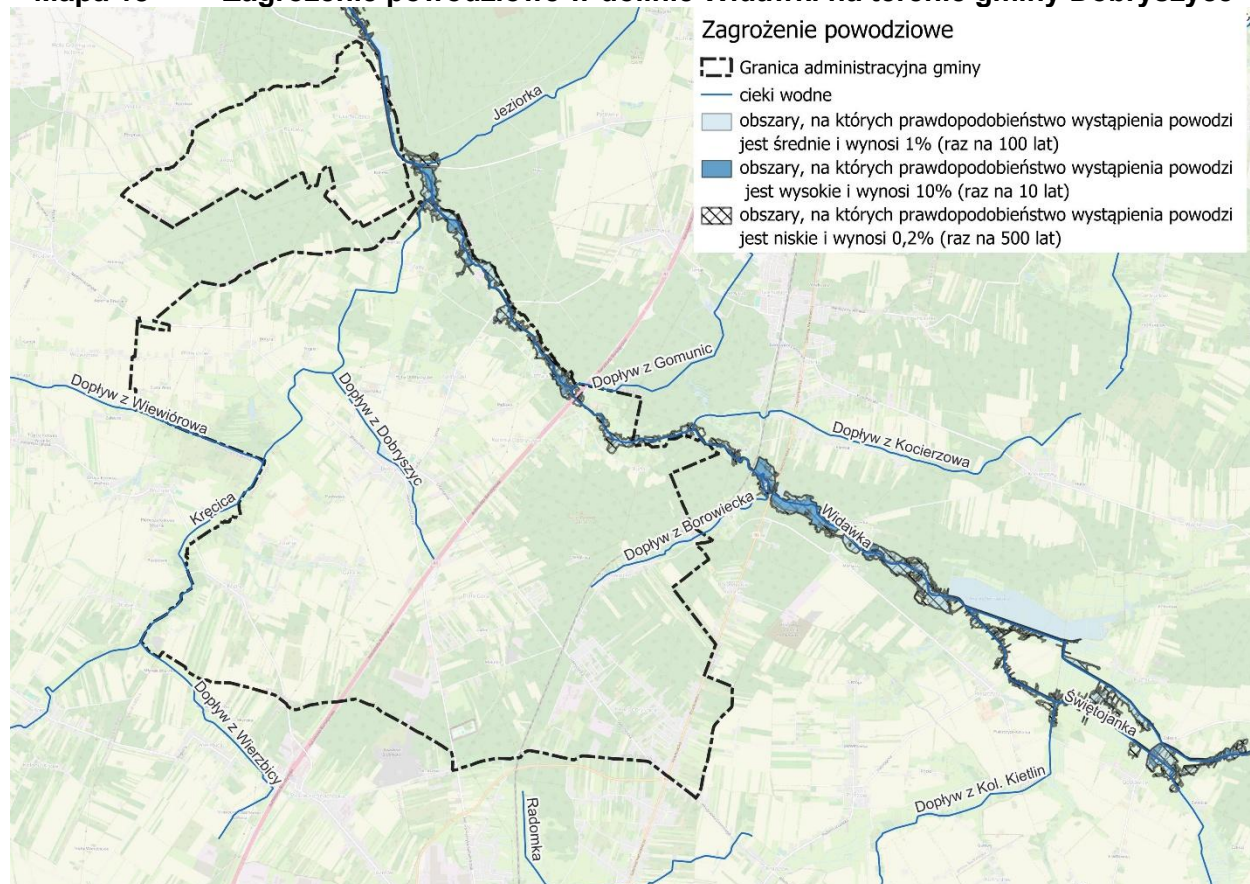
Na terenie gminy występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi – w dolinie Widawki, przy granicy gminy występują obszary, na których niebezpieczeństwo powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q=0,2\%$), średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q=1\%$) oraz wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q=10\%$).

Ponadto gmina Dobryszyce znajduje się w obszarze szczególnego zagrożenia powodziowego, obejmującym teren między linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wkomponowano trasę wału.

Na terenie gminy nie występują pasy o szerokości 50 m od stopy wału.

Dane PSH nie wskazują na możliwość pojawienia się trwałych mokradeł i podtopień na obszarze gminy.

Mapa 13 Zagrożenie powodziowe w dolinie Widawki na terenie gminy Dobryszyce

Źródło: PGW, WP, zmodyfikowane

Uwarunkowania sieci hydrograficznej nie powodują znaczących utrudnień w zagospodarowaniu powierzchni, niekorzystne warunki gruntowo-wodne dla posadowienia obiektów budowlanych

panują jedynie w dnach dolin większych potoków oraz w dnach ich bocznych dopływów, gdzie zwierciadło wody podziemnej występuje lokalnie na głębokości około 1,0 m ppt. Zapisy projektu planu ogólnego uwzględniają te uwarunkowania.

Plan ogólny zabezpiecza tereny zagrożone wystąpieniem powodzi, zachowując te tereny w ich istniejącej funkcji przyrodniczej, bez wyznaczania stref wielofunkcyjnych związanych z rozwojem nowej zabudowy. Tereny bezpośredniego zagrożenia powodzią objęte są **strefą otwartą SO** z zakazem zabudowy.

Warunki klimatyczne

Gmina Dobryszycze leży w łódzkiej dzielnicy klimatycznej (X).

Do charakterystycznych cech klimatu gminy należą:

- średnie temperatury roczne około +10°C;
- średnia temp. stycznia - 1,7°C;
- średnia temp. lipca 17,4°C;
- ilość dni mroźnych 50 dni;
- roczna suma opadów ok. 700 – 900 mm;
- największe sumy opadów lipiec (91 mm);
- minimum opadowe luty, marzec, listopad, grudzień i styczeń (41 mm)
- długość okresu wegetacyjnego 220 dni;
- średnia prędkość wiatru 2,2 - 2,5 m/sek.;
- przewaga wiatrów zachodnich i południowo – zachodnich.

Charakterystyczną, niekorzystną cechą jest mała ilość opadów, jedna z głównych przyczyn suszy gruntowej.

Korzystne warunki klimatyczne występują na terenach wyniesionych ponad dna dolin, o łagodnych zboczach o ekspozycji południowej i południowo-zachodniej, położonych poza zasięgiem mgieł i stagnujących mas powietrza, charakteryzujących się niewielkimi amplitudami temperatur dobowych i dobrymi warunkami przewietrzania i przepływu mas powietrza.

Znacznie mniej korzystne warunki bioklimatyczne występują w obniżeniach terenu, zwłaszcza w dolinach rzecznych Widawki i Kręcicy. Obszary te charakteryzują się większymi dobowymi wahaniami temperatury i wilgotności powietrza, wysokim poziomem wód gruntowych, z występującymi zastoiskami chłodnego powietrza, gorzej przewietrzanych.

Na terenach zabudowanych gminy obserwuje się pogorszenie warunków aerosanitarnych powietrza na skutek wzmożonej emisji zanieczyszczeń pochodzących z zabudowy (tzw. niska emisja) - zwłaszcza w okresie grzewczym.

Środowisko biologiczne obszaru objętego projektem planu ogólnego

Gmina Dobryszycze charakteryzuje się dużym udziałem gruntów rolnych i leśnych.

W zagospodarowaniu omawianego obszaru dominują siedliska półnaturalne – rolnicze oraz synantropijne, zbiorowiska ruderalne towarzyszące zabudowie, szlakom komunikacyjnym, urządzeniom infrastruktury i nieużytkom. Udział siedlisk leśnych jest również znaczący jak na gminę o charakterze rolniczym, tereny leśne występują zwłaszcza w południowej i wschodniej części gminy. W dolinach cieków wodnych wykształciły się miejscami zbiorowiska o bardziej urozmaiconym składzie gatunkowym fauny i flory, nie mniej jednak duża część naturalnych cieków na obszarze gminy została przekształcona i wykorzystywana jest na cele melioracji rolniczych. Największa rzeka w granicach gminy – Widawka wraz z siedliskami w jej dolinie, objęta jest ochroną w ramach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki.

Duży potencjał przyrodniczy ma część zbiorników wodnych, które powstały po eksploatacji piasków i żwirów, na których wykształciły się zbiorowiska wodne, szuwarowe wraz z charakterystycznymi dla nich gatunkami zwierząt, zwłaszcza płazów i ptaków wodnych. Niewielkie, śródpolne oczka wodne pojawiające się miejscami wśród terenów otwartych jak i w lasach, mają wysoką wartość przyrodniczą. Miejsca te wraz ze zbiorowiskami roślinności szuwarowej rozwijającymi się w strefach brzegowych i otaczającymi starodrzewami, mają duże znaczenie dla zachowania lokalnej bioróżnorodności. Część zbiorników wodnych ma charakter antropogeniczny – w rejonie prowadzonej eksploatacji kruszyw oraz stawy hodowlane. Te ekosystemy mają znacznie mniejszą wartość przyrodniczą i siedliskową.

Spośród siedlisk przyrodniczych na obszarze gminy duży udział mają zbiorowiska upraw polowych wraz z towarzyszącymi im charakterystycznymi zbiorowiskami chwastów, oraz zbiorowiska półnaturalne łąk wilgotnych i świeżych, pozostające w użytkowaniu kośnym i pastwiskowym. Na terenach rolniczych dominują uprawy zbożowe, gdzie oprócz zbóż, kukurydzy i roślin okopowych rosną również pospolite chwasty polne. Są to zbiorowiska klasy *Stellarietea mediae*, na których występują pospolite gatunki traw i roślin zielnych, uznawanych za chwasty polne, min. babka lancetowata, bylica pospolita, cykoria podróżnik, gorczycznik pospolity, komosa biała, koniczyna biała, krwawnik pospolity, marchew zwyczajna, mak polny, mniszek lekarski, nostryk biały, ostrożeń polny, pasternak zwyczajny, rumian, tasznik pospolity. Na ogół nie ma tu gatunków rzadkich czy zagrożonych wyginieciem.

Tereny rolnicze w rejonie Lefranowa

Źródło: wizja w terenie

W ostatnich latach zbiorowiska łąkowe ulegają stopniowej degradacji, głównie na skutek prowadzonych melioracji i osuszania oraz zaprzestania użytkowania, co powoduje stopniową degradację zbiorowisk siedlisk wilgotnych. W miejscach nieużytkowanych rolniczo obserwuje się inicjowanie siedlisk sukcesyjnych. Miejscami pojawiają się również pospolite gatunki roślin charakterystyczne dla klasy *Artemisietea vulgaris*, reprezentowane w terenie przez antropogeniczne zbiorowiska roślin wieloletnich na nieużytkach zielonych, min. nawłocie. Trwałe użytki zielone występują przede wszystkim w dolinach rzek Kręcicy i Widawki, zwłaszcza w rejonie miejscowości Wiewiórów, Stępki, Zdania, Żaby, Lefranów, Ruda. Są to łąki, pastwiska, nieużytki. Kępy drzew pojawiające się w wielu miejscach gminy jako zieleń śródpolna stanowią miejsca schronienia zwierząt, zwłaszcza ptaków, są to ostoje lokalnej bioróżnorodności.

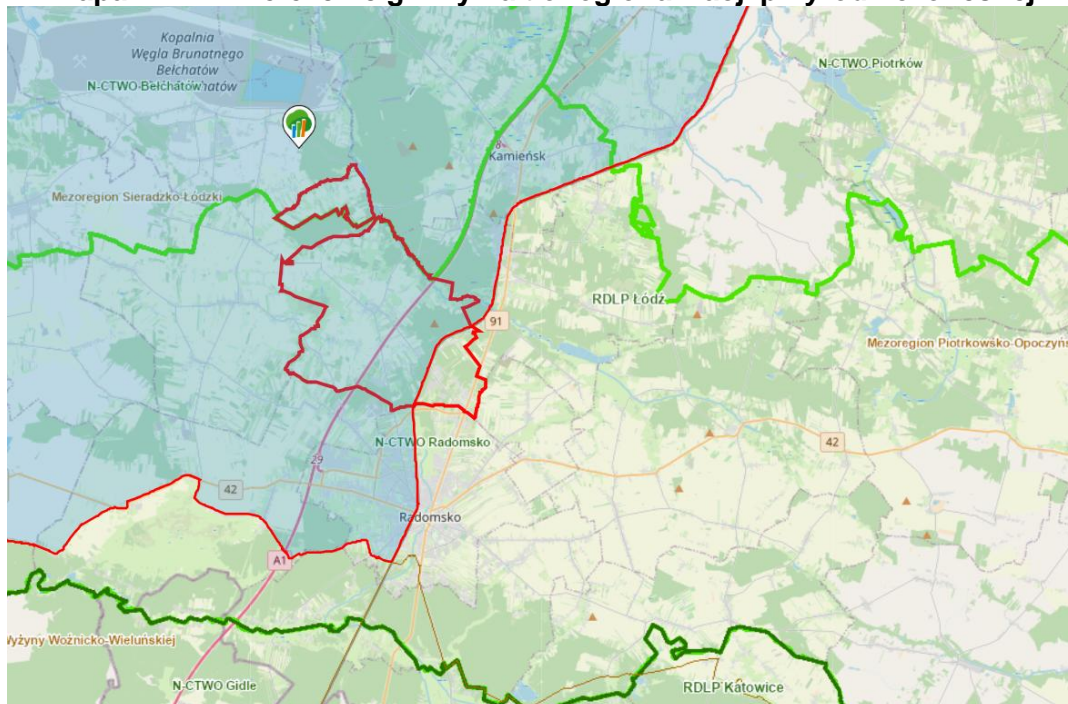
Na terenach zabudowanych występują siedliska synantropijne, kształtowane ręką człowieka, roślinność ta nie posiada dużej wartości przyrodniczych. Na terenach przydomowej zieleni, w ogródkach występują gatunki ozdobne oraz pospolite gatunki zwierząt znajdujące dla siebie dogodną bazę pokarmową, np. drobne gryzonie, krety, owady zapylające a spośród ptaków min. wróble, jaskółki, kosy, szpaki, sikory, sroki, gołębie.

Bardzo cennym elementem przyrodniczym gminy Dobryszyce są lasy, zajmujące około 17,8% powierzchni gminy. Lasy odgrywają ogromną rolę w kształtowaniu bioróżnorodności, zapewniając właściwe warunki retencji, pełniąc również ważne funkcje rekreacyjne, edukacyjne i gospodarcze. Ekosystemy leśne stanowią również ochronę dla wydym poprzez zapobieganie procesowi przewiewania piasku i ruchu wydym.

Pod względem regionalizacji przyrodniczo-leśnej, obszar gminy Dobryszyce leży w granicach dwóch mezoregionów:

- Kraina - Małopolska (VI)
 - Mezoregion Sieradzko-Łódzki (VI.1)
 - Mezoregion Piotrkowsko-Opoczyński (VI.2)

Mapa 14 Położenie gminy na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej

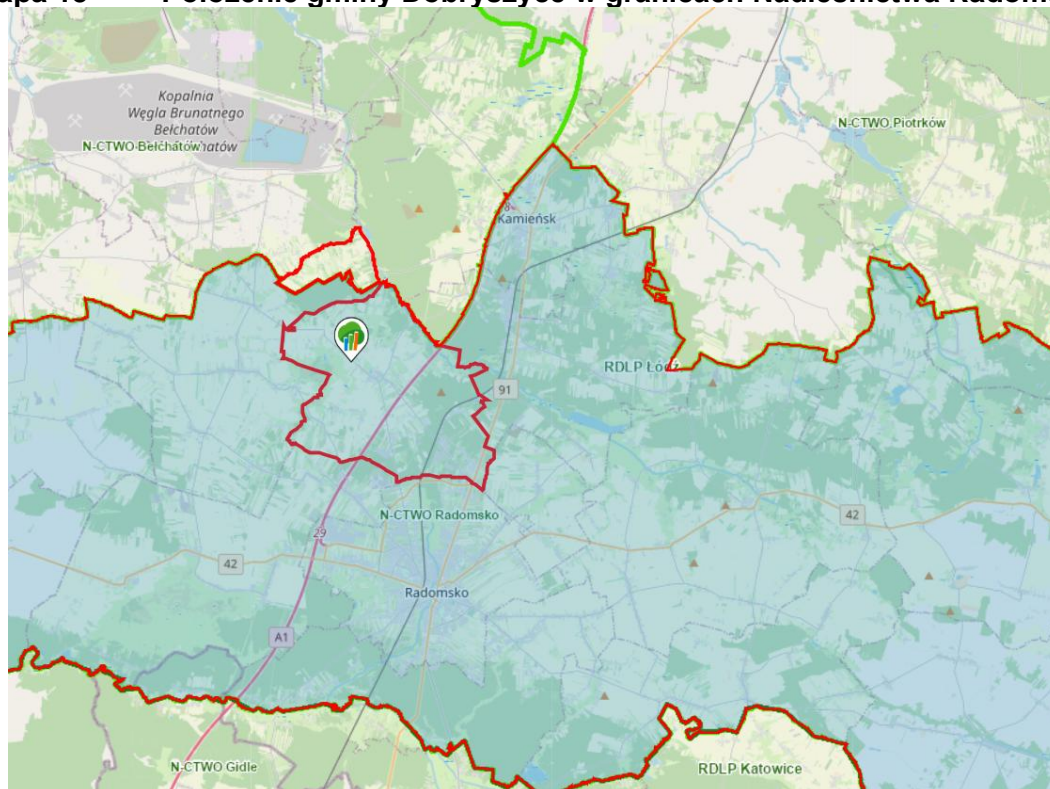

Źródło: Bank Danych o Lasach

Lasy na obszarze gminy administrowane są przez Nadleśnictwo Belchatów (Leśnictwo Łuszczanowice) oraz Nadleśnictwo Radomsko (Leśnictwo Kruplin i Leśnictwo Kocierzowy) i zaliczane są do lasów ochronnych - jako lasy ochronne wokół miast i trwałych uszkodzeń na skutek stref przemysłowych.

Zdecydowanie większa część lasów na terenie gminy administrowana jest przez Nadleśnictwo Radomsko.

Mapa 15 Położenie gminy Dobryszyce w granicach Nadleśnictwa Radomsko

Źródło: Bank Danych o Lasach

Poszczególne wydzielania leśne koncentrują się przede wszystkim w południowo-wschodniej części gminy. Niewielkie wydzielania leśne występują również w postaci enklaw otaczających tereny rolnicze, zwłaszcza w części północnej gminy. Większość lasów na terenie gminy to lasy prywatne.

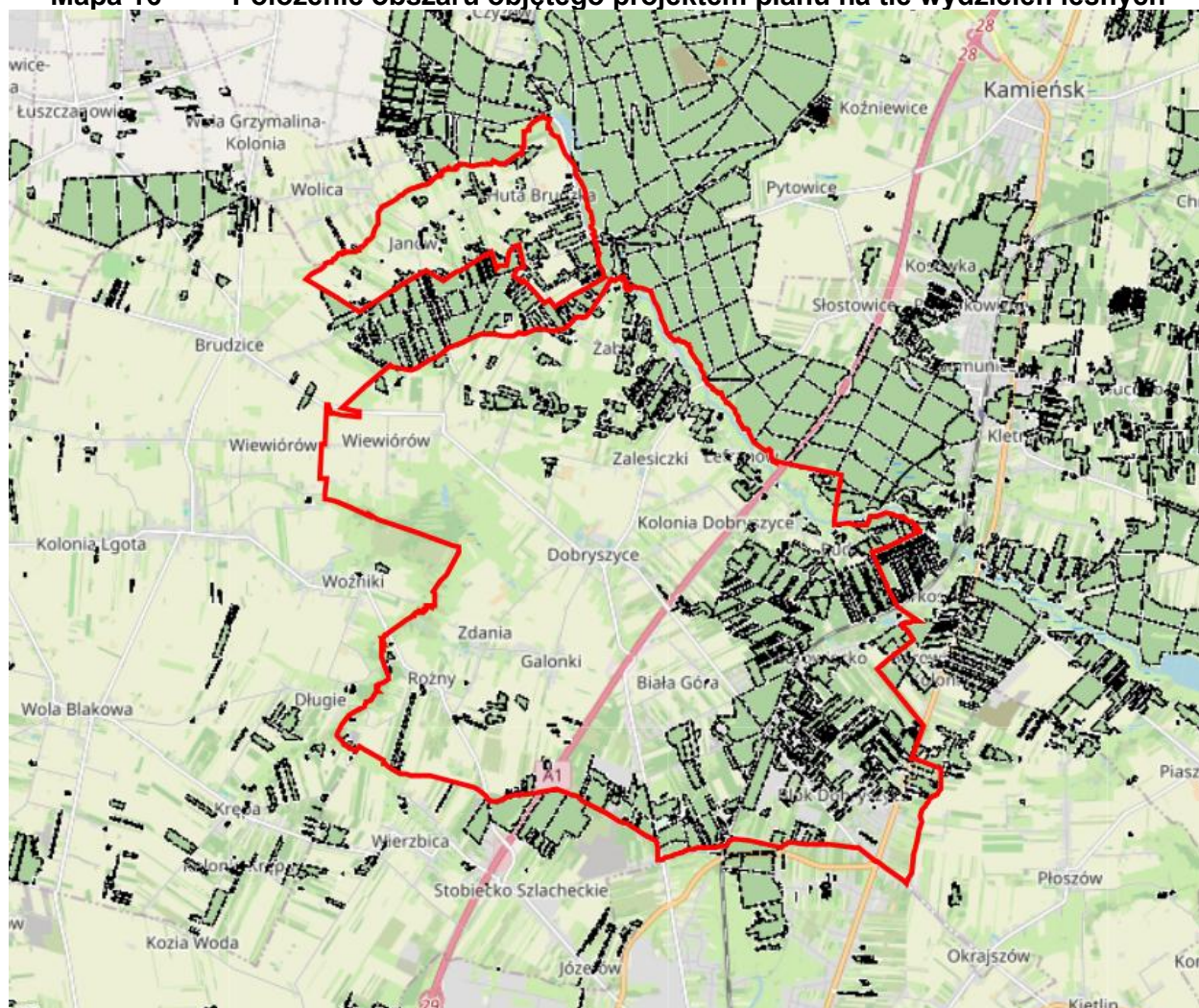
Naturalnym typem lasów na obszarze gminy są bory mieszane świeże (BMŚw) i bory świeże (BŚw). Wśród ekosystemów leśnych znaczący jest jednak udział lasów gospodarczych o składzie gatunkowym często niezgodnym z naturalnym siedliskiem. Występują one na słabych glebach VI klasy, wytworzonych na piaskach wydmych, rzecznych i akumulacji lodowcowej.

Bór świeży występuje na glebach piaszczystych różnego pochodzenia przy poziomie wód gruntowych w zasięgu systemów korzeniowych drzew. Drzewostan tworzy głównie sosna zwyczajna, a także brzoza brodawkowata, dąb szypułkowy. Podszyt jest ubogi i składa się z podrostu sosny, jałowców, jeżyny, młodych dębów, jarzębin, olszy czarnej i leszczyn. Runo leśne jest bogate, tworzą je najczęściej mchy, krzewinki (wrzos zwyczajny, borówka czarna, brusznica – borówka czerwona, paprocie, w tym głównie orlica pospolita), kępkowe trawy (kostrzewa owcza, śmiałek pogięty) oraz porosty.

Bory wilgotne lub bagiennie występują na podmokłych obszarach doliny rzeki Widawki. Drzewem tworzącym las jest przede wszystkim sosna zwyczajna. W podszyciu dominuje jeżyna, zaś runo leśne jest ubogie, występują w nim borówka bagienna, bagno i niektóre gatunki mchów.

Lasy te mają swoją kontynuację na terenach w otoczeniu, stanowiąc jeden z ważnych elementów sieci powiązań przyrodniczych omawianego obszaru.

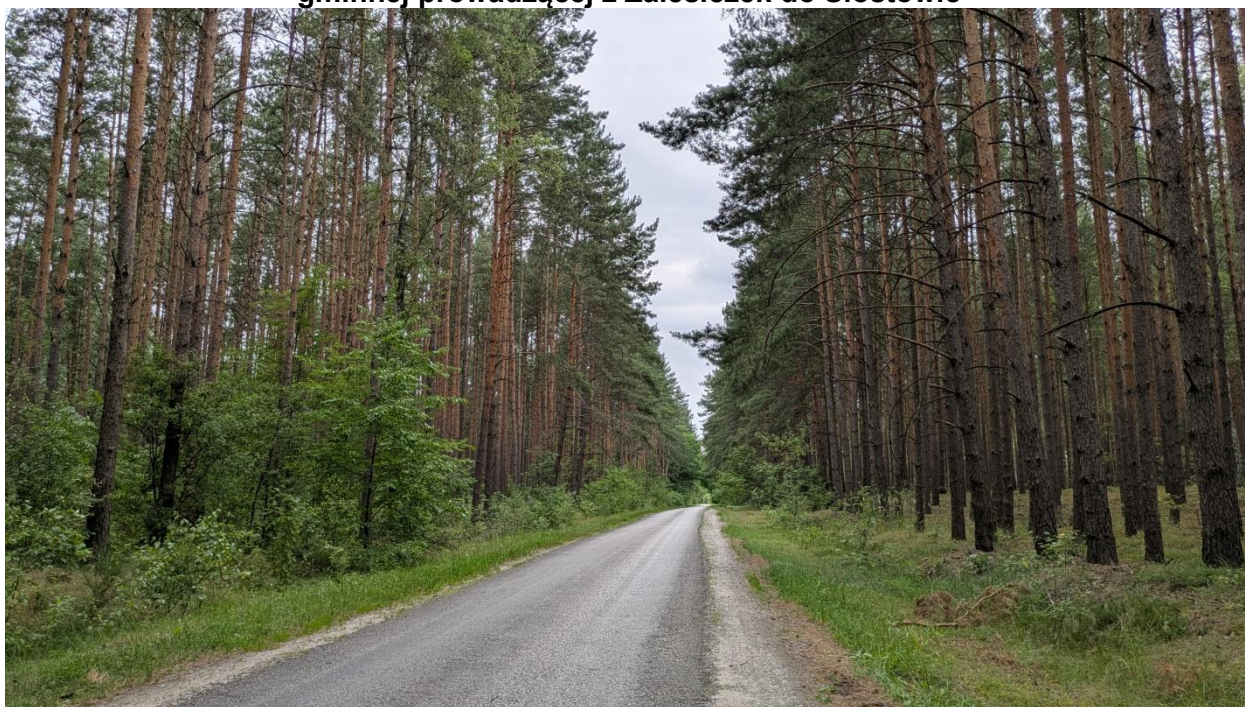
Mapa 16 Położenie obszaru objętego projektem planu na tle wydzieleń leśnych

Źródło: Mapa Lasów, Bank Danych o Lasach

Spośród siedlisk leśnych na obszarze gminy występujące zbiorowiska *Quercus robur*-*Pinetum*, *Leucobryo*-*Pinetum*, *Tilio*-*Carpinetum*, duża część zbiorowisk to siedliska zastępcze z olszą czarną, z brzozą, sosną pospolitą, z robinią, dębem czerwonym oraz zbiorowiska juwenilne.

Tereny leśne gminy – na zdjęciu bory sosnowe rozciągające się w otoczeniu drogi gminnej prowadzącej z Zalesiczek do Słostowic

Źródło: wizja w terenie

Pozostała zieleń wysoka to w przeważającej mierze zakrzewienia i zadrzewienia (w tym śródpolne i towarzyszące dolinom cieków), pojawiające się w różnych miejscach gminy jak również zieleń urządzone, aleje drzew o dużym znaczeniu krajobrazowym, założenia parkowe oraz stare drzewa towarzyszące dawnym obiektom dworskim (parki podworskie w Dobryszyczach i Zdanii) i kościelnym. Do innych form zieleni należą również różnorodne kompozycje kształtowane ręką człowieka w rejonie zieleńców, cmentarzy, przydomowych ogrodów, obiektów sportowych czy zieleń przyuliczna. Zieleń ta stanowi ważny element w strukturze przyrodniczej gminy, pełni również istotną funkcję kompozycyjną i krajobrazową. Zieleń urządzone pełni również funkcje rekreacyjne i ekologiczne.

Spośród cennych zbiorowisk roślinnych występujących na analizowanym obszarze wyróżnić należy przede wszystkim:

- zbiorowiska wodne i związane z wodami – w rejonie stawów, zbiorników wodnych i cieków charakteryzujących się mniejszym stopniem przekształcenia, z udziałem roślin wodnych, stanowiące miejsca występowania i rozrodu płazów, wartościowe siedliska dla ptaków, zwłaszcza wodno-błotnych;
- zbiorowiska szuwarowe rozwijające się na brzegach zbiorników wód stojących, w dnach dolin, w szczególności często spotykane zbiorowiska zespołów trzciny pospolitej (*Phragmites australis*) i pałki szerokolistnej (*Typha latifolia*), ze względu na rzeczywiste i potencjalne miejsca bytowania rzadkich i zagrożonych elementów awifauny oraz płazów;
- półnaturalne zbiorowiska łąkowe, zwłaszcza łąki wilgotne i świeże, na terenach podmokłych i w dolinach rzecznych, pozostające w trwałym użytkowaniu kośno-pastwiskowym;
- bardziej rozległe i zwarte tereny leśne, charakteryzujące się najmniejszym stopniem przekształcenia i stanowiące miejsca występowania gatunków łownych oraz licznych ptaków.

Tereny te w projekcie planu ogólnego objęte zostały **strefą otwartą SO**.

Część mniejszych cieków została przekształcona, tracąc swój naturalny charakter i pełniąc obecnie rolę rowów melioracyjnych, odwadniających tereny rolnicze, nie mniej jednak doliny cieków wodnych, o najmniejszym stopniu przekształcenia oraz stawy i zbiorniki wodne stanowią obok lasów, najważniejsze na terenie gminy elementy struktury przyrodniczej. Doliny rzek

Kręcicy, Widawki i ich dopływów (dopływ z Dobryszyce do Kręcicy, Dopływ z Borowiecka do Widawki, dopływ z Galonek i Zdanii do Kręcicy) spełniają funkcję najważniejszych lokalnych korytarzy ekologicznych. Mimo, że naturalny charakter dolin został zmieniony przez wylesienia, działalność rolniczą i budowle wodne, pełnią one w dalszym ciągu istotne funkcje przyrodnicze na terenie gminy. Istniejące wzdłuż cieków obszary łąk i pól stanowią miejsce rozwoju i migracji wielu gatunków zwierząt. Rozwijają się tu zbiorowiska roślinne charakterystyczne dla terenów podmokłych.

Rzeka Widawka w granicach gminy Dobryszyce stanowiąca ważny korytarz ekologiczny

Źródło: wizja w terenie

Na terenach leśnych, wzdłuż dolin rzecznych, na obszarach mało intensywnej zabudowy, wśród terenów rolniczych jest możliwość w miarę swobodnego bytowania gatunków związanych z siedliskami leśnymi i leśno-łąkowymi. Duża powierzchnia terenów rolniczych powoduje, że obszar gminy stanowi dość atrakcyjne siedliska dla zwierząt związanych z terenami otwartymi. Dodatkowo, kępy niewielkich śródpolnych zadrzewień znajdujące się pośród terenów otwartych stanowią miejsca schronienia dla wielu gatunków zwierząt. Występują tu zarówno drobne bezkręgowce, w tym owady zapylające, gryzonie, krety oraz ptaki charakterystyczne dla terenów otwartych i rolniczych, min. trznadel, skowronek, pliszka siwa. W rejonie stawów pojawiają się ptaki siedlisk wodnych i wodno-błotnych, zwłaszcza różne gatunki kaczek, łyski, łabędzie, czaple. Okresowo nad polami i lasami widoczne są drapieżniki penetrujące teren z powietrza. Spośród ssaków obserwuje się ślady obecności gryzoni i kretów. W obszarach leśnych i przy granicy z lasami występują populacje saren, dzików, lisów. Spośród innych gatunków zwierząt łownych częste są na tym terenie bażant, zając, kuna. Z innych drobnych ssaków na obszarze gminy pospolite są między innymi nornica ruda, mysz polna, polnik zwyczajny, karczownik, jeż. Siedliska wodne stanowią miejsca rozrodu płazów, tereny łąkowe są miejscem występowania gadów - wszystkie płazy i gady występujące w Polsce objęte są ochroną gatunkową, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 roku, poz. 2183 z późniejszymi zmianami).

Dużo mniejszą bioróżnorodnością charakteryzują się tereny zabudowane gminy, w rejonie istniejącej zabudowy, fauna jest stosunkowo uboga, na terenach tych występują gatunki charakterystyczne dla obszarów podmiejskich, gatunki synantropijne.

Najcenniejszymi obszarami w gminie pod względem występowania i zróżnicowania fauny są rozległe tereny leśne, ekstensywnie użytkowane tereny otwarte oraz dolina rzeki Widawki, w mniejszym stopniu również Kręcicy. Zwarte kompleksy leśne gminy umożliwiają swobodne

przemieszczanie się zwierzyny, a łąki znajdujące się w dolinach rzecznych tworzą dogodne warunki życia dla ptactwa, owadów i drobnych gryzoni. Na terenie gminy znajdują się zbiorniki wodne bogate w zwierzynę taką jak kaczki krzyżówki, rybitwy, perkozy, czaple siwe, łabędzie, kurki wodne. Znajdujące się na obszarze gminy kompleksy leśne, łąki oraz pola uprawne są również ostoją dla licznych ptaków oraz zajęcy, lisów, kuropatw i bażantów, a na terenach zieleni w obrębie siedlisk ludzkich można zaobserwować także jeże, wiewiórki i kuny.

Środowisko kulturowe – zabytki

Na terenie gminy Dobryszycze znajduje się tylko jeden obiekt zabytkowy wpisany do rejestru zabytków województwa łódzkiego (stan na 2025 rok) – kościół parafialny pw. Św. Bartłomieja z 1830 roku, nr rej. 728 z 1967 roku, znajdujący się przy ul. Wolności 1.

Zabytkowy kościół rzymsko-katolicki p.w. św. Bartłomieja w Dobryszycach

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Dobryszycze

W gminnej ewidencji zabytków znajdują się następujące obiekty:

- cmentarz rzymskokatolicki z 2 połowy XIX wieku, ul. Cmentarna, Dobryszycze;
- stacja PKP z początku XX wieku, działka ew. nr 2212, Dobryszycze, m. Malutkie;
- budynek szkoły w zespole dworsko-parkowym, 1924 – 1927, ul. Szkolna, Dobryszycze;
- park przy szkole, początek XIX wiek, ul. Szkolna, Dobryszycze;
- spichlerz w zespole folwarcznym, lata 30-te XX wieku, ul. Szkolna, Dobryszycze;
- kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja, I połowa XIX wieku, ul. Wolności, Dobryszycze;
- dom murowany z początku XX wieku, Dobryszycze, m. Malutkie;
- dom drewniany z 1920 roku, Zalesiczki;
- park dworski z I połowy XIX wieku, Zdania;
- młyn wodny z 1923 roku, Żarki.

Dodatkowo, kilka kolejnych obiektów proponuje się ująć w gminnej ewidencji zabytków:

- kapliczka w miejscowości Galonki (adres: Galonki 26);
- kapliczka w miejscowości Rożny (adres: Rożny 36a);
- kapliczka w miejscowości Zalesiczki (adres: Zalesiczki 21);
- kapliczka w miejscowości Zdania (adres: Zdania 8);
- dom drewniany w miejscowości Zdania (adres: Galonki 64).

Na terenie gminy znajduje się również 131 stanowisk archeologicznych ujętych w krajowej ewidencji zabytków. Najczęściej są to ślady osadnictwa, osady i cmentarzyska. Ich lokalizacja została przedstawiona w części graficznej Uzasadnienia do Planu Ogólnego Gminy Dobryszycze.

Analizowany projekt planu ogólnego gminy zachowuje zabytki objęte ochroną prawną wpisane do rejestru zabytków województwa łódzkiego oraz figurujące w gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o zabytkach i opiece nad zabytkami [10]. Plan wskazuje również inne obiekty, nie ujęte w gminnej ewidencji zabytków, które mają być chronione zapisami prawa miejscowego.

W przypadku zabytkowego kościoła, stacji PKP, budynków szkół w planie ogólnym gminy obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków wprowadzono w ramach strefy usługowej (SU). Dla pozostałych zabytków funkcje podstawowe i dodatkowe poszczególnych stref również umożliwiają zachowanie zabytków kultury w dotychczasowej formie.

Ustalenia dotyczące poszczególnych stref planistycznych w planie ogólnym gminy Dobryszyce pozwalają na dalsze użytkowanie terenów, na których znajdują się zabytki oraz współczesne dobra kultury.

Na obszarze gminy Dobryszyce nie utworzono parków kulturowych.

W granicach gminy Dobryszyce nie ma obszarów pomników zagłady oraz ich stref ochronnych.

Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna oraz powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem

Na terenie gminy Dobryszyce występują obszary i obiekty chronione prawnie na mocy Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.

Niewielka, północno-wschodnia i wschodnia część gminy Dobryszyce znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Widawki o powierzchni 41 390 ha, w którym obowiązują ustalenia Uchwały Nr XXXI/661/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/237/11 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 30 sierpnia 2011r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki zmienionej uchwałą Nr XXII/422/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 marca 2012 r. dotyczące czynnej ochrony ekosystemów w celu zachowania ich trwałości oraz zwiększenia różnorodności biologicznej.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki obejmuje obszary, które są chronione ze względu na wyjątkowe krajobrazy z różnorodnymi ekosystemami. Tereny te mogą zaspokajać potrzeby związane z turystyką i rekreacją oraz pełnią rolę korytarzy ekologicznych.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych OChK obejmują:

- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych,
- sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych,
- tworzenie i odtwarzanie stref ekotonowych celem zwiększenia bioróżnorodności,
- utrzymywanie i tworzenie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków,
- zalesianie i zadrzewianie gruntów mało przydatnych do produkcji rolnej i nie przeznaczonych na inne cele, z wyłączeniem terenów, na których występują nieleśne siedliska przyrodnicze podlegające ochronie, siedliska gatunków roślin, grzybów i zwierząt związanych z ekosystemami nieleśnymi, a także miejsca pełniące funkcje punktów i ciągów widokowych na terenach o dużych wartościach krajobrazowych,
- pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, drzew dziuplastych, części drzew obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu,
- zachowanie śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk, muraw kserotermicznych i piaszkowych oraz polan o wysokiej bioróżnorodności,
- utrzymanie odpowiedniego poziomu wód gruntowych dla zachowania siedlisk wilgotnych i bagiennych,
- zachowanie siedlisk chronionych i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- działania na rzecz czynnej ochrony oraz reintrodukcji rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów nieleśnych OChK obejmują:

- przeciwdziałanie procesom zarastania łąk i pastwisk cennych ze względów przyrodniczych i krajobrazowych,

- zachowanie śródpolnych torfowisk, obszarów wodno – błotnych, oczek wodnych wraz z pasem roślinności stanowiącej ich obudowę biologiczną oraz obszarów źródliskowych cieków,
- kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez zachowanie mozaiki pól uprawnych, miedz, płątów wieloletnich ziółorośli, a także ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- utrzymywanie i zwiększanie powierzchni trwałych użytków zielonych,
- prowadzenie zabiegów agrotechnicznych z uwzględnieniem wymogów zbiorowisk roślinnych i zasiedlających je gatunków fauny, zwłaszcza ptaków (odpowiednie terminy, częstość i techniki koszenia),
- utrzymywanie poziomu wód gruntowych odpowiedniego dla zachowania bioróżnorodności,
- zachowanie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych,
- zachowanie siedlisk chronionych i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- działania na rzecz czynnej ochrony oraz reintrodukcji rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Ustalenia w zakresie czynnej ochrony ekosystemów wodnych OChK obejmują:

- zachowanie zbiorników wód powierzchniowych wraz z ich naturalną obudową biologiczną,
- utrzymywanie i tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz wokół zbiorników wodnych, w tym starorzeczy i oczek wodnych, w postaci pasów, szuwarów, zakrzewień i zadrzewień, jako naturalnej obudowy biologicznej celem zwiększenia bioróżnorodności oraz ograniczenia wpływu substancji biogennych,
- prowadzenie prac regulacyjnych cieków wodnych w zakresie niezbędnym dla ochrony przeciwpowodziowej i w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek,
- zwiększanie retencji wodnej, odtwarzania funkcji obszarów źródliskowych o dużych zdolnościach retencyjnych,
- zachowanie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne celem zachowania dróg migracji gatunków,
- działania na rzecz czynnej ochrony oraz reintrodukcji rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Projekt planu nie narusza ustaleń dotyczących czynnej ochrony ekosystemów w granicach OChK Dolina Widawki – obszar chroniony znajduje się w większości w granicach **strefy otwartej SO** z zakazem zabudowy.

Ochroną prawną objęte jest również pomnikowe drzewo rosnące w parku przy Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobryszycach - wiąz górski (*Ulmus glabra*). Drzewo to zostało ustanowione pomnikiem przyrody na mocy Zarządzenia Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.

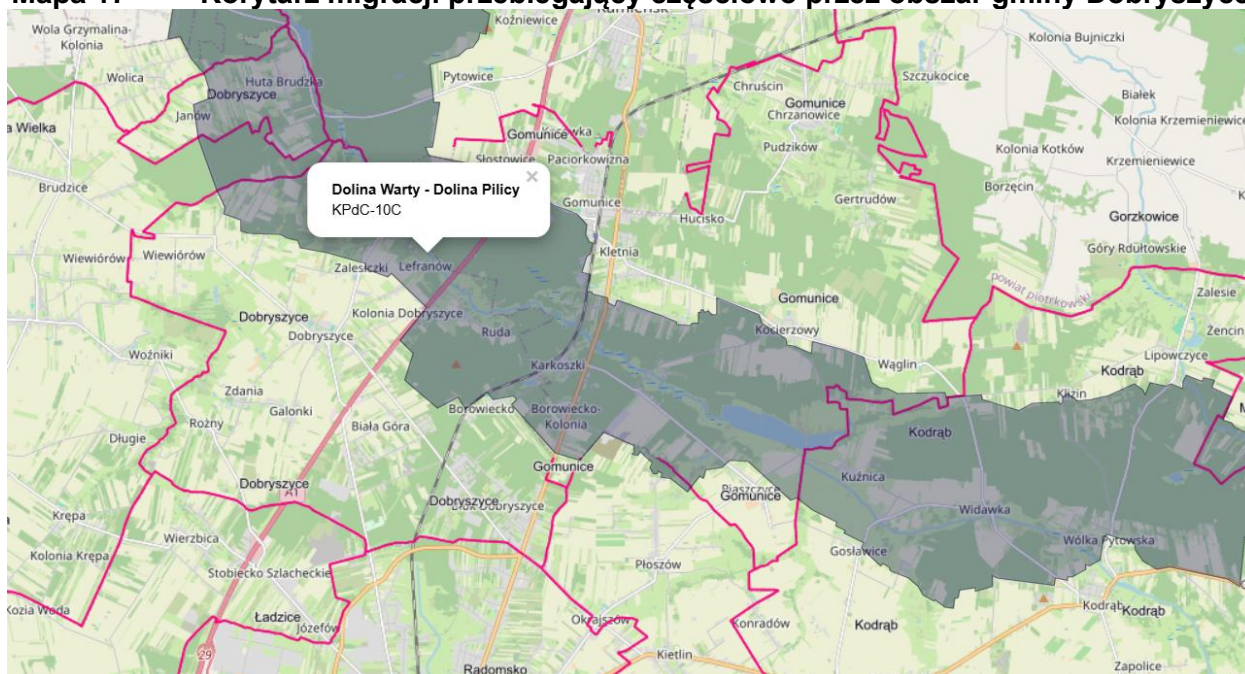
Bezpośrednio przy granicy gminy znajduje się również użytek ekologiczny bez nazwy o numerze PL.ZIPOP.1393.UE.1012053.593. Zgodnie z rejestrem form ochrony przyrody prowadzonych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, użytek ten został utworzony w 2001 roku na terenie gminy Kamieński, w m. Pytowice i powierzchniowo nie wchodzi na teren gminy Dobryszyc. Celem wyznaczenia tego użytku była ochrona ekosystemu bagiennego znajdującego się na tym terenie. Wyznaczenie w planie ogólnym gminy Dobryszyc **strefy otwartej SO** w bezpośrednim otoczeniu tego użytku (znajdującego się już poza terenem gminy Dobryszyc) bez możliwości rozwoju zabudowy, pozwoli na zachowanie walorów przyrodniczych tego użytku ekologicznego.

Głównymi powiązaniem ekologicznymi są korytarze ekologiczne, które stanowią rodzaj łącznika pomiędzy różnymi środowiskami, umożliwiając swobodne przemieszczanie fauny i flory. System powiązań środowiskowych stanowią doliny rzeczne, węzły ekologiczne oraz sięgacze ekologiczne wspierające migrację organizmów. Są to pasy terenu, po którym przemieszczają się organizmy na dalsze dystanse, gdzie panują dla nich odpowiednie warunki siedliskowe. Naturalnymi korytarzami ekologicznymi są obszary mało przekształcone przez człowieka, głównie lasy i doliny rzeczne, a także obszary bagienne, łąki, nieużytki oraz obszary pozbawione barier antropogenicznych. Korytarze mogą mieć zasięg lokalny, regionalny, krajowy lub

międzynarodowy. Miejsca krzyżowania się korytarzy ekologicznych lub obszary o dużym stopniu naturalności i nagromadzenia się organizmów, skąd podejmują one ekspansje na zewnątrz, nazywane są węzłami ekologicznymi lub, jeżeli obejmują duży obszar ekologicznie zróżnicowany, obszarami węzłowymi.

Na obszarze gminy Dobryszyce występuje korytarz wyznaczony w ramach projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce, opracowanego w 2005 r. i zaktualizowanego w 2011 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska, pod redakcją Jędrzejewskiego. Zgodnie z opracowaniem „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce”, (Jędrzejewski i inni, 2005 rok, aktualizacja w 2012 roku), przez teren gminy przebiega korytarz ekologiczny rangi krajowej Dolina Warty – Dolina Pilicy KPdC-10C stanowiący fragment Południowo-Centralnego Korytarza Ekologicznego (KPdC) łączącego Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcą Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, schodzący do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, sięgając do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

Mapa 17 Korytarz migracji przebiegający częściowo przez obszar gminy Dobryszyce

Źródło: Mapa korytarzy ekologicznych, 2012, Jędrzejewski, zmodyfikowane

Ważną rolę w zachowaniu łączności przestrzennej struktur ekologicznych odgrywają korytarze rangi regionalnej i lokalnej. Stanowią je fragmenty lasów, pól oraz doliny rzeczne. Korytarze regionalne odgrywają ważną rolę łącznikową dla obszarów naturalnych i cennych przyrodniczo oraz chronionych. Na terenie gminy występują również tereny spełniające funkcję lokalnych ciągów ekologicznych zapewniających łączność pomiędzy terenami o istotniejszym znaczeniu. Są to mniejsze enklawy leśne, tereny podmokłe oraz użytki zielone i doliny mniejszych, często okresowych cieków lub rowów melioracyjnych porośnięte krzewami bądź drzewami, wąwozy, szpalery drzew na miedzach i inne tereny zielone. Odgrywają one zasadniczą rolę dla zachowania lokalnych populacji różnych gatunków i siedlisk, zapewniając możliwość migracji organizmów na mniejsze odległości.

W zakresie powiązań ekologicznych na terenie gminy Dobryszyce, opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy wskazuje następujące elementy sieci przyrodniczej:

Obszary węzłowe:

A. kompleks leśny, zlokalizowany wzdłuż obszaru łącznikowego zlewni rzeki Widawki, w otoczeniu miejscowości Żaby. Kompleks leśny zlokalizowany jest w granicach Obszaru

Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki, korytarza ekologicznego Bełchatów - Radomsko (KPdC-5B) oraz korytarza ekologicznego Dolina Warty - Dolina Pilicy (KPdC-10C).

B. kompleks leśny, stanowi największe skupisko drzewostanu na terenie gminy Dobryszyce, oddzielony jest od kompleksu "C" linią kolejową. W graniach obszaru węzłowego "B" w części wschodniej zlokalizowany jest Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki. Wyznaczone sięgacze ekologiczne łączą obszar ze zlewnią rzeki Widawki.

C. kompleks leśny zlokalizowany w obszarze obrębu ewidencyjnego: Borowiecko i Blok Dobrzeszycki. Obszar węzłowy nie stanowi zwartej obszar, w obszarze występują zagajniki oraz niewielkie tereny zalesione. Obszar ograniczony jest od północy zabudową miejscowości Borowiecko, a od zachodu i południa zabudową mieszkaniową miejscowości Blok Dobrzeszyce. Wschodnią granicę stanowi granica gminy oraz droga krajowa. Kompleks zlokalizowany jest w granicach korytarza ekologicznego Dolina Warty - Dolina Pilicy.

Obszary łącznikowe:

a. zlewnia rzeki Widawki. Rzeka stanowi prawy dopływ Warty, przepływa wzdłuż północno-wschodniej granicy gminy Dobryszyce, jest to największy ciek wodny w obszarze opracowania. Lokalny korytarz ekologiczny związany z doliną Widawki biegnie wschodnią i północno-wschodnią częścią gminy, obejmując swoim zasięgiem OChK oraz tereny leśne i zadrzewione. Rzeka stanowi obszar łącznikowy pomiędzy sięgaczami ekologicznymi i obszarami węzłowymi, ułatwiając migrację zwierząt. Korytarz lokalny wychodzi poza granice gminy Dobryszyce.

b. ciek wodny Kręcica - dopływ Widawki, będący korytarzem ekologicznym łączącym zachodnią część gminy z obszarami wschodnimi, w tym pośrednio obszar węzłowy "A". Obszar łącznikowy łączy elementy sieci ekologicznej położone poza granicami gminy.

Sięgacze ekologiczne:

pasma zagajników, zadrzewienia, zakrzewienia, niewielkie tereny zalesione, zarośla, łąki, ciek stałe lub okresowe, rowy melioracyjne.

W zakresie powiązań przyrodniczych największego znaczenia nabierają tereny leśne i doliny rzeczne, oraz tereny otwarte – rolnicze i łąkowe mające swoją kontynuację na terenach w otoczeniu, stanowiące ciągi ekologiczne również poza obszarem gminy.

Lasy na obszarze gminy Dobryszyce występują w postaci kompleksów o dużej powierzchni w południowo-wschodniej części gminy oraz w postaci małych i rozproszonych kompleksów w północnej części gminy, gdzie stanowią enklawy leśne pośród otwartych terenów rolniczych i łąkowych. Pod względem kompleksów leśnych gmina w najbardziej widoczny sposób powiązana jest z gminą Gomunice i Kamieńsk, z którymi długość granicy leśnej ma około 10 km. Równie istotne powiązanie realizowane jest przez dolinę Widawki, która przebiega przy granicy gminy i charakteryzuje się dużym stopniem naturalności.

Zadrzewienia śródpolne, przydrożne szpalery i zadrzewienia przywodne wraz ze strefą roślinności przybrzeżnej pełnią rolę migracyjnych korytarzy środowiskowych, urozmaicają krajobraz gminy oraz podnoszą walory estetyczno-krajobrazowe.

W projekcie planu ogólnego system powiązań ekologicznych lokalnych z sąsiednimi obszarami stanowi strefa **terenów otwartych SO**, do której zaliczono zarówno otwarte tereny rolnicze jak również lasy. Ekosystemy te (zarówno rolnicze jak i leśne) mają swoją kontynuację na rozległych powierzchniach w otoczeniu, poza obszarem gminy Dobryszyce.

Lokalizację obszaru objętego projektem planu ogólnego na tle powołanych form ochrony przyrody i wyznaczonych korytarzy migracji przedstawia **Załącznik nr 2** do niniejszej prognozy.

Walory krajobrazowe

Krajobraz stanowi syntezę wszystkich elementów przyrody (głównie rzeźby terenu, wód, warunków klimatu, flory i fauny) oraz działalności ludzkiej, decydującą o fizjonomii fragmentów powierzchni ziemi. Rozróżnia się krajobraz naturalny i przeobrażony (kulturowy, antropogeniczny, gospodarczy). Natomiast przez walory krajobrazu zgodnie z definicją zawartą w Ustawie z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu [12], rozumie się wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, estetyczno-widokowe

obszaru oraz związane z nimi rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody oraz elementy cywilizacyjne, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka.

Walory krajobrazowe gminy oparte są na krajobrazach słabo przekształconych związanych zarówno z otwartymi terenami rolniczymi jak również z terenami leśnymi i z dolinami rzecznyymi, oraz krajobrazem łąk. Wzgórza Radomszczańskie, będące częścią tego regionu, nadają krajobrazowi malowniczy charakter.

Największe powierzchnie na obszarze gminy zajmują krajobrazy typowo rolnicze. Przeważają tutaj pola uprawne i łąki urozmaicone enklawami zadrzewień stanowiące o zróżnicowaniu krajobrazu i lokalnej bioróżnorodności. Cechą charakterystyczną tego krajobrazu na obszarze gminy jest stosunkowo duże rozdrobnienie pól oraz duża liczba śródpolnych zadrzewień, szpalerów drzew oraz rozproszona zabudowa wiejska, zagrodowa, dzięki czemu krajobraz ten nie ma charakteru monokulturowego i jest bardziej zróżnicowany.

Krajobrazy naturalne pojawiają się w wielu częściach gminy w oparciu o tereny leśne oraz krajobrazy dolinne towarzyszące ciekom wodnym. Najbardziej atrakcyjna jest dolina Widawki, którą cechuje duża naturalność. Rzeka meandruje, płynie naturalnym korytem, pojawiają się piaszczyste skarpy, otoczone łąkami i pastwiskami. Dolina rzeki Widawki charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi, w tym faunistycznymi i florystycznymi, co znalazło potwierdzenie we włączeniu tej części gminy w Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki. Również dolina rzeki Kręcicy przepływająca w większości przez otwarte tereny rolnicze i łąkowe kształtuje krajobrazy na jej przebiegu. Obszary dolinne związane z przebiegiem największych cieków stanowiących korytarze ekologiczne są ważne dla zachowania różnorodności biologicznej i stanowią istotny element krajobrazu gminy.

Bez wątpienia krajobrazem atrakcyjnym przyrodniczo jest również krajobraz leśny, dominujący we wschodniej części gminy. Obejmuje on zarówno lasy prywatne, jak i państwowe, stanowiące część większego kompleksu leśnego rozciągającego się poza granicami gminy Dobryszycy. Najczęściej występującym siedliskiem są siedliska borowe z dominującym udziałem sosny. Tereny leśne stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne dla miejscowości wokół nich usytuowanych.

Na obszarach poszczególnych jednostek osadniczych kształtuje się krajobraz wiejsko – rolniczy, seminaturalny, w oparciu o powierzchnie otwartych terenów rolniczych. Krajobrazy antropogeniczne, związane z zabudową, odznaczają się w centralnej części gminy, w obrębie miejscowości Dobryszycy, gdzie zabudowa ma charakter silnie skoncentrowany. Jest to zarówno tradycyjna zabudowa wiejska (w tym drewniana), zabudowa zagrodowa jak również nowoczesne budynki mieszkalne i obiekty usługowe czy obiekty użyteczności publicznej.

Na pozostałych terenach gminy, w obrębie poszczególnych jednostek osadniczych i niewielkich przysiółków zabudowa jest dużo mniej intensywna, bardziej rozproszona, nie mniej jednak koncentruje się wzdłuż lokalnych dróg.

Miejscami lokalny krajobraz nosi ślady degradacji antropogenicznej, związanej w głównej mierze z zabudową o charakterze przemysłowym oraz z odkrywkową eksploatacją surowców mineralnych, która przyczyniła się do trwałych zmian zarówno w krajobrazie jak również w rzeźbie terenu.

Przez gminę prowadzi Łódzki Szlak Konny, który przebiega przez urozmaicone tereny rolno-leśne oraz dolinę rzeki Warty. Odcinki nr 20 i 21 tego szlaku przebiegają przez gminę Dobryszycy, oferując malownicze widoki i możliwość aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu. Ponadto przez gminę przebiega szereg szlaków i tras rowerowych łączących okoliczne miejscowości z miastem Radomsko.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu stanowią ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

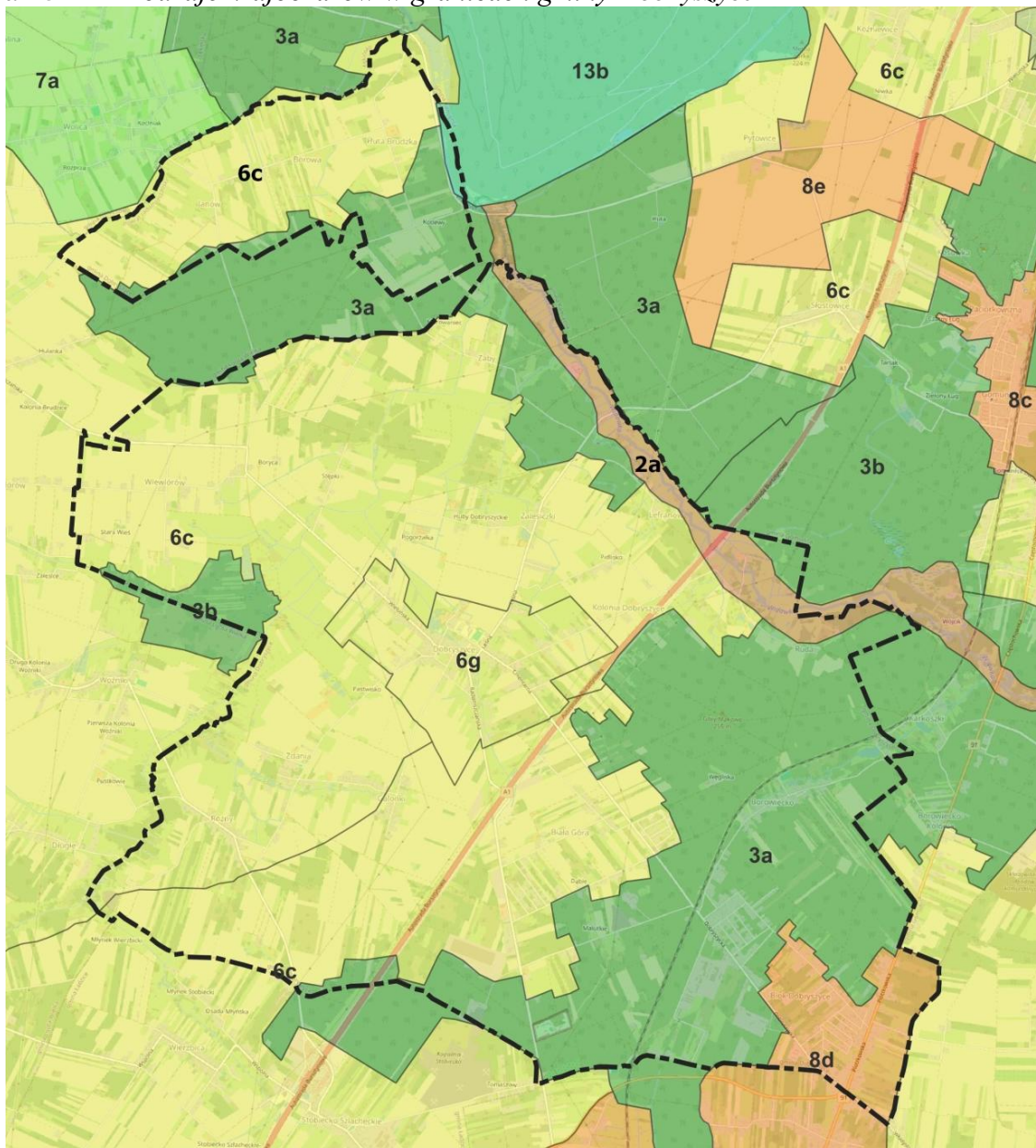
W Audycie krajobrazowym dla województwa łódzkiego (zatwierdzony w dniu 15 kwietnia 2025 roku na mocy Uchwały nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego) wskazano krajobrazy występujące na obszarze województwa (w tym na obszarze gminy Dobryszycy) oraz lokalizację krajobrazów priorytetowych. Ponadto wskazano zagrożenia dla możliwości zachowania walorów krajobrazowych oraz określono rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony tych

krajobrazów. Na terenie gminy Dobryszyce zidentyfikowano 2 typy krajobrazu, w tym 6 podtypów, które scharakteryzowano w tabeli poniżej

Tabela 3 Typy i podtypy krajobrazów w granicach gminy Dobryszyce

Krajobraz		Priorytetowy
Grupa krajobrazu	A. Krajobrazy przyrodnicze	
Typ krajobrazu	2. Bagienno-łąkowe – głównie bezleśne	NIE
Podtyp krajobrazu	2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	NIE
Typ krajobrazu	3. Leśne	NIE
Podtyp krajobrazu	3a. Z przewagą siedlisk borowych	NIE
	3b. Z przewagą siedlisk lasowych	NIE
Grupa krajobrazu	B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe	
Typ krajobrazu	6. Wiejskie	NIE
Podtyp krajobrazu	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	NIE
	6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim	NIE
Typ krajobrazu	8. Podmiejskie i osadnicze	NIE
Podtyp krajobrazu	8d. Zróżnicowana typologicznie i przestrzennie zabudowa nierolnicza na terenach wcześniej rolniczych	NIE

Mapa 18 Rodzaje krajobrazów w granicach gminy Dobryszyce

Źródło: Audyt województwa łódzkiego, geoportal.lodzkie.pl/portal
Legenda: Tabela 3

Żaden z tych zidentyfikowanych krajobrazów nie należy do krajobrazów priorytetowych.

Audyt krajobrazowy formułuje rekomendacje dla wszystkich krajobrazów zlokalizowanych w Obszarze Chronionego Krajobrazu doliny Widawki na poziomie lokalnym (gminnym). Zgodnie z założeniami audytu, w obszarze OChK dopuszcza się funkcje mieszkaniowe, zagrodowe, rolnicze, usługowe i zabudowy letniskowej pod warunkiem, że nie są one lokalizowane w dolinach rzek, na ekstensywnie użytkowanych łąkach ani w zwartych kompleksach leśnych (terenach oznaczonych w ewidencji gruntów jako Ls i Lz). Przy planowaniu nowej zabudowy należy uwzględniać istniejące układy osiedleńcze oraz aktualne podziały przestrzenne.

Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Na terenie gminy Dobryszyce występują tylko tereny zamknięte kolejowe.

Nie przewiduje się dla nich ustawowo stref ochronnych w postaci pasów terenów z zakazami i ograniczeniami w użytkowaniu. W granicach terenów zamkniętych została wyznaczona strefa komunikacyjna (SK), strefa usługowa (SU) w obrębie stacji kolejowej oraz strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) w obrębie istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Na terenie gminy Dobryszyce nie występują zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

3.2 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Gmina Dobryszyce to obszar, na którym dominują tereny rolnicze i leśne. Ten sposób zagospodarowania wpływa na stan poszczególnych komponentów środowiska na omawianym obszarze.

Dotychczasowe formy zagospodarowania na obszarze gminy oraz obecność stosunkowo licznych niewielkich złóż surowców mineralnych, z których część została wyeksploatowana metodą odkrywkową, spowodowały zmiany w środowisku, efektem czego jest przeobrażenie i fragmentacja naturalnych siedlisk, przeobrażenie powierzchni ziemi, zanieczyszczenia wód, gleb, emisje zanieczyszczeń do powietrza, hałas, itp. Stała obecność człowieka w środowisku wynikająca z rozwoju terenów zabudowanych na wpływ na wzrost antropopresji.

Do czynników skutkujących zmianami o charakterze antropogenicznym zaliczają się:

- lokalizacja na terenie gminy zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej, zabudowy usługowej, produkcyjnej, rolniczej oraz obiektów infrastruktury, w tym infrastruktury komunikacyjnej (autostrada A1);
- intensywne użytkowanie rolnicze gleb i związane z działalnością rolniczą przekształcenie naturalnych siedlisk przyrodniczych;
- emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, niska emisja, emisja hałasu, wprowadzanie ścieków do wód i do ziemi, składowanie odpadów (również organicznych).

Zmiany w środowisku powodowane czynnikami naturalnymi (np. huragany, susze, intensywne opady, gradacje szkodników, zarastanie nieużytków i spontaniczna sukcesja ekologiczna, ekspansja gatunków inwazyjnych), mają zdecydowanie mniejsze znaczenie.

Jakość gruntów i powierzchnia ziemi

Użytkowanie rolnicze znacznej części obszaru gminy Dobryszyce wiąże się z przekształceniami środowiska gruntowego. Gleby intensywnie użytkowane rolniczo ulegają zarówno degradacji chemicznej, jak i fizycznej. Do największych zagrożeń dla gleb należy ich zbyt intensywne lub nieodpowiednie rolnicze wykorzystanie jak również brak w pełni uregulowanej gospodarki ściekowej, spływ powierzchniowy zanieczyszczeń wymywanych i splukiwanych z pól i dróg, depozycja odpadów (w tym tzw. dzikie wysypiska, obornik). Użytkowanie rolnicze ma wpływ na jakość i strukturę gleb, powodować może ich degradację chemiczną na skutek nadmiernego / niewłaściwego stosowania nawozów chemicznych i środków ochrony roślin. Praktycznie cała powierzchnia użytków rolnych jest zdrenowana, a wody drenarskie odprowadzane są do śródpolnych rowów.

Za tereny o przekształconej glebie należy uznać tereny zabudowane i zurbanizowane, w tym tereny mieszkalne, zajęte pod działalność gospodarczą, tereny eksploatacji kruszyw naturalnych i tereny komunikacyjne. Antropogeniczne formy rzeźby powstały na skutek zmiany charakteru zagospodarowania terenu, zwłaszcza eksploatacji surowców mineralnych (w różnych częściach gminy znaleźć można niewielkie odkrywki i zbiorniki wodne powstałe po eksploatacji surowców), działalności zakładów produkcji rolniczej i funkcjonowania terenów komunikacyjnych (min. autostrada A1 przebiegająca przez gminę).

Na terenie gminy prowadzona jest segregacja odpadów.

Na terenie gminy nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Są one przekazywane do zakładów specjalistycznych i składowisk poza granicami gminy.

Na terenie gminy Dobryszyce nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji, nie występują obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.

Hałas

Hałas stanowi uciążliwość środowiskową uznawaną za jeden z ważniejszych powodów pogarszania się standardów życia mieszkańców. Najczęściej spotykanym rodzajem hałasu jest hałas drogowy, który z uwagi na powszechność i gęstość występowania dróg charakteryzuje się

procentowo największym zasięgiem oddziaływania i stanowi główne zagrożenie na terenach miejskich.

Przez teren gminy przebiega autostrada A1, stanowiąca główną oś komunikacyjną gminy i najbardziej znaczące źródło hałasu komunikacyjnego na terenie gminy. Ponadto przez teren gminy przebiega szereg dróg gminnych i mniejszych dróg dojazdowych do zabudowy i pól. Z uwagi na niewielki ruch i mały udział ruchu ciężarowego lub tranzytowego wpływ dróg gminnych na klimat akustyczny jest niewielki, zasadnicze znaczenie w kształtowaniu klimatu akustycznego ma autostrada A1, fragment drogi krajowej DK 91 oraz czynna linia kolejowa relacji Warszawa Zachodnia – Katowice.

Biorąc pod uwagę obecne zagospodarowanie i prowadzone działalności, hałas przemysłowy na terenie gminy nie jest uciążliwy. Na terenie gminy nie ma wielkich obiektów przemysłowych.

Spośród źródeł hałasu komunalnego najistotniejsze znaczenie ma hałas towarzyszący obiektom użyteczności publicznej, terenom rekreacji. Hałas generowany jest okresowo również przez działalności rolnicze. Spośród maszyn stosowanych w rolnictwie, największe oddziaływanie akustyczne powodują ciągniki rolnicze, kombajny zbożowe oraz maszyny warsztatowo-budowlane. Opisany hałas ma jednak znaczenie lokalne i występujące jedynie czasowo w trakcie wykonywania prac na polach/ zagrodach.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Na obszarze gminy do źródeł promieniowania elektromagnetycznego należą przede wszystkim linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia (2 x 400kV Rogowiec - Joachimów / Rogowiec – Tucznawa, linia 220 kV Rogowiec - Joachimów tor 1, linia 220 kV Rogowiec - Joachimów tor 2, 110kV Gorzkowice - Radomsko Komuna Paryska) oraz stacje bazowe telefonii komórkowej, a także w pewnym stopniu – linie elektroenergetyczne średniego napięcia i stacje transformatorowe.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Na terenie gminy Dobryszyce nie prowadzono badań monitoringowych w zakresie promieniowania elektromagnetycznego.

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów, WIOŚ w Łodzi nie stwierdził istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie całego województwa łódzkiego. Prognozy wskazują na dotrzymanie obowiązujących norm środowiskowych także w najbliższych latach. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawnymi, wartość dopuszczalna poziomu PEM dla częstotliwości objętych monitoringiem (w ramach PMŚ) od 2020 r. zwiększyła się z 7 V/m do 28 V/m. Wartości zmierzonego promieniowania elektromagnetycznego nie przekraczają wartości dopuszczalnej na terenie całego województwa, nie ma więc zagrożenia wynikającego z emisji elektromagnetycznej. Ograniczenie uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego powinno sprowadzać się do analizy wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji), oraz do prowadzenia pomiarów kontrolnych rzeczywistego rozkładu promieniowania w otoczeniu stacji bądź linii (lokalizacja nowych obiektów związanych z przebywaniem ludzi).

Ustawa Prawo ochrony środowiska [3], prawo budowlane [9], ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2] oraz przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, a także sanitarne wymagają, aby w obrębie sieci generujących promieniowanie elektromagnetyczne pozostawić „pas technologiczny” o szerokości zależnej od wielkości napięcia z ograniczeniami w użytkowaniu (ograniczenia dotyczące przebywania ludzi) w celu ochrony ludzi i środowiska. W miejscach tych zakazuje się m.in. lokalizacji miejsc pobytu, a tym samym ogranicza ekspozycję ludzi na promieniowanie, co zapewnia stałą ochronę mieszkańcom.

Przedmiotowy plan takie regulacje podejmuje, wzdłuż istniejących linii elektroenergetycznych 400 kV i 220 kV wyznaczono pasy techniczne w których obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu.

Stan wód powierzchniowych

Jakość wód powierzchniowych zależy od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinuje budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, jak również urbanizacja, uprzemysłowienie i rolnictwo.

Stan wód powierzchniowych w granicach gminy nie jest kontrolowany, jednak o ich jakości może świadczyć fakt, że cieki przepływające przez obszar gminy służą jako odbiorniki wód drenarskich z użytkowanych gruntów rolnych, co wiąże się z ich zanieczyszczeniem substancjami spływającymi z pól. Głównym czynnikiem zagrażającym czystości wód jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa, z podłączenia do kanalizacji korzysta jedynie część mieszkańców gminy, stąd też priorytetowym działaniem będą inwestycje z tego zakresu oraz działania racjonalizujące użytkowanie wody. W celu poprawy jakości wód powierzchniowych, konieczna będzie likwidacja niekontrolowanych zrzutów ścieków bytowych do rzek i potoków płynących przez teren gminy.

W układzie zlewniowym, zgodnie z obecnym cyklem planistycznym (na lata 2022 - 2027), obszar gminy znajduje się w zasięgu czterech jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych.

Poniżej przedstawiono wyniki monitoringu wód powierzchniowych przepływających przez teren gminy Dobryszyce badanych w ostatnich latach w odniesieniu do zlewni JCWP obejmujących przynajmniej częściowo obszar gminy.

Wszystkie punkty pomiarowe znajdowały się poza granicami gminy.

Tabela 4 Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w JCWP obejmujących obszar objęty projektem planu ogólnego

Nazwa JCWP	Elementy klasyfikacji stanu/ potencjału ekologicznego				Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
	Elementy biologiczne	Elementy hydromorfologiczne	Elementy fizykochemiczne	Subst. szczególnie szkodliwe			
Widawka od Kręcicy do ujścia RW60001018299 ppk. Widawka - Podgórze	3	1	>2	2	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
Widawka do Kręcicy RW600010182139 ppk. Widawka - Giżyzna	4	3	2	-	słaby	poniżej dobrego	zły
Radomka RW6000151815529 ppk. Radomka – Dąbrówka	5	4	>2	2	zły	poniżej dobrego	zły
Kręcica RW600015182149 ppk. Kręcica – Murowaniec	2	5	>2	-	umiarkowany	-	zły

Źródło: Monitoring GIOŚ

1 – stan bardzo dobry, 2 – stan dobry, >2 – poniżej stanu dobrego, 4 – stan słaby, 5 – stan zły

We wszystkich jednolitych częściach wód powierzchniowych na obszarze gminy, stan ogólny określany był jako zły, a wszystkie JCWP mają status zagrożony w kwestii nieosiągnięcia celów środowiskowych.

JCWP Radomka o kodzie RW6000151815529 charakteryzuje się najgorszą jakością, spośród JCWP obejmujących gminę Dobryszyce. Ma ona status silnie zmienionej części wód, bez możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych. Zidentyfikowano znaczące presje na elementy biologiczne zależne od fizykochemii, na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii, na elementy chemiczne, na elementy fizykochemiczne, na obszary chronione.

JCWP Widawka do Kręcicy o kodzie RW600010182139 ma status naturalnej części wód. Charakteryzuje się złym stanem ogólnym (chemicznym i ekologicznym).

JCWP Widawka od Kręcicy do ujścia o kodzie RW60001018299 charakteryzuje się umiarkowanym stanem ekologicznym.

JCWP Kręcica o kodzie RW600015182149 ma status silnie zmienionej części wód. Nie była monitorowana pod względem stanu chemicznego, zaś o statusie zdecydowało ograniczenie migracji ryb przez zapory, bariery – zabudowa poprzeczna.

Zły stan jakości wód powierzchniowych wpływa niekorzystnie na możliwości ich wykorzystania gospodarczego. Zanieczyszczenia komunalne, a zwłaszcza rolnicze wpływają na eutrofizację wód, również w stawach. Problemem na terenie gminy jest również brak kanalizacji deszczowej ujmującej spływy powierzchniowe.

Jednocześnie jednak na terenie gminy nie ma ciężkiego przemysłu czy usług uciążliwych, stanowiących zagrożenie dla środowiska wodno-gruntowego, takich jak zakłady chemiczne czy inne zakłady przemysłu ciężkiego. Wielkość istniejących w gminie zakładów produkcyjnych i usługowych nie daje podstaw do prognozowania powstawania dużej ilości ścieków zawierających substancje szczególnie niebezpieczne dla środowiska wodnego.

Stan wód podziemnych

Wody podziemne, podobnie jak wody powierzchniowe, stale podlegają antropopresji. Mogą być narażone na różnego rodzaju czynniki degradujące, wpływające na ich jakość i zasobność. Wśród potencjalnych i rzeczywistych źródeł zanieczyszczeń wód podziemnych występujących na obszarze gminy Dobryszyce można wskazać:

- źródła rolnicze - związane z intensywnym nawożeniem oraz stosowaniem pestycydów,
- źródła komunalne – brak kompleksowo uregulowanej gospodarki ściekowej, „dzikie wysypiska”, zrzuty ścieków, nieszczelne zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe,
- źródła związane z odpływem zanieczyszczonych wód z terenów o charakterze przetwórczym lub usługowym, zabudowy produkcji rolniczej,
- szlaki komunikacyjne (drogi).

Wody podziemne na terenie gminy Dobryszyce nie są obecnie badane. Jakość wód podziemnych JCWP nr 83 badano w latach 2021 - 2023, jako JCWPd nr 99 badana była w 2022 roku. Wyniki monitoringu wód podziemnych badanych w latach 2021 - 2023 w granicach JCWPd nr 83 i 99 przedstawia poniższa tabela – żaden z punktów monitoringowych nie znajdował się jednak na terenie gminy Dobryszyce.

Tabela 5 Zestawienie jakości wód podziemnych badanych w obrębie JCWPd nr 83 i JCWPd 99 w latach 2021 - 2023 na terenie woj. łódzkiego – monitoring diagnostyczny

JCWPd	Miejscowość	Nr Monbada	Stratygrafia	Zwierciadło wody	Typ ośrodka	Klasa jakości - ocena końcowa*		
						2021	2022	2023
83	Kamieńsk	969	K2	swobodne	porowo-szczelinowy	III	III	III
	Jadwinówka (gm. Radomsko)	1958	Q	swobodne	porowy	III	III	III
	Marcelów (gm. Szczerców)	1591	Q	napięte	porowy	III	III	III
	Marcelów (gm. Szczerców)	1592	Q	swobodne	porowy	IV	IV	IV
	Dąbrowa Rusiecka (gm. Rusiec)	1627	Q	napięte	porowy	IV	III	IV
	Grabia (gm. Sędziejowice)	1628	Q	napięte	porowy	III	II	III
	Goryń (gm. Widawa)	2113	Q	napięte	porowy	II	II	II
99	Radomsko	807	K2+Q	napięte	porowo-szczelinowy	–	II	-
	Dubidze (gm. Nowa Brzeźnica)	1913	Q	napięte	porowy	–	V	-

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego. Badania w zakresie stanu chemicznego wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych. Jednolita część wód

podziemnych jest w dobrym stanie, jeżeli zarówno jej stan ilościowy jak i chemiczny, określono jako dobry. W ramach klasyfikacji stanu chemicznego JCWPd określa się dobry stan chemiczny lub słaby stan chemiczny. Dane te dotyczą całych JCWPd.

Tabela 6 Stan wód podziemnych JCWPd obejmujących obszar projektu planu na przestrzeni lat 2012 – 2019

JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Rok badań
JCWPd 83	dobry	słaby	2012
	dobry	słaby	2016
	dobry	słaby	2019
JCWPd 99	dobry	dobry	2012
	dobry	dobry	2016
	dobry	dobry	2019

Zródło: <https://mjwp.gios.gov.pl>

Jak wynika z powyższej tabeli, stan chemiczny i ilościowy JCWPd nr 99 określono jako dobry, natomiast JCWPd 83 w zakresie stanu chemicznego charakteryzowały się stanem dobrym, jednak w zakresie stanu ilościowego były klasyfikowane jako stan słaby.

Na słaby stan ilościowy wód w obrębie JCWPd 83 ma wpływ pobór odwodnieniowy górnictwa odkrywkowego. Obszar oddziaływania odwodnień górniczych obejmuje znaczny obszar całej JCWPd i jest udokumentowany lejami depresji. Wokół kopalni odkrywkowej jest prowadzony monitoring lokalny a kwestia oddziaływania leja depresji z eksploatacji górniczej na strefy poboru ujęć komunalnych jest monitorowana.

Najpłytsze poziomy wód gruntowych są szczególnie narażone na zanieczyszczenia z opadów, które odprowadzają nadmiar wody przez ciek i rowy melioracyjne.

Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Dobryszyce zaopatrywana jest w wodę głównie z ujęcia wód powierzchniowych zlokalizowanego w Białej Górze. W gminie znajdują się również ujęcia wód podziemnych, które są wykorzystywane do zaopatrywania zakładu przemysłowego, gospodarstw rolnych oraz studni przydomowych. Z wody z wodociągu korzysta ok. 95,6% ludności gminy.

Z sieci kanalizacyjnej korzysta około 36,8% mieszkańców gminy. Na terenie gminy znajdują się 2 biologiczne oczyszczalnie ścieków usytuowane w Dobryszycach oraz w Borowiecku.

Biorąc pod uwagę niski stopień kanalizacji gminy, istnieją duże potrzeby jej dalszego rozwoju na terenie gminy.

Zagrożenie powodziowe

Na obszarze gminy Dobryszyce występuje zagrożenie powodzią ze strony rzeki Widawki, zasięg przestrzenny zalewu na rzece Widawka obejmuje obszary w jej dolinie, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat) oraz wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat), w dolinie rzeki występują również obszary o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=0,2\%$).

Jakość powietrza

Gmina Dobryszyce należy do obszarów o stosunkowo niewielkiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery, na terenie gminy nie ma zakładów przemysłowych o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej. Do głównych źródeł kształtujących stan sanitarny powietrza na obszarze gminy należą przede wszystkim emisje bytowe (komunalne), komunikacyjne oraz emisje pochodzące z pracy maszyn rolniczych na polach i pylenie z pól. Ponadto zanieczyszczenia przenoszone są z terenów gmin sąsiednich z różnych emitorów, w tym również z Elektrowni Bełchatów. Podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Dobryszyce jest emisja komunikacyjna koncentrująca się szczególnie wzdłuż dróg o większym natężeniu ruchu i autostrady A1 oraz tzw. niska emisja - rozproszone urządzenia grzewcze kotłowni przydomowych opalane często niskiej jakości węglem.

Emisje pochodzące z indywidualnego ogrzewania budynków powodują odczuwalne pogorszenie jakości powietrza a co za tym idzie, również komfortu zamieszkania. Problem jest szczególnie widoczny w zwartej, słabo przewietrzanej zabudowie w okresie jesienno-zimowym i bezwietrzne dni. Wartości benzo(a)pirenu są związane z emisją zanieczyszczeń pochodzących z sektora komunalno-bytowego, szczególnie w okresie zimowym.

Niezbędne jest podjęcie dalszych działań mających na celu zmniejszenie problemu niskiej emisji, min. przez rozwój odnawialnych źródeł energii. Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że nowo powstająca zabudowa w coraz większym zakresie korzysta z bardziej ekologicznych paliw, w tym ogrzewania gazowego czy baterii słonecznych montowanych na dachach budynków. Jest to bardzo pozytywny trend, który w przyszłości powinien być utrzymany, dzięki czemu nowo wprowadzana zabudowa nie będzie generować dodatkowych źródeł zanieczyszczeń. Gmina przystąpiła do programu mającego na celu promocję ekologicznych źródeł energii. W zakresie energii odnawialnej, na terenie gminy znajdują się zarówno istniejące farmy fotowoltaiczne jak również pojedyncze elektrownie wiatrowe.

Badania jakości powietrza na obszarze gminy, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadza WIOŚ w Łodzi. Podstawę oceny jakości powietrza stanowią określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031 z późniejszymi zmianami) poziomy niektórych substancji w powietrzu. Wartości poszczególnych poziomów substancji w powietrzu zostały zróżnicowane ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 roku, poz. 2279 z późniejszymi zmianami). Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Na terenie gminy nie ma stacji monitoringowych badania jakości powietrza, przeanalizowano dane dla całej strefy łódzkiej, w skład której wchodzi gmina Dobryszycze. Wyniki klasyfikacji strefy łódzkiej ze względu na poszczególne zanieczyszczenia w latach 2020 - 2024 przedstawiono poniżej.

Tabela 7 Wynikowa klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia na przestrzeni lat 2020 - 2024

Obszar strefy	Rok	Klasa strefy												
		SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ [*]	O ₃ ^{**}
strefa łódzka	2020	A	A	A	A	C	C1	A	A	A	A	C	A	D2
	2021	A	A	A	A	C	C1	A	A	A	A	C	A	D2
	2022	A	A	A	A	C	C1	A	A	A	A	C	A	D2
	2023	A	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	C	A	D2
	2024	A	A	A	A	A	C1	A	A	A	A	C	A	D2

Źródło: GIOŚ, zmodyfikowane

* poziom docelowy, **poziom długoterminowy

Tabela 8 Wyniki oceny jakości powietrza w latach 2020 - 2024 na terenie strefy sklasyfikowane pod kątem ochrony roślin

Obszar strefy	Rok	Klasa strefy			
		NO _x	SO ₂	O ₃ [*]	O ₃ ^{**}
strefa łódzka	2020	A	A	A	D2
	2021	A	A	A	D2
	2022	A	A	A	D2
	2023	A	A	A	D2
	2024	A	A	A	D2

Źródło: GIOŚ, zmodyfikowane

* poziom docelowy, **poziom długoterminowy

Jak wynika z powyższego zestawienia, jakość powietrza na terenie strefy łódzkiej w której znajduje się gmina Dobryszycze, utrzymuje się na stałym poziomie, przy czym w zakresie pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5} w roku 2023 uległa poprawie w porównaniu do lat wcześniejszych (z klasy C na klasę A). W przypadku klasyfikacji pod kątem ochrony roślin, jakość powietrza utrzymuje się na stałym poziomie – żadne z badanych zanieczyszczeń nie przekraczały wartości dopuszczalnych, dlatego zakwalifikowano je do dobrej klasy **A**.

Świat biologiczny

Środowisko biotyczne stanowi komponent środowiska w znacznie większym stopniu podlegający trwałym przekształceniom w wyniku realizacji zagospodarowania przestrzennego, niż pozostałe

komponenty środowiska – efekty tych przekształceń są łatwiej dostrzegalne i zaznaczają się na trwałe. Głównymi czynnikami obniżającymi odporność szaty roślinnej i siedlisk przyrodniczych z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego są:

- zabudowa terenów, wkraczanie nowej zabudowy na tereny biologicznie czynne, związane z tym zwiększenie powierzchni uszczelnionej, pozbawionej czynnej warstwy gleb;
- zmniejszenie różnorodności ekosystemów i obniżenie bioróżnorodności, np. w skutek intensywnej gospodarki rolniczej, zwłaszcza monokultur;
- fragmentacja siedlisk na skutek realizacji zabudowy, w tym obiektów liniowych (np. dróg), dzielenie naturalnych układów ekologicznych, które bardzo szybko w takich warunkach ulegają degradacji;
- zaśmiecenie, skażenie środowiska na skutek realizacji wielkopowierzchniowych stref przemysłowych.

Degradacja środowiska przyrodniczego objawia się również przekształcaniem ekosystemów wodnych, na skutek obniżania się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych w wyniku zmian klimatycznych i niewłaściwego zmeliorowania terenu. W celu przeciwdziałania wahaniom zwierciadła wody, w tym zwłaszcza jego obniżaniu się, należy zastosować urządzenia małej retencji, zaleca się również ograniczyć melioracji odwadniających na większych obszarach. Nie bez znaczenia dla stanu środowiska ma postępująca antropopresja i zajmowanie coraz to nowych terenów pod zabudowę, które wcześniej pozostawały w użytkowaniu przyrodniczym, w tym zabudowa dolin rzecznych, co oprócz negatywnego wpływu na samo środowisko przyrodnicze, wpływa również na ograniczenie możliwości migracji zwierząt oraz wzrost zagrożenia powodzią. Równie niekorzystne jest wkraczanie nową zabudową w głąb otwartych terenów rolniczych.

Na podstawie istniejącego zagospodarowania w obszarze projektu planu, stwierdzić można, że lokalne środowisko przyrodnicze zostało przekształcone w wyniku działalności człowieka – w oparciu o tereny zabudowane, rolnicze, przemysłu rolniczego, odkrywkowego jak i infrastrukturę drogową. Użytkowanie rolnicze znacznej części obszaru gminy Dobryczyce przyczyniło się do powstania agrocenoz, o zmniejszonej w stosunku do naturalnych fitocenoz bioróżnorodności, zmniejszającej również ich zdolności do regeneracji. Z drugiej strony jednak duża powierzchnia lasów i zadrzewień, liczne siedliska związane z wodami (naturalne doliny rzeczne, śródpolne rowy, zbiorniki wodne i stawy hodowlane), zieleń śródpolna, łąki, tereny zieleni urządzonej korzystnie wpływają na walory przyrodnicze i lokalną bioróżnorodność.

W tak ukształtowanym środowisku, mogące wystąpić oddziaływania w związku z zapisami projektu planu będą mieć zasięg lokalny, ograniczony do samych terenów objętych ustaleniami projektu planu ogólnego a dalej miejscowego planu – zwłaszcza w przypadku wyznaczania nowych funkcji terenu. Analiza stanu środowiska oraz projektu planu ogólnego nie wskazuje, aby wyznaczenie poszczególnych stref planistycznych wprowadzało nowe, znaczące oddziaływanie na środowisko, inne niż ma miejsce obecnie, tym bardziej, że poszczególne strefy planistyczne zostały wyznaczone bez nadmiernej ingerencji w naturalne siedliska i ekosystemy.

3.3 Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

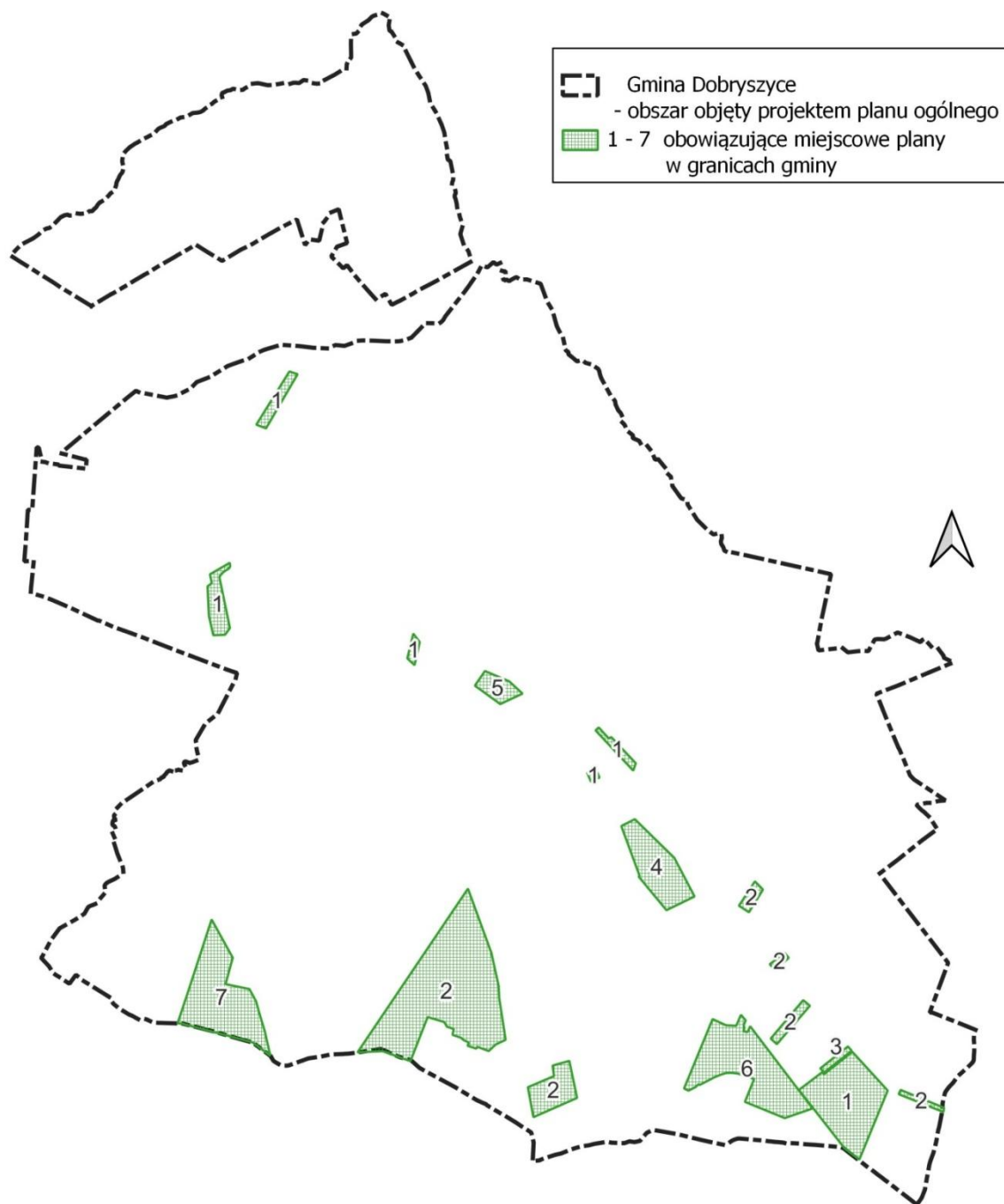
Analizując potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu wzięto pod uwagę istniejące zagospodarowanie terenu oraz możliwe zmiany tego zagospodarowania w przyszłości związane z obowiązującymi ustaleniami planistycznymi na obszarze gminy.

Dla obszaru gminy Dobryczyce obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte Uchwałą XV/88/2000 Rady Gminy w Dobryczycach z dnia 26 lipca 2000 roku, jednak w związku z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ten dokument przestanie obowiązywać w dniu wejścia w życie planu ogólnego gminy lub do dnia 30 czerwca 2026 r.

Obszar gminy w większości nie posiada pokrycia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, obecnie w granicach gminy znajduje się jedynie kilka obowiązujących

miejscowych planów zagospodarowania, zgodnie z poniższą mapą (źródło: opracowanie własne na podstawie <https://dobryszycy.e-mapa.net/wykazplanow>):

Mapa 19 Pokrycie gminy Dobryszycy w zakresie mpzp

1. Uchwała Nr II/11/98 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 16 listopada 1998 roku w sprawie zmiany fragmentów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobryszycy
2. Uchwała Nr VIII/40/99 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 25 czerwca 1999 roku w sprawie zmiany fragmentów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobryszycy
3. Uchwała Nr XXVII/169/2002 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 26 kwietnia 2002 roku w sprawie zatwierdzenia zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobryszycy we wsi Blok Dobryszycy
4. Uchwała Nr VII/51/07 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 30 maja 2007 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Dobryszycy w miejscowości Malutkie sołectwo Dobryszycy II

5. Uchwała Nr XXIII/134/12 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Dobryszyce
6. Uchwała Nr XLIX/256/18 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 12 lipca 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Blok Dobryszyce, w gminie Dobryszyce wraz ze zmianą w Uchwale Nr XIII/67/24 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Blok Dobryszyce w gminie Dobryszyce
7. Uchwała Nr XIII/71/24 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wybranego terenu położonego w obrębie geodezyjnym Rożny w gminie Dobryszyce

Wyznaczone punktowo miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego określają sposób użytkowania części terenów i zgodnie z nimi będzie postępował rozwój przestrzenny, uwzględniając określone funkcje. W pozostałych obszarach rozwój zabudowy będzie zależał od wydanych decyzji o warunkach zabudowy. Dalsze zmiany w środowisku będą determinowane m.in. możliwościami prawnymi w zakresie zagospodarowania terenów.

Analiza polityki przestrzennej gminy Dobryszyce zawarta w dotychczas opracowywanych dokumentach (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Dobryszyce) pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego będzie wykazywał tendencje do uzupełniania istniejącej zabudowy, z możliwością wyznaczania w niewielkim zakresie nowych terenów inwestycyjnych, podporządkowując się z reguły istniejącemu i projektowanemu układowi drogowemu oraz sieci infrastruktury technicznej i udokumentowanych złóż (z których część podlegać może eksploatacji, a część została skreślona z bilansu zasobów), z jednoczesnym zachowaniem ciągłości terenów funkcjonujących przyrodniczo oraz uwzględnieniem obowiązujących zakazów i nakazów na obszarach objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody.

Gmina Dobryszyce w ostatnich latach podejmuje szereg działań na rzecz poprawy zasobów środowiska, działania te przynoszą efekty i można spodziewać się dalszych postępów, szczególnie w zakresie:

- rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki ściekowej;
- modernizacji instalacji grzewczych i źródeł ciepła, termomodernizacji budynków, rozpowszechniania informacji o odnawialnych źródłach energii i ich efektywnym wykorzystaniu oraz zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ograniczania niskiej emisji, co wyraża się w głównej mierze wzrostem udziału energii odnawialnej (farmy fotowoltaiczne, energia wiatru, magazyny energii, instalacje solarne, itp.);
- możliwości zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych pod nowe inwestycje.

Zarówno dalsze działania prośrodowiskowe, jak również kierunki zmian w zagospodarowaniu obszaru gminy uzależnione są od zapisów planu ogólnego a dalej od przyjętych nowych planów zagospodarowania obejmujących obszar gminy Dobryszyce.

W przypadku pozostawienia dotychczasowych funkcji nie prognozuje się istotnych zmian poszczególnych komponentów środowiska. Niebezpieczeństwo zmian negatywnych powstaje, gdy brak realizacji planu ogólnego i w konsekwencji miejscowych planów zagospodarowania może nasilić w czasie istniejące presje środowiskowe lub spowodować powstanie nowych oddziaływań dotychczas nieobserwowanych.

W zakresie planowania przestrzennego przyjęcie planu ogólnego dla całej gminy Dobryszyce (a na jego podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) będzie mieć wymiar korzystny - celem projektu planu ogólnego jest sprecyzowanie zasad przyszłego zagospodarowania w zakresie wyznaczonych stref planistycznych, wyeliminowania funkcji nieodpowiednich, w tym między innymi wyeliminowanie możliwości rozwoju nowej zabudowy na terenach do tego niepredysponowanych, zachowanie terenów przyrodniczych w ich obecnej przyrodniczej funkcji. Zarówno analiza danych GUS za ostatnie kilka lat jak również wizje terenowe nie wskazują widocznych tendencji do rozwoju nowej, intensywnej zabudowy

mieszkaniowej, poziom ludności w gminie jest stabilny, stąd nie występuje tu znacząca presja ze strony budownictwa mieszkaniowego ani innych branż przemysłu, co pozwala przewidywać, że w tych dziedzinach nie będą zachodzić intensywne przekształcenia. Nie przewiduje się znaczącego zwiększenia presji budowlanej oraz innych branż przemysłu w gminie Dobryszyce. Wydaje się, że areal terenów leśnych również pozostanie stabilny (zmiany wynikać mogą jedynie z prowadzonej gospodarki leśnej).

Pomimo gospodarczego rozwoju związanego z zabudową, w planie ogólnym zachowano użytkowanie terenów zgodnie z naturalnymi uwarunkowaniami obszaru.

3.4 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Pomimo presji środowiskowych i zachodzących przekształceń środowiska przyrodniczego związanych z urbanizacją, rozbudową infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, eksploatacją złóż, najcenniejsze walory przyrodnicze gminy Dobryszyce w postaci naturalnych dolin rzecznych, rozległych lasów, podmokłych łąk pozostają nienaruszone. Najistotniejszy potencjał krajobrazowy gminy stanowią naturalne doliny rzeczne, zwłaszcza dolina Widawki z zachowanym meandrującym korytem rzeki, charakteryzująca się wysokim stopniem naturalności oraz zwarty kompleks leśny znajdujący się we wschodniej części gminy. Najcenniejsze obszary przyrodnicze zostały objęte ochroną w postaci Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki, obejmującego znaczne powierzchnie poza terenami gminy – w planie ogólnym jest to **strefa SO** z zakazem zabudowy.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki utworzony Rozporządzeniem Nr 59/2007 Wojewody Łódzkiego z dnia 4 grudnia 2007 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2007 r. Nr 374, poz. 3324) obejmuje fragment gminy na odcinku, gdzie przepływa rzeka Widawka i siedliska towarzyszące jej dolinie. Obecnie dla OChK Doliny Widawki obowiązuje Uchwała nr XXXI/661/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/237/11 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki zmienionej uchwałą Nr XXII/422/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 marca 2012 r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2013 r. poz. 339).

Obszar zajmuje 41 390 ha powierzchni w obrębie gminy Wola Krzysztoporska, Wielgomłyny, Gomunice, Masłowice, Widawa, Gorzkowice, Kamieńsk, Kleszczów, Łęki Szlacheckie, Żelów, Kobiele Wielkie, Dobryszyce, Bełchatów, Kluki, Szczerców, Kodrąb, Rusiec.

Obszar chroniony obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

W obszarze dominują doliny rzeczne, lasy, łąki, torfowiska i starorzecza. Występuje tu bogactwo ekosystemów, które sprzyjają różnorodności biologicznej.

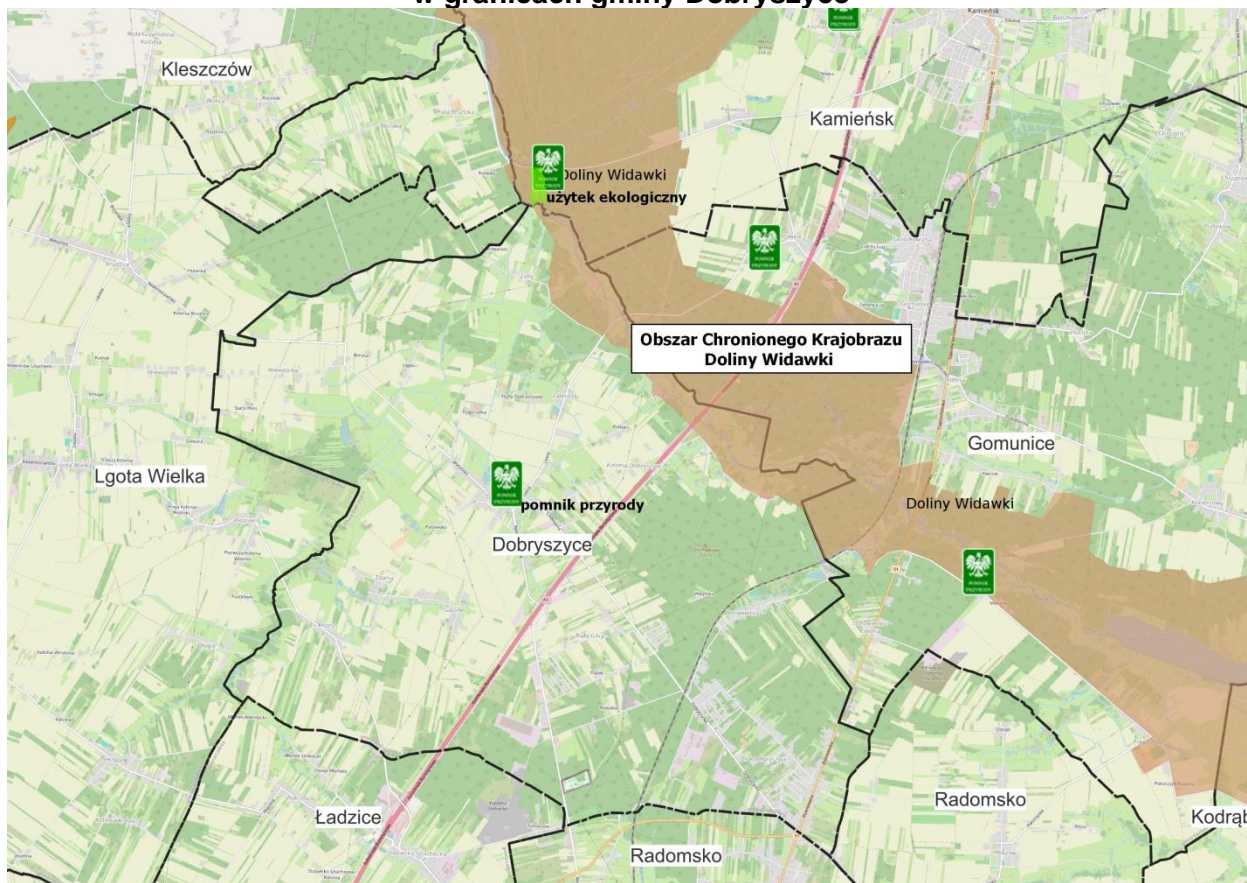
Celem utworzenia OChK Doliny Widawki jest ochrona doliny rzeki Widawki z wartościowymi siedliskami i zbiorowiskami roślinnymi, ochrona koryta rzeki Widawki stanowiącej na znacznej przestrzeni naturalny ciek wodny, korytarz ekologiczny łączący dolinę Warty z doliną Pilicy. Są to tereny cenne przyrodniczo, o dużym zalesieniu, z licznymi zbiornikami wodnymi. Rzeka Widawka przepływa częściowo przez tereny przekształcone w wyniku eksploatacji węgla brunatnego. W obszarze znajduje się „Góra Kamieńsk” będąca zrekultywowanym zwałowiskiem KWB Bełchatów, dominującą w krajobrazie.

Ustalenia zawarte w planie ogólnym gminy Dobryszyce nie naruszają realizacji szczegółowych założeń dotyczących ochrony obszarów chronionych w ramach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki.

Wszystkie pozostałe obszarowe formy ochrony przyrody powołane na mocy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [6], w tym obszary Natura 2000 znajdują się poza granicami gminy Dobryszyce. Ustalenia planu ogólnego dotyczące stref planistycznych na terenie gminy nie będą miały żadnego wpływu na obszary chronione znajdujące się poza terenem gminy.

W granicach gminy Dobryszyce znajduje się jeden pomnik przyrody – wiąz górski (*Ulmus glabra*) objęty ochroną w 1988 roku Zarządzeniem Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego z dnia 30.12.1987 r. Nr 17, poz.177) (nr w rejestrze 61903), rosnący w parku na terenie Technikum Rolniczego. Plan ogólny nie ingeruje w pomnik przyrody, który jest objęty ochroną w ramach przepisów odrębnych. Wyznaczone planem strefy planistyczne i wyznaczony dla nich sposób użytkowania obszaru nie będzie miał wpływu na stan zachowania i ochrony pomnika przyrody.

Mapa 20 Obszary i obiekty chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody w granicach gminy Dobryszyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Projekt planu ogólnego podtrzymuje obecny status terenów cennych przyrodniczo, obejmujących doliny rzeczne Widawki i Kręcicy oraz tereny leśne, które pozostaną bez możliwości zmiany zagospodarowania i pełnić będą funkcje przyrodnicze, w tym również korytarzy migracyjnych dla zwierząt – podobnie jak obecnie, w ramach wyznaczonej **strefy otwartej SO**.

Z punktu widzenia obszarów chronionych nie widzi się problemów ochrony środowiska - zapisy projektu planu ogólnego nie będą miały wpływu negatywnego na istniejące formy ochrony przyrody, ich integralność i cele ochrony – wręcz przeciwnie, wyznaczenie stref planistycznych z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z potrzeby ochrony wartości przyrodniczych, stanowić będzie korzystne uwarunkowanie zagospodarowania części obszaru gminy.

Identyfikacja istniejących problemów ochrony środowiska w odniesieniu do gminy Dobryszyce została przeprowadzona w odniesieniu do skali opracowywanego projektu dokumentu. Z przeprowadzonej analizy obecnego sposobu zagospodarowania obszaru oraz uwarunkowań środowiskowych wynika, że na części obszaru gminy środowisko naturalne uległo przekształceniom. Na terenie gminy Dobryszyce nie ma jednak wielkopowierzchniowych obiektów przemysłowych stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska.

Problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu są naturalne zagrożenia środowiskowe jak też działalność człowieka, wśród których wyróżnić można poniższe grupy zagrożeń:

- zagrożenia powierzchni ziemi oraz środowiska gruntowo-wodnego:
 - wyjąłowanie gleb na skutek intensywnej gospodarki rolniczej, w tym możliwe zmiany ich składu chemicznego na skutek niewłaściwego i nadmiernego stosowania nawozów i środków chemicznej ochrony roślin, rozlewanie gnojowicy, niewłaściwie prowadzone prace melioracyjne;
 - niepełne objęcie jednostek osadniczych zbiorowymi systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków – niepełny rozwój sieci kanalizacyjnej i związane z tym ryzyko zanieczyszczania gleb ściekami bytowymi odprowadzanymi do ziemi w obszarach zabudowy, nie posiadających systemów kanalizacyjnych, lub odciekami z pól w przypadku przymowania obornika i kiszonek na nieuszczelnionym podłożu;
 - składowanie odpadów w miejscach do tego nie wyznaczonych i nie przygotowanych (tzw. dzikie wysypiska śmieci);
 - spływ nieoczyszczonych wód opadowych i roztopowych, zawierających substancje ropopochodne i metale ciężkie z dróg do rowów przydrożnych i infiltracja w lub odprowadzenie ich do rowów melioracyjnych.
- zagrożenie powodziowe
 - na terenie gminy zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Widawka, zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego (MZP) i mapami ryzyka powodziowego (MRP), na obszarze gminy wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie) oraz obszary o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie). Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią Q=1% i Q=10%, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi;
 - z uwagi na negatywne konsekwencje dla ludności w przypadku wystąpienia powodzi, powinno unikać się lokalizacji zabudowy na terenach bezpośrednio zagrożonych powodzią;
 - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1225 ze zmianami), zbiorniki na nieczystości ciekłe mogą być sytuowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji, przy czym nie dopuszcza się ich sytuowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. W związku z powyższym lokalizacja budynków na tych terenach jest niemożliwa do czasu przyłączenia do kanalizacji sanitarnej.
- zagrożenie hałasem:
 - gmina Dobryszycze nie jest gminą silnie narażoną na uciążliwości hałasowe. Klimat akustyczny na terenie gminy warunkują czynniki takie jak komunikacja drogowa i kolejowa oraz w niskim stopniu hałas przemysłowy pojawiający się lokalnie. Głównym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa, w tym zwłaszcza związana z przebiegiem autostrady A1, drogi krajowej DK91 oraz linii kolejowej oraz innych mniejszych dróg stanowiących powiązania wewnętrzne i zewnętrzne gminy;
 - ze względu na funkcje rolnicze gminy oraz liczne zakłady wydobywcze usytuowane w różnych częściach gminy, po lokalnych drogach poruszają się nie tylko samochody osobowe, ale także pojazdy rolnicze i ciężarowe, których ruch powoduje większą uciążliwość akustyczną w porównaniu do samochodów osobowych.
- zagrożenia dla jakości powietrza:
 - głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego, tzw. „niska emisja” oraz emisja komunikacyjna, w mniejszym stopniu również emisje pochodzące z działalności zakładów wydobywczych oraz innych zakładów;
 - wobec braku możliwości zmiany systemu rozwiązań indywidualnych na sieć ciepłą obejmującą obszar całej gminy, najważniejsze są działania z zakresu modernizacji instalacji grzewczych i źródeł ciepła, doboru niskoemisyjnych paliw, termomodernizacji budynków,

zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii i zwiększenia świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.

- zagrożenia dla fauny i flory, siedlisk przyrodniczych oraz funkcjonowania systemu przyrodniczego:
 - bariera przestrzenna i ekologiczna związana z przebiegiem dróg o dużym natężeniu ruchu (autostrada A1, droga DK 91), linia kolejowa czy obiekty przemysłowe stanowią elementy utrudniające lub uniemożliwiające przemieszczanie się gatunków. Dla flory i fauny zagrożenie stanowią zanieczyszczenia powietrza, wód i gleby. Aby zminimalizować te zagrożenia, priorytetem jest zachowanie drożności niezabudowanych korytarzy ekologicznych i ograniczenie możliwości rozwoju na terenach pozostających obecnie w funkcji przyrodniczej (np. w bezpośrednim sąsiedztwie lasów, czy rozpraszanie zabudowy na łąkach, pastwiskach lub w głębi otwartych pól);
 - zanieczyszczenie środowiska na skutek wyrzucania śmieci i tworzenia się tzw. dzikich wysypisk oraz tereny zdegradowane ze względu na eksploatację odkrywkową kruszyw;
 - zanikanie cennych elementów środowiska na skutek antropogenicznej działalności człowieka (zabudowa, melioracje, intensywne rolnictwo).

Pomimo powyższych zagrożeń, biorąc pod uwagę charakter wyznaczonych stref w projekcie planu ogólnego, nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska wynikających z realizacji ustaleń planistycznych. Analiza projektowanego dokumentu w nawiązaniu do istniejącego stanu środowiska nie wskazuje, aby wystąpiły znaczące negatywne oddziaływania czy problemy środowiska – wyznaczone strefy planistyczne stanowią kontynuację już obecnie istniejących form zagospodarowania bądź bezpośrednio do nich nawiązują i wyznaczone zostały w sposób nie powodujący konfliktów zarówno społecznych jak i środowiskowych.

Ustalenia projektu planu ogólnego pozytywnie wpisują się w uwarunkowania przyrodnicze gminy i zachowanie jej najcenniejszych elementów - służy temu ochrona dolin rzecznych przed zabudową, zachowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ciągów ekologicznych, obszarów węzłowych, terenów różnorodnej zieleni – w ramach wyznaczonej **strefy otwartej SO**. Tereny pełniące funkcje lokalnych korytarzy ekologicznych oraz tereny lasów zostaną zachowane w obecnej, przyrodniczej funkcji a ich użytkowanie zapewni możliwości migracji gatunków i trwałość biocenozy.

Istotne jest, że poszczególne zapisy projektu planu ogólnego uwzględniają zarówno naturalne uwarunkowania gminy jak również jej rzeczywiste potrzeby rozwojowe. W gminie nie ma tendencji do znaczącej zmiany struktury użytkowania. Aktualne użytkowanie gminy jest kształtowane przez istniejące tereny rolne oraz pokrycie pewnych obszarów lasem. Pomimo gospodarczego rozwoju i urbanizacji, udało się zachować użytkowanie terenu zgodne z przyrodniczymi warunkami tego obszaru.

3.5 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Zapisy projektu planu ogólnego nie naruszają w żaden sposób celów ochrony środowiska ujętych w obowiązujących w Polsce konwencjach i dyrektywach. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym, zostały zapisane także w uchwałach, dyrektywach i rozporządzeniach Rady Unii Europejskiej i mają swoje odzwierciedlenie w prawie krajowym.

Projekt planu ogólnego jest zgodny z celami, rekomendacjami i ustaleniami opracowań strategicznych i planistycznych poziomu nie tylko lokalnego, ale i wojewódzkiego. Uwzględniając zalecenia polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z

dokumentami na szczeblu Unii Europejskiej i międzynarodowym, projektowany plan spełnia warunek zgodności z tymi dokumentami w zakresie celów oraz sposobów ochrony środowiska.

Plan ogólny jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny określa strefy planistyczne oraz parametry i wskaźniki urbanistyczne, służące zapewnieniu zrównoważonego rozwoju i harmonijnego zagospodarowania obszaru gminy.

Analizowany projekt planu ogólnego w możliwym zakresie uwzględnia zarówno cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym jak również obowiązujące przepisy prawne, w szczególności dotyczące:

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, bioróżnorodności, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami oraz utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych;
- ochrony obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych;
- ochrony korytarzy ekologicznych;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych i zasobów naturalnych;
- ochrony udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie możliwości eksploatacji tych złóż w przyszłości;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych;
- zapobiegania zmianom klimatycznym;
- ochrony powietrza i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- utrzymania norm dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- prawidłowej gospodarki odpadami;
- ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- ochrony krajobrazu.

Najważniejsze cele ochrony środowiska mające swoje odzwierciedlenie w analizowanym dokumencie przedstawia poniższa tabela

Tabela 9 Najważniejsze cele ochrony środowiska wyznaczone na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym uwzględnione w analizowanym dokumencie

Podstawa prawna	Odniesienie do ustaleń projektu planu ogólnego
<i>Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna)</i>	ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
<i>Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG)</i>	
<i>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy</i>	ochrona powietrza ograniczenie negatywnego oddziaływania na klimat
<i>Dyrektywa 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 roku w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych</i>	
<i>Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory</i>	ochrona gatunków i siedlisk naturalnych ochrona bioróżnorodności
<i>Dyrektywa 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków</i>	
<i>Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, który jest</i>	ochrona korytarzy ekologicznych, węzłów ekologicznych

<i>przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro)</i>	
<i>Polityka ekologiczna państwa 2030 Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska</i>	ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowania wartości przyrodniczych ochrona zasobów naturalnych, udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
<i>Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody</i>	racjonalne gospodarowanie i zachowanie wartości przyrodniczych ochrona obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych ochrona korytarzy ekologicznych i lokalnej bioróżnorodności
<i>Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych</i>	ochrona gruntów rolnych i leśnych
<i>Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków</i>	ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
<i>Ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach</i>	ochrona gruntów leśnych ochrona i zachowanie bioróżnorodności
<i>Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze</i>	ochrona powierzchni ziemi ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż
<i>Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i o opiece nad zabytkami</i>	ochrona walorów krajobrazowych i kulturowych ochrona dziedzictwa kulturowego
<i>Audyt krajobrazowy województwa łódzkiego</i>	ochrona walorów krajobrazowych

Ustalenia planu ogólnego umożliwiają realizację wymienionych powyżej celów. Odpowiednio przyjęte rozwiązania planistyczne dają szansę na dalszy rozwój gospodarczy gminy Dobryszyce z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju przy zachowaniu najbardziej wartościowych elementów środowiska.

Możliwość użytkowania i zagospodarowywania terenów w gminie Dobryszyce ogranicza obecność terenów objętych ochroną prawną (Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki), korytarzy ekologicznych (korytarz ekologiczny Bełchatów – Radomsko (KPdC-5B), korytarz ekologiczny Dolina Warty - Dolina Pilicy (KPdC-10C), terenów o wysokiej klasie bonitacyjnej (grunty klasy I-III), gruntów leśnych oraz tereny zalewowe w dolinie rzeki Widawka. Tereny o ograniczonej możliwości zagospodarowania obejmują również tereny przylegające do autostrady A1, linii kolejowej, obszary strefy wpływu wokół turbin wiatrowych, a także pasy technologiczne przeznaczone do obsługi technicznej dla linii elektroenergetycznych i strefy bezpieczeństwa dla rurociągu naftowego DN 250/200/150 Dobryszyce – Radomsko – Przebórz.

Przez obszar gminy Dobryszyce przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego i najwyższego napięcia w obrębie których na etapie sporządzania planów miejscowych należy wyznaczyć pasy technologiczne. Ich przebieg został uwzględniony przy wyznaczaniu stref planistycznych, poprzez ograniczenie lokalizacji stref z możliwością realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej na przebiegu linii elektroenergetycznych.

W planie ogólnym uwzględniono strefę 6 m od osi gazociągu naftowego DN 250/200/150 Dobryszyce – Radomsko – Przebórz, jako strefę wyłączoną spod zabudowy. W planie ogólnym

gminy, w przedmiotowej strefie, nie umożliwiono realizacji zabudowy. W jej obrębie wyznaczono strefę otwartą (SO).

Na terenie gminy zlokalizowane są również 3 elektrownie wiatrowe, od których zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa obowiązują ograniczenia w zabudowie: tj. odległość turbiny wiatrowej od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, nie mniejsza niż 700 metrów ustalona na mocy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w przeciwnym wypadku obowiązuje 10h. Plan ogólny nie przewiduje wyznaczenia nowych obszarów stref wielofunkcyjnych z zabudową (strefy SW, SJ i SZ) w obszarze oddziaływania istniejących elektrowni wiatrowych.

W planie nie wyznaczono również nowej zabudowy w ramach strefy oddziaływania - 35 m od autostrady A1, tereny przyległe do drogi stanowią strefy otwarte (SO), strefy gospodarcze (SP), strefy infrastrukturalne (SI) oraz strefy dla których wyznaczono już obszary z istniejącą zabudową w ramach stref SJ i SZ.

W granicach planu ogólnego znajdują się również przedsięwzięcia potencjalnie znacząco oddziałujące na środowisko: należą do nich ferma drobiu wyznaczona w ramach strefy produkcji rolniczej (1SR), zlokalizowana w obrębie Dobryszyc oraz przedsiębiorstwo zajmujące się hodowlą drobiu i królików zlokalizowane w obrębie Zdania, wyznaczone w ramach strefy produkcji rolniczej (3SR, 16SR).

Proponowane rozwiązania dotyczące poszczególnych stref planistycznych pozostają w zgodzie z wymogami ochrony środowiska i nie stanowią dla niego zagrożenia. Dla każdej ze stref infrastruktury technicznej, transportowej, społecznej oraz energetyki wiatrowej i słonecznej, obowiązują odrębne przepisy dotyczące ograniczeń w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów, które należy uwzględnić przy opracowywaniu planów miejscowych. Ponadto w ramach planu ogólnego wyznaczone strefy planistyczne pozwalają na rozwój oraz rozbudowę sieci infrastruktury technicznej.

4. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE

Wyznaczenie stref planistycznych w planie ogólnym jest podstawowym narzędziem kształtującym politykę przestrzenną gminy. Dzięki wyznaczeniu odpowiednich stref planistycznych możliwy będzie rozwój poszczególnych terenów gminy, zarówno w oparciu o realizację planów miejscowych jak i decyzji o warunkach zabudowy. Ponadto w związku z rolniczym charakterem gminy, strefy planistyczne zostały wyznaczone w celu ukierunkowania jednostki na utrzymanie jej podstawowej funkcji, tj. funkcji rolniczej.

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, społecznego i kulturowego gminy Dobryszyc.

4.1. Oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska

Zmiany zagospodarowania przestrzeni zazwyczaj odbywają się kosztem środowiska, przy czym zasadnicze znaczenie ma tutaj wyznaczona funkcja danego terenu.

Zapisy projektu planu ogólnego gminy Dobryszyc nie wpływają znacząco na zmiany funkcjonalne i przestrzenne w istniejącym zagospodarowaniu. Plan zachowuje wiodącą funkcję gminy jaką jest rolnictwo, zachowuje najważniejsze struktury przyrodnicze gminy, na niektórych jej niezagospodarowanych fragmentach umożliwiając rozwój zabudowy o niewielkim stopniu uciążliwości. Uwzględniając etapy budowy, a następnie etap eksploatacji, można prognozować, iż realizacja zapisów planu ogólnego może wpływać na następujące elementy środowiska:

- powierzchnię ziemi i gleby;
- wody powierzchniowe,
- powietrze,
- krajobraz,
- siedliska, faunę, florę i lokalną bioróżnorodność.

Prognozuje się, że zmiany te będą o różnym charakterze i różnej intensywności. Może to być wpływ mniej lub bardziej znaczący, a przede wszystkim będzie to wpływ najbardziej zauważalny w granicach terenów przeznaczonych pod nowe kierunki zagospodarowania, bądź też w ich najbliższym otoczeniu. Nie prognozuje się jednak, by wpływ ten był znacząco negatywny.

Oddziaływania na środowisko mogą wystąpić wraz z wykorzystaniem zasobów środowiska na potrzeby rozwoju społeczno-gospodarczego, realizacji nowej zabudowy kubaturowej, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. W obrębie tych terenów może dojść do przekształcenia powierzchni ziemi, wymiany gruntów, zmian stosunków wodnych w tym ograniczenia procesów infiltracji. Nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań (rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska czy pogorszenie, czy utratę siedlisk i gatunków) wynikających z realizacji zapisów projektu planu ogólnego gminy.

Poniżej przedstawia się odniesienie do poszczególnych elementów środowiska, na które realizacja ustaleń wynikających z przyjętych stref i standardów planistycznych może mieć wpływ

Różnorodność biologiczna, siedliska przyrodnicze, flora i fauna

Na etapie sporządzania dokumentu, jakim jest plan ogólny, nie ma podstaw do prognozowania negatywnego wpływu na gatunki i siedliska. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne porządkują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy na tereny przyrodnicze, co z punktu widzenia ochrony fauny i flory jest korzystne. Objęcie OChK Doliny Widawki **strefą otwartą SO** uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2].

Zarówno dla flory, jak i dla fauny największym zagrożeniem jest utrata bądź przekształcanie siedlisk. Projekt planu ogólnego zasadniczo nie skutkuje utratą najcenniejszych siedlisk przyrodniczych bądź stanowisk cennych gatunków flory i fauny. Projekt planu ogólnego utrzymuje te tereny w istniejącym zagospodarowaniu jako tereny **strefy otwartej SO** bez możliwości ich zabudowy.

Korzystnym zapisem projektu planu jest pozostawienie obecnych terenów rolniczych w ich dotychczasowej funkcji – jako **strefa otwarta SO** z zakazem zabudowy.

Ograniczanie możliwości rozpraszania się nowej zabudowy na tereny otwarte, położone z dala od infrastruktury technicznej i drogowej służą zachowaniu różnorodności przyrodniczej oraz eliminacji negatywnego trendu jaki jest często obserwowany na terenach otwartych. Wyznaczenie terenów wskazywanych pod nową zabudowę w bezpośrednim sąsiedztwie i nawiązaniu do już istniejącej zabudowy, w wolnych lukach budowlanych, nie będzie powodować konfliktów przestrzennych i barier ekologicznych, nie spowoduje nadmiernej fragmentacji siedlisk. Projekt planu ogólnego nie skutkuje przeznaczeniem gruntów leśnych Skarbu Państwa pod inną strefę niż **strefa otwarta SO**. Pozostałe tereny objęte strefami, gdzie dopuszczone są tereny inwestycyjne, obejmują zazwyczaj tereny rolnicze bądź już zagospodarowane, ich likwidacja nie przyczyni się więc do utraty cennych siedlisk.

Ustalenia planu ogólnego poprzez wskazanie stref planistycznych, w których dopuszczono tereny inwestycyjne w ramach **strefy gospodarczej SP, strefy produkcji rolniczej SR i strefy górniczej SG**, przyczyniają się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Prognozuje się, że na nowych terenach inwestycyjnych nastąpi zmiana składu gatunkowego zarówno roślin, jak i zwierząt. Zwierzęta, które do tej pory wykorzystywały teren do żerowania, migracji, zmieniają swoje tereny bytowania. Będzie to oddziaływanie wtórne, długoterminowe i lokalne. Istotne jest, że tereny inwestycyjne wskazano przede wszystkim w oparciu o istniejącą zabudowę oraz dotychczas uchwalone dokumenty planistyczne. Dodatkowo uwzględniono wnioski złożone w procedurze planistycznej. Ponadto możliwość realizacji takich inwestycji jak elektrownie słoneczne, ферmy drobiu czy zakłady hodowli zwierząt wymagać mogą przeprowadzenia procedury oddziaływania na środowisko, dzięki czemu negatywny wpływ na lokalne zasoby przyrody zostanie zminimalizowany. Plan ogólny gminy nie dopuszcza możliwości realizacji na terenie gminy nowych elektrowni wiatrowych.

Użytkowanie obszaru w wyznaczonych planem strefach stanowić będzie kontynuację i nawiązanie do zagospodarowania obecnie już występującego i nie będzie stanowić żadnych uciążliwości dla terenów sąsiednich. Wyznaczenie **stref otwartych SO** zajmujących większą część obszaru gminy pozwoli zabezpieczyć grunty przed niekontrolowanym zagospodarowaniem oraz pozwoli na zachowanie i ochronę obecnych walorów krajobrazowych i przyrodniczych terenu gminy.

Wpływ na korytarze ekologiczne, struktury przyrodnicze i obszarowe formy ochrony przyrody

Przez obszar gminy przebiega korytarz ekologiczny rangi krajowej KPdC-10C związany z doliną rzeki Widawki, ponadto niewielkie cieki i większe powierzchnie leśne stanowią lokalne trasy wędrówek fauny i mają istotne znaczenie jako obszar węzłowy. Projekt planu ogólnego utrzymuje te tereny w istniejącym zagospodarowaniu jako tereny **strefy otwartej SO** bez możliwości ich zabudowy. Tak więc nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na drożność tego korytarza ekologicznego, ponieważ w jego obrębie występują wyłącznie tereny objęte w planie ogólnym **strefą otwartą SO**.

Powiązania przestrzenne i ekologiczne ekosystemów rolnych zarówno w obszarze gminy jak i poza jej granicami zostaną zachowane.

Lokalne szlaki migracji przebiegają wzdłuż potoków, wraz z przylegającymi do nich lasami, łąkami, stawami. Ciągłość tych lokalnych szlaków migracji nie zostanie przerwana w wyniku realizacji ustaleń zapisów projektu planu ogólnego, tym bardziej, że doliny rzeczne zachowane zostaną jako lokalne ciągi ekologiczne wolne od zabudowy w obrębie **strefy otwartej SO**.

Brak możliwości rozwoju nowej zabudowy w rejonie dolin rzecznych, na gruntach rolnych wysokiej bonitacji oraz w bezpośrednim sąsiedztwie lasów pozwoli na zachowanie ciągłości

istniejących lokalnych korytarzy ekologicznych, dzięki czemu nie pogorszą się warunki bytowania i migracji organizmów żywych bezpośrednio związanych z tymi siedliskami.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie będzie mieć wpływu na uszczuplenie lub utratę siedlisk leśnych węzłów ekologicznych oraz stanu i drożności korytarzy ekologicznych z uwagi na zachowanie tych terenów bez możliwości zmiany zagospodarowania w obrębie **strefy otwartej SO**. Strefy wielofunkcyjne związane z możliwością realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej zostały wyznaczone w obrębie terenów posiadających predyspozycje do realizacji tego rodzaju inwestycji, w sąsiedztwie infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Oddziaływanie to można uznać za neutralne. Ustalenia projektu planu, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody, nie będą oddziaływać na istniejące formy ochrony przyrody, tym bardziej, że nie przewiduje się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt.

Ze względu na kierunkowy i ogólny charakter projektu planu ogólnego i brak wskazania konkretnych zamierzeń inwestycyjnych, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na obszary oraz obiekty chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym na obszary Natura 2000. Ponadto, realizacja zamierzeń inwestycyjnych w granicach obszarów chronionych wymaga uwzględnienia zakazów określonych w przepisach odrębnych, jak również uzgodnienia z właściwym organem.

Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, składane wnioski i analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie form ochrony przyrody. Analiza wyznaczonych stref planistycznych względem lokalizacji form ochrony przyrody wykazała, że:

- został uwzględniony zakaz zabudowy w granicach istniejącego OChK Dolina Widawki poprzez objęcie tych terenów **strefą otwartą SO**;
- w odniesieniu do wyznaczenia **stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ, wielorodzinną SW oraz strefami wielofunkcyjnymi z zabudową zagrodową SZ oraz strefami komunikacyjnymi SK**, strefy te zostały wyznaczone w oparciu o już istniejącą zabudowę lub stanowią uzupełnienie i kontynuację już istniejącej zabudowy;
- wyznaczenie w planie ogólnym gminy Dobryszyce **strefy otwartej SO** w bezpośrednim otoczeniu użytku ekologicznego bez nazwy o numerze PL.ZIPOP.1393.UE.1012053.593 znajdującego się w granicach gminy Kamieński (bezpośrednio przy granicy z gminą Dobryszyce), bez możliwości rozwoju zabudowy, pozwoli na zachowanie walorów przyrodniczych tego użytku ekologicznego.

Projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [6], a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2].

W związku z zapisami projektu planu ogólnego dla gminy Dobryszyce nie dojdzie do wielkoskalowych wycinek lasów, zmian zagospodarowania dolin rzecznych, nie dojdzie do przerwania drożności istniejących korytarzy ekologicznych, zarówno tych krajowych jak i korytarzy o znaczeniu lokalnym.

Ustalenia projektu planu ogólnego nie wpłyną na zubożenie środowiska przyrodniczego w skali gminy czy regionu, nie wpłyną również negatywnie na OChK Doliny Widawki ani na sąsiadujący bezpośrednio z terenem gminy użytk ekologiczny.

Wpływ na wody powierzchniowe, podziemne, jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych i gospodarkę wodno-ściekową

Zasady wprowadzania ścieków do wód i do ziemi określa ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne [7], odpowiednia gospodarka ściekami jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę, jak również odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych. Zasady modernizacji, rozbudowy i

budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny obecnie wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z koniecznością doprowadzenia infrastruktury technicznej, tj. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Przy rozbudowie sieci kanalizacji i zachowaniu szczelności zbiorników na nieczystości ciekłe nie przewiduje się zagrożenia dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych. Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na etapie planów zagospodarowania przestrzennego będzie mieć wymiar pozytywny w kontekście ograniczenia emisji do wód powierzchniowych oraz wód podziemnych.

Brak jest merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, wynikających z ustaleń planu ogólnego.

W aspekcie zachowania walorów przyrodniczych dolin rzecznych, korzystne jest objęcie wszystkich cieków **strefą otwartą SO**, wolną od zabudowy, dzięki czemu cieki zachowają w pełni swoje funkcje hydrologiczne i biocenotyczne. Tereny dolin rzecznych zostaną w swojej dotychczasowej funkcji, jako tereny rolnicze bądź tereny zieleni bez możliwości zabudowy, dzięki czemu zachowane zostaną właściwe warunki retencji wodno-gruntowej.

Realizacja ustaleń planistycznych nie wpłynie negatywnie na stan jednolitych części wód powierzchniowych, jak i podziemnych, w szczególności nie przewiduje się pogorszenia stanu chemicznego czy też zmian ilościowych mogących mieć wpływ na ogólny stan JCWP oraz JCWPd oraz na osiągnięcie celów środowiskowych im przypisanych. W strefach planistycznych wyznaczonych w planie ogólnym możliwy jest rozwój infrastruktury technicznej, w tym kanalizacji sanitarnej, który ma znaczny wpływ na ochronę ww. zbiornika wód podziemnych.

Wyznaczenie w projekcie planu poszczególnych stref planistycznych dających możliwość rozwoju nowej zabudowy kubaturowej oraz infrastruktury drogowej wiąże się z emisją zanieczyszczeń w postaci ścieków komunalnych, bytowych, spływu wód deszczowych z powierzchni zabudowanych. Powiększenie obszarów zabudowanych powodować może zmniejszenie zdolności infiltracyjnych gruntów przypowierzchniowych oraz zwiększenie odpływu wód opadowych i roztopowych z tych terenów. Wielkość tego zjawiska uzależniona będzie od powierzchni nowej zabudowy oraz zastosowanych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Istniejące i nowe funkcje poszczególnych terenów mieszkaniowych i usługowych wiążą się z produkcją ścieków, niemniej jednak prawidłowa gospodarka ściekowa wprowadzona ustaleniami planów miejscowych zapobiegnie zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i podziemnych.

Na obszarze objętym projektem planu ogólnego obowiązują zakazy i ograniczenia zawarte w przepisach odrębnych z zakresu prawa wodnego, w tym dotyczące zasad zagospodarowania na terenie wyznaczonej strefy ochrony bezpośredniej istniejącego ujęcia wody podziemnej w miejscowości Biała Góra oraz przepisy dotyczące ochrony przeciwpowodziowej. Plan ogólny, zabezpiecza tereny powodziowe, nie wprowadzając stref wielofunkcyjnych związanych z rozwojem nowej zabudowy w obszarze ich występowania. W granicach obszarów powodziowych wyznaczono **strefy otwarte SO** dla których ustalono min. udział powierzchni biologicznej czynnej na poziomie 80%, bez możliwości ich zabudowy.

W wyniku wdrożenia projektu planu ogólnego dojdzie do oddziaływań typowych dla nowych inwestycji, ich charakter jest nieunikniony, nie prognozuje się jednak znaczących zmian środowiska wodno-gruntowego wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego dla gminy Dobryszyce, w szczególności nie prognozuje się możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań wynikających z rozwoju poszczególnych ustaleń w obrębie stref planistycznych mogących mieć trwały negatywny wpływ na retencję gruntowo-wodną obszaru gminy.

Wpływ na środowisko gruntowe – powierzchnia ziemi, zasoby naturalne, gospodarka odpadami

Obecna funkcja rolnicza gminy wpływa na jej środowisko glebowe. Z drugiej strony wprowadzenie nowych kierunków zagospodarowania w ramach wyznaczonych stref planistycznych, w tym przeznaczenie części terenów rolniczych na cele nierolnicze również wywrze wpływ na istniejące zasoby glebowe, przyczyni się do trwałych przekształceń powierzchni ziemi, jednak zmiany te zaznaczają się dopiero na etapie rzeczywistego zagospodarowania terenu.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków, wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównania powierzchni terenów lub tworzenia nasypów pod drogi. Tereny dotychczas zielone, mogą zostać utwardzone i uszczelnione, co wpłynie na zwiększenie powierzchni pozbawionych czynnej warstwy gleb.

O wielkości oraz zasięgu tych oddziaływań decydować będzie skala projektowanych inwestycji, w tym powierzchnia zabudowy, głębokość prowadzonych prac ziemnych, jakość zastosowanych materiałów i technologii. Należy jednak zaznaczyć, że są to procesy nieuniknione na terenach, na których przewidywany jest rozwój gospodarczy i zaspokajanie potrzeb społecznych a zasięg takiego oddziaływania na ogół jest niewielki (ograniczać się będzie do terenu danej działki budowlanej).

Środowisko gruntowe zabezpieczone będzie przed zanieczyszczeniem powstającymi ściekami socjalno-bytowymi poprzez odpowiednie zapisy na etapie planów miejscowych, dotyczące odprowadzania ścieków. Powstające na etapie funkcjonowania zabudowy odpady będą gromadzone w sposób selektywny przez mieszkańców w specjalnie wyznaczonych do tego miejscach i odpowiednio przystosowanych do tego celu szczelnych pojemnikach na odpady, a następnie odbierane będą przez podmioty posiadające właściwe zezwolenia w zakresie ich transportu i utylizacji w myśl Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach [4] oraz Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach [5].

W projekcie planu ogólnego wyznaczone strefy planistyczne, w obrębie których dopuszczone są tereny inwestycyjne, po części swoim zasięgiem obejmują gleby klasy III. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [14], ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I - III. Gleby te, chronione na mocy ww. ustawy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, wymagające ww. zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Plan ogólny wprowadza również konieczność uwzględnienia uwarunkowań wynikających z obecności udokumentowanych złóż surowców wyznaczając tu **strefy górnictwa SG**. Strefą SG objęto udokumentowane złoża kopalin (złoża rozpoznane szczegółowo), do strefy tej włączono również działki zgodnie z wnioskami złożonymi w trakcie procedury planistycznej. Eksploatacja złóż metodą odkrywkową wiąże się nieodłącznie z przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu i koniecznością jego rekultywacji po wydobyciu złoża. W wyniku eksploatacji metodą odkrywkową znaczna część gleb ulega całkowitej degradacji w wyniku eksploatacji złoża oraz składowania nadkładu. Po zakończonej eksploatacji tereny eksploatacji zostaną zrehabilitowane w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji – najczęściej wyrobiska rekultywowane są w kierunku wodnym, leśnym lub rolniczym.

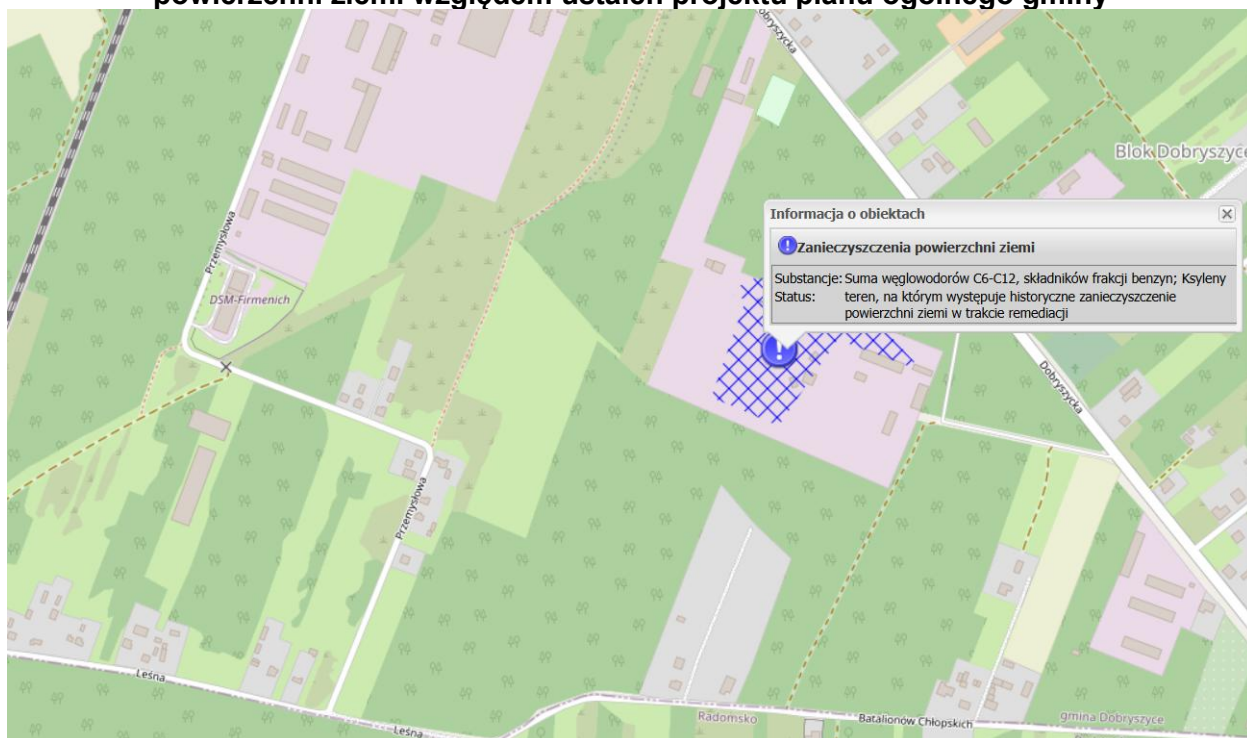
Wyznaczenie w planie ogólnym **stref górnictwa SG** zapewni możliwość eksploatacji udokumentowanych złóż, jednocześnie jednak nie warunkuje czy eksploatacja nieeksploatowanych bądź nieudokumentowanych złóż będzie miała miejsce w przyszłości.

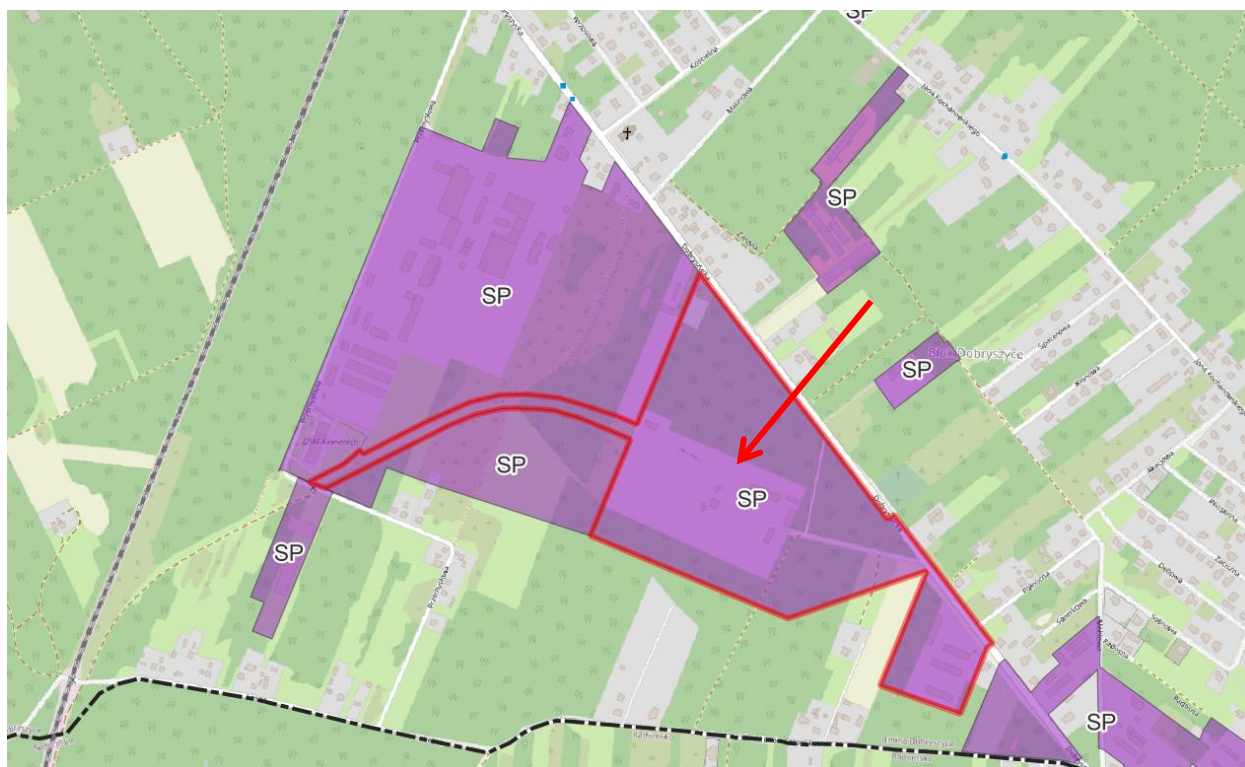
Strefa górnictwa SG została wyznaczona na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy.

Wyznaczenie ww. terenów jako **strefa górnictwa SG** umożliwia uzyskanie w przyszłości pozwolenia na wydobywanie (koncesji).

Zgodnie z danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, w granicach gminy Dobryszyce nie ma żadnych terenów na których stwierdzono szkody w środowisku, natomiast w rejonie miejscowości Blok Dobryszyce znajduje się miejsce, na którym stwierdzono historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi – teren zanieczyszczony jest substancjami ropopochodnymi obejmuje działkę ewidencyjną nr 714. Cały ten obszar zanieczyszczony jest w trakcie remediacji. Projekt planu ogólnego wyznacza na tym obszarze **strefę gospodarczą 33SP** z przeznaczeniem pod tereny produkcji z maksymalną powierzchnią zabudowy 50% i minimalną powierzchnią biologicznie czynną wynoszącą 20%. Przeznaczenie to wynika z Uchwały Nr XLIX/256/18 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 12 lipca 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Blok Dobryszyce, w gminie Dobryszyce wraz ze zmianą w Uchwale Nr XIII/67/24 Rady Gminy w Dobryszycach z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Blok Dobryszyce w gminie Dobryszyce.

Mapa 21 Obszar na terenie gminy, gdzie stwierdzono historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi względem ustaleń projektu planu ogólnego gminy

Źródło: dane GDOŚ zmodyfikowane oraz ustalenia projektu planu

Zachowanie tego terenu w funkcji gospodarczej, zgodnie z obowiązującym mpzp, nie powoduje żadnego ryzyka zagrożenia szkodą i szkody w odniesieniu do powierzchni ziemi.

W zakresie odpadów, na terenie gminy nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Są one przekazywane do zakładów specjalistycznych i składowisk poza granicami gminy. Projekt planu ogólnego nie zakłada realizacji składowisk odpadów na terenie gminy, w szczególności w planie ogólnym nie zakłada się działalności w zakresie odpadów, mogących stanowić zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska.

Uznać należy, że w wyniku wdrożenia zapisów projektu planu ogólnego dojdzie do lokalnych przekształceń typowych dla nowych inwestycji – powstanie gruntów antropogenicznych, wyrównanie terenu, przekształcenia płytkich warstw geologicznych, przy czym zmiany mają charakter nieunikniony i związane są z rozwojem gospodarczym każdego terenu. Zmiany te będą miały charakter trwały (przekształcenie powierzchni ziemi wskutek posadowienia nowych budynków w obrębie stref przewidzianych pod możliwość realizacji zabudowy).

Zachowanie wiodącej funkcji rolniczej na obszarze gminy w ramach wyznaczonych **stref otwartych SO**, nie będzie miała innego wpływu na zdolności produkcyjne gleb niż zaznacza się obecnie. Utrzymanie stanu istniejącego w zakresie funkcji rolniczej nie wpłynie negatywnie na możliwość racjonalnego gospodarowania na terenach przyległych oraz utrzymywania powierzchni ziemi (gleb) w dobrej kulturze rolnej. Zakładane w projekcie planu działalności nierolnicze nie spowodują degradacji i dewastacji gruntów rolnych, nie spowodują wystąpienia szkód w produkcji rolniczej.

Wyznaczając strefy otwarte na terenach użytkowanych rolniczo plan ogólny umożliwi utrzymanie gruntów zmeliorowanych wraz z możliwością ich rozbudowy czy przebudowy.

Wpływ na stan sanitarny powietrza

Projekt planu ogólnego nie zawiera szczegółowych ustaleń w zakresie zaopatrzenia w ciepło jak również zaopatrzenia w energię elektryczną. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej, w tym również sposobów zaopatrzenia w ciepło, stanowić będą jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których

planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło. Rozwój poszczególnych stref funkcjonalnych wpłynie na wzrost presji antropogenicznej. Możliwość wzrostu liczby nowych obiektów kubaturowych może spowodować wzrost emisji z systemów grzewczych. Pojawiają się również emisje komunikacyjne. Obszar gminy nie jest w całości objęty siecią gazową, brak też scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Planowane zwiększenie terenów zabudowy, ogrzewanych w znacznej mierze z indywidualnych źródeł ciepła, wpłynie na zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych, lokalne. Wpływ na ilość wprowadzanych zanieczyszczeń do powietrza ma również zastosowana technologia, należy zauważyć, że nowoczesne budownictwo charakteryzuje się bardziej ekologicznymi rozwiązaniami w zakresie ogrzewania budynków.

Podkreślić należy, że problem niskiej emisji na obszarze gminy występuje już obecnie, w gminie nie ma sieci ciepłowniczej, budynki ogrzewane są indywidualnie, co w sezonie grzewczym wpływa negatywnie na warunki aerosanitarnie obszaru. W chwili obecnej dokumentem regulującym wymagania odnośnie instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych, rodzaju wykorzystywanych paliw na terenie województwa łódzkiego jest Uchwała Nr L/597/22 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 22 listopada 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. Uchwała antysmogowa, Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2022 r. poz. 7058) - mieszkańcy gminy Dobryszyce są zobligowani do przestrzegania jej wytycznych.

Z punktu ochrony powietrza atmosferycznego ocenia się za korzystne dopuszczenie terenów związanych z odnawialnymi źródłami energii w profilach funkcjonalnych części **stref planistycznych SO** (elektrownie słoneczne i wiatrowe) i części **stref SU** (elektrownie słoneczne). Odnawialne źródła energii przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł konwencjonalnych. W planie ogólnym nie dopuszczono możliwości realizacji biogazowni rolniczych, dzięki czemu nie będzie dochodziło do uciążliwych dla mieszkańców emisji odorów.

Oddziaływania w zakresie adaptacji do zmian klimatu oraz wpływu na klimat

W ramach przeprowadzanej oceny adaptacji do zmian klimatu oraz wpływu na klimat wykorzystano „Poradnik weryfikacji inwestycji pod względem wpływu na klimat i adaptacji do zmian klimatu w okresie programowania UE 2021-2027”, stanowiący aktualizację „Poradnika przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe”, wydanego przez Ministerstwo Środowiska w 2017 roku.

Do czynników kształtujących klimat zalicza się promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenie, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru. Pośredni wpływ na klimat ma również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza.

Wyznaczone strefy planistyczne nie wpłyną na kształtowanie lokalnych warunków klimatycznych, innych niż obecnie występujące. Zachowanie rozległych powierzchni terenów otwartych stanowi o dobrym przewietrzaniu omawianego obszaru. Niewielkie zmiany można rozpatrywać jedynie w skali mikroklimatu, w najbliższym sąsiedztwie nowych obiektów budowlanych i powierzchni wyasfaltowanych, uszczelnionych, realizowanych na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, gdzie należy oczekiwać wzrostu średnich temperatur i spadku wilgotności powietrza. W miejscach tych przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat, jednak w skali całej gminy będą to zmiany słabo odczuwalne, tym bardziej, że zachowane zostaną najważniejsze strefy przewietrzania jako tereny otwarte, ciągi zieleni w dolinach rzecznych oraz tereny leśne charakteryzujące się dużymi zdolnościami oczyszczania powietrza. Dna dolin stanowiące miejsca koncentracji zimnych mas powietrza, o gorszym przewietrzaniu i niekorzystnych warunkach lokalnego mikroklimatu pozostaną wolne od zabudowy kubaturowej.

W „Poradniku...” wskazano kilka zasadniczych obszarów niezbędnych do uwzględnienia na etapie planowania inwestycji:

1. Rozwiązania oparte na zasobach przyrody – tutaj wpisują się działania dotyczące zasobów gruntów rolnych jakie posiada gmina przez objęcie ich **strefą otwartą SO** bez możliwości ich zabudowy. Również korzystnym działaniem w odniesieniu do zasobów przyrody jest możliwość podjęcia eksploatacji udokumentowanych złóż surowców mineralnych w ramach wyznaczonych **stref górniczych SG**.
2. Zielona infrastruktura - tutaj znaczenie ma zachowanie najcenniejszych walorów przyrodniczych gminy przez objęcie **strefą otwartą SO** dolin rzecznych i OChK Doliny Widawki i lasów pozwoli na zachowanie lokalnej bioróżnorodności. Zachowaniu walorów przyrodniczych sprzyjać będzie realizacja zagospodarowania z uwzględnieniem terenów zieleni i rekreacji w ramach wyznaczonych **stref zieleni i rekreacji SN**. Zachowanie terenów zielonych, zadrzewień wpisuje się pozytywnie zarówno w odniesieniu do ochrony różnorodności biologicznej, pomagając w walce ze zmianami klimatu, zmniejszając ryzyko powodzi i wpływając korzystnie na stan zdrowia i samopoczucie mieszkańców. Strefy zalewowe zachowane zostaną bez możliwości ich zabudowy. Również teren **27SU** w granicach działki ew. 658, gdzie wyznaczono funkcje usługi turystyki (hotel, spa) zgodnie ze złożonym wnioskiem, uwzględnia obszar szczególnego zagrożenia powodzią i nie wchodzi bezpośrednio w zasięg tej strefy.

Wpływ projektu planu ogólnego na zmiany klimatyczne wraz z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, został oceniony również w oparciu o Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020). Ocena tego wpływu wynika z potrzeby zapewnienia warunków stabilnego rozwoju społeczno - gospodarczego w obliczu ryzyka, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu. Zmiany klimatyczne mogą oddziaływać na wiele problemów zagospodarowania przestrzennego, ograniczając możliwości rozwoju przestrzennego i gospodarczego oraz generując szereg konfliktów społecznych.

Uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego kierunku adaptacji do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie oraz miejskiej polityki przestrzennej mającej na względzie zmiany klimatu, ma na celu przygotowanie polskiej przestrzeni do zmieniających się uwarunkowań klimatycznych i zjawisk z nimi związanych. Poprzez zapewnienie właściwego i zrównoważonego wykorzystania terenów, może również wpływać na kwestie społeczno - gospodarcze. Wśród działań zmierzających do przystosowania przestrzeni zainwestowanych do zmian klimatu można wymienić: adaptację instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawałnych, małą retencję oraz zwiększenie powierzchni terenów zieleni i wodnych na terenach zainwestowanych obiektami przemysłowymi i usługowymi. Do bardzo istotnych kierunków działań adaptacyjnych, należy zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska oraz ochrona różnorodności biologicznej w kontekście zmian klimatu. Wszystkie te ustalenia będą podejmowane na etapie tworzenia planów miejscowych.

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Istotna jest również adaptacja do zmian klimatu. W odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu, w zakresie możliwości dokumentu jakim jest plan ogólny, istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych – w profilach funkcjonalnych części **stref otwartych SO i SU** dopuszczono tereny związane z odnawialnymi źródłami energii (teren elektrowni słonecznej, wiatrowej). Już obecnie na terenie gminy znajdują się zarówno elektrownie fotowoltaiczne jak również pojedyncze wiatraki.

Elementem istotnym w zakresie adaptacji do zmian klimatu będzie również zachowanie większości terenów otwartych i przewaga **strefy otwartej SO** oraz wyznaczenie stref inwestycyjnych w znacznej mierze ograniczających się do obszarów istniejącej zabudowy oraz zasięgu obowiązujących dokumentów planistycznych. Pojedyncze przypadki nowych terenów budowlanych dotyczą terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie już istniejącej zabudowy bądź terenów przeznaczonych do zabudowy zgodnie z dotychczas uchwalonymi dokumentami planistycznymi.

Żadna z wyznaczonych stref planistycznych nie powoduje bezpośredniego zagrożenia dla klimatu i nie będzie mieć wpływu na warunki klimatyczne innego niż lokalny.

Oddziaływania w zakresie pól elektromagnetycznych

Projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych ani narażeniem ludzi na oddziaływania pól elektromagnetycznych. Promieniowanie elektromagnetyczne może być generowane na terenach poszczególnych stref planistycznych przewidzianych pod działalność inwestycyjną. W profilu funkcjonalnym stref planistycznych dopuszczono m.in. tereny infrastruktury technicznej. Nie przewiduje się jednak przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Ustalenia dotyczące stref ochronnych w postaci pasów technologicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych zawierają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – ze względu na przebieg przez teren gminy linii elektroenergetycznych 110 kV występuje ograniczenie w użytkowaniu terenów znajdujących się w pasach technologicznych od tych linii.

Oddziaływanie akustyczne

Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 112). W gminie Dobryczyce występują tereny podlegające ochronie akustycznej, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu – są to tereny mieszkaniowe w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej.

Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy, projektowanej zabudowy zgodnie z dotychczas obowiązującymi dokumentami planistycznymi oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Zgodnie z prawem, poziom hałasu nie może przekraczać standardów na terenach objętych ochroną akustyczną, zwłaszcza dla zabudowy mieszkaniowej czy innej związanej ze stałym pobytem ludzi. Jest to warunek niezbędny i konieczny dla zagwarantowania komfortu zamieszkania.

Zarówno już istniejąca jak i nowa zabudowa oraz usługi dopuszczone projektem planu ogólnego w ramach stref wielofunkcyjnych będą źródłem hałasu bytowego, hałasu związanego z prosperowaniem nieuciążliwych usług, a infrastruktura drogowa z hałasem poruszających się samochodów. Biorąc jednak pod uwagę już istniejące zagospodarowanie obszaru gminy, emisje te nie powinny być odczuwalne bardziej niż ma to miejsce obecnie. Wszystkie te źródła hałasu na obszarze gminy występują już obecnie. Hałas generowany jest okresowo również w czasie prowadzenia prac polowych.

Nowe źródła hałasu mogące pojawić się w obrębie **stref wielofunkcyjnych SJ, SW, SZ** są nieuchronnie związane z urbanizacją, będzie to głównie hałas komunalny, nie mający jednak charakteru uciążliwego, nie ma więc podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów objętych ochroną akustyczną.

W odniesieniu do terenów usługowych oraz terenów produkcyjnych niepodlegających ochronie akustycznej, które mogą powstać w obrębie poszczególnych stref planistycznych, to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można jednoznacznie stwierdzić możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach.

Przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późniejszymi zmianami), wymagają przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia, min. dotyczy to terenów 1SR, 3SR i 16SR.

W części z wyznaczonych stref planistycznych dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii, tj.: dla części terenów w **strefie otwartej SO** i **strefie usługowej SU** w ramach profilu dodatkowego wskazano tereny elektrowni słonecznej, oraz tereny elektrowni wiatrowej.

Farmy fotowoltaiczne nie są źródłem emisji hałasu (za wyjątkiem magazynów energii), natomiast źródłem hałasu emitowanego z elektrowni wiatrowej do środowiska jest praca rotora i śmigieł wiatraka powodująca oddziaływanie akustyczne do otoczenia. Umieszczenie elektrowni wiatrowej w znacznej odległości od zabudowań mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni

wiatrowych [17], powinno zapewnić wystarczającą ochronę akustyczną oraz dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu.

Krajobraz, miejsca o wysokich walorach krajobrazowych

Krajobraz jest jednym z istotnych elementów kształtujących jakość życia ludzi. Na ogólną fizjonomię krajobrazu wpływa ukształtowanie terenu, wartości przyrodnicze (szata roślinna), sposób użytkowania terenu oraz wartości kulturowe.

Potrzeba ochrony krajobrazu zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody [6], wynika m.in. z konieczności utrzymania harmonii, czyli świadomego ukształtowania krajobrazu, który umożliwiałby funkcjonowanie poszczególnych ekosystemów zapewniając dobre warunki dla życia człowieka. Walory krajobrazowe podlegają ochronie niezależnie od tego, czy są objęte szczególnymi formami ochrony przyrody.

Ochrona krajobrazu wymaga podjęcia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu oraz ukierunkowania i harmonizowania zmian, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Projekt planu ogólnego dla gminy Dobryszyce nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu stanowią ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, obejmujące zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, na których możliwa będzie realizacja nowej zabudowy. Poszczególne strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, złożone wnioski, analizę uwarunkowań ekofizjograficznych i przyrodniczych gminy, w tym m.in. obecność form ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, istniejące zagrożenie powodziowe, grunty rolne i leśne, a także w oparciu o rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym województwa łódzkiego.

Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego. Wyznaczone strefy planistyczne pozwolą na stworzenie spójnego układu przestrzennego gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy na tereny charakteryzujące się wysokim walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi oraz kulturowymi.

Projekt planu ogólnego nie podejmuje żadnych ustaleń dla krajobrazów priorytetowych, bo zgodnie z Audytem krajobrazowym województwa łódzkiego, krajobrazy priorytetowe na terenie gminy Dobryszyce nie występują.

Zachowanie wiodącej funkcji gminy, którą jest rolnictwo, objętej **strefą otwartą SO** umożliwi zachowanie obecnego charakteru gminy, również pod kątem krajobrazowym. Korzystny wpływ na krajobraz mają również ustalenia w zakresie **strefy zieleni i rekreacji SN**.

Zmiany w krajobrazie na terenach objętych planem ogólnym, na podstawie którego opracowane zostaną plany miejscowe, sprowadzą się do przekształcenia działek o dotychczas w większości otwartym charakterze na przestrzenie zabudowane. Nowa zabudowa wyznaczona w projekcie planu ogólnego w ramach stref przewidzianych pod możliwość zainwestowania (głównie **strefy planistyczne SJ, SW, SZ, SR, SU, SP, SG**) stanowić będzie trwały element krajobrazu, jednocześnie jednak nie przyczyni się do jego degradacji, tym bardziej, że projekt planu nie wprowadza wielkoskalowych inwestycji a jedynie porządkuje istniejące zagospodarowanie z dopuszczeniem rozwoju nowej zabudowy, ale z poszanowaniem zasad ochrony środowiska i lokalnego krajobrazu.

W wyniku powstania nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, w obszarach zabudowanych i ich sąsiedztwie oraz na terenach nowo wyznaczonych stref przewidzianych pod zainwestowanie (zwłaszcza w obrębie **strefy gospodarczej SP, strefy górniczej SG**), krajobraz będzie ulegał stopniowemu przekształcaniu. Zasadnicze znaczenie ma wyznaczenie w poszczególnych strefach planistycznych (poza strefami SG, SK) minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, której zachowanie pozwoli na estetyczne kształtowanie krajobrazu.

Projekt planu utrzymuje aktualne zagospodarowanie gminy, wprowadzając nowe formy zagospodarowania w lukach budowlanych czy w ich otoczeniu jako nawiązanie do istniejących

funkcji. W związku z czym, w większości nie będą to elementy wyróżniające się w krajobrazie, wpływające na obniżenie jego walorów.

Pozytywny wpływ na krajobraz będą miały zapisy odnośnie zachowania terenów rolniczych, leśnych, dolin rzecznych czy też możliwości kształtowania nowych form zieleni urządzonej na terenach zabudowanych, wyznaczenia powierzchni biologicznej czynnej, czyli elementów wzbogacających krajobraz, poprawiających jego walory estetyczne.

Środowisko społeczne (w tym zdrowie i życie ludzi oraz dobra materialne)

O znaczącym oddziaływaniu na środowisko społeczne (zdrowie i życie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne w zakresie powietrza oraz dopuszczalne normy hałasu określone w przepisach o ochronie środowiska.

Ze względu na ogólny charakter projektu planu ogólnego gminy, który dotyczy jedynie wyznaczenia możliwych stref planistycznych oraz obszarów uzupełnienia zabudowy, ocena prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi może mieć charakter jedynie prognostyczny.

Plan ogólny stanowi podstawę prawną do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i dopiero na etapie miejscowych planów możliwa będzie bardziej dokładna analiza potencjalnych oddziaływań wynikających z realizacji ustaleń planistycznych w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska, w tym warunków życia ludzi.

W zakresie zagadnień przestrzennych o warunkach i jakości życia społeczności lokalnych decydują standardy zagospodarowania terenu i zaspokojenie potrzeb bytowych. Jakość środowiska na omawianym terenie nie powinna ulec niekorzystnym przekształceniom oddziałującym na ludzi. Ryzyko wystąpienia klęsk żywiołowych jest niezależne od ustaleń projektu planu, istotne jest jednak, że projekt planu ogólnego w obrębie występowania terenów zagrożonych powodzią wyznacza **strefy otwarte SO** z zakazem zabudowy. Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Widawki znajdują się w większości użytki zielone i zieleń naturalna w dolinie rzecznej, brak terenów zabudowanych, co jest bardzo pozytywnym trendem w zakresie ochrony przeciwpowodziowej.

W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne [7] obowiązują szczególne zasady zagospodarowania. Spośród istotnych dla planowania przestrzennego zakazów należy wymienić zakaz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz zakaz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania oraz lokalizowania nowych cmentarzy. Projekt planu ogólnego, w obrębie występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wyznacza **strefy otwarte SO**.

Przypadki, w których plan ogólny wyznacza strefy, gdzie dopuszczone są tereny inwestycyjne, dotyczą terenów przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z dotychczas sporządzonymi dokumentami planistycznymi.

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz danymi Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi, na terenie gminy Dobryszycy nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) ani zakłady zaliczone do zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) (stan na październik 2025 rok).

Projektowany dokument nie wprowadza zagospodarowania mogącego stanowić zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, w tym zwłaszcza funkcji mogących stanowić źródło poważnych awarii ani zakładów o zwiększonym czy też dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Plan ogólny na terenie gminy nie podejmuje żadnych ustaleń dla możliwości lokalizacji na terenie gminy zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W projekcie planu poszczególne strefy planistyczne zostały wyznaczone z zachowaniem odpowiedniego dystansu przestrzennego, czyli z zachowaniem stref bezpieczeństwa i stref wolnych od zainwestowania w przypadku przebiegu linii elektroenergetycznych, gazociągu i rurociągu naftowego, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska [3].

Projektowana w ramach poszczególnych stref planistycznych budowa infrastruktury komunikacyjnej i technicznej przyczyni się do właściwej obsługi obszaru gminy, minimalizującej negatywny wpływ na zdrowie i życie ludzi. Zapewnienie terenów pod rozwój infrastruktury

komunikacyjnej oraz modernizację infrastruktury już istniejącej przyczynią się do polepszenia standardów życia i pracy, poprawy bezpieczeństwa ludności, a co za tym idzie będą miały korzystny wpływ na dobra materialne.

Wyznaczone w planie ogólnym obszary uzupełnienia zabudowy dadzą możliwość wydawania decyzji o warunkach zabudowy w sytuacji braku planu miejscowego na danym terenie. Poza obszarem uzupełnienia zabudowy takie decyzje nie będą mogły być wydawane.

Wyznaczenie w planie obszarów uzupełnienia zabudowy zakłada ograniczony rozwój na zasadzie wykorzystania łatwo dostępnych terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów dotychczas zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę, w zdecydowanej przewadze dostępnych komunikacyjnie, poza terenami dolin i obniżeń dolinnych, bez możliwości rozlewania się tej zabudowy na tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Zarówno dla środowiska społecznego jak również przyrodniczego, taka lokalizacja jest optymalna.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego zaznaczy się w dużej mierze jako oddziaływanie pozytywne w kontekście dalszego rozwoju gospodarczego gminy, poprawy warunków zamieszkania i zainwestowania, wykorzystania potencjału gminy wynikającego z jej naturalnych uwarunkowań (utrzymanie terenów rolniczych w obrębie wyznaczonej **strefy otwartej SO**, decydujących o wiodącej funkcji gminy). Wyznaczenie obszarów **strefy gospodarczej SP** oraz **strefy górniczej SG** w oparciu o udokumentowane złoża surowców, przyczynią się do zaspokojenia potrzeb mieszkańców, możliwości ich aktywizacji zawodowej na terenie gminy, stworzenia nowych miejsc pracy, wzrostu dochodów gminy.

Szanując wartości przyrodnicze, projekt planu ogólnego wprowadza granice możliwej zajętości terenu pod zabudowę, wskazuje, które obszary powinny zostać w biologicznym użytkowaniu, jako tereny rolnicze i leśne, tereny towarzyszące ciekom powierzchniowym, wolne od zainwestowania. Jednocześnie jednak wraz z rozwojem nowych funkcji terenu pojawią się również oddziaływania odbierane jako negatywne, zwłaszcza jako wzrost ruchu komunikacyjnego i emisji z tym związanych – przede wszystkim w **obróbie strefy górnictwa SG, strefy gospodarczej SP** i **strefy usług SU**, zwłaszcza emisji hałasu. Dlatego też bardzo ważna jest właściwa ochrona akustyczna terenów zabudowy mieszkaniowej, wprowadzona w miejscowych planach zagospodarowania.

Na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań tych stref na środowisko bez znajomości rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które będą na tych terenach realizowane.

Poszanowanie prawa własności zostało uwzględnione poprzez ustalenia dotyczące przeznaczenia terenów w obrębie poszczególnych stref planistycznych, które sankcjonują istniejące użytkowanie, bądź z niego wynikają, a także stanowią kontynuację ustaleń obowiązujących dotąd planów miejscowych. Należy zauważyć, że realizacja części ustaleń jest formą spełnienia wniosków zgłaszanych przez osoby będące właścicielami działek oraz odzwierciedleniem polityki gminy ukierunkowanej na rolnictwo.

Oceniając dobro materialne w kontekście zaspokojenia potrzeb ludzkich, stwierdzić należy, że ustalenia projektu planu ogólnego służą ogólnemu rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przy racjonalnym wykorzystaniu już istniejących elementów zagospodarowania.

Wpływ na środowisko kulturowe, zabytki

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne wyznaczono z uwzględnieniem występujących na terenie gminy obszarów i obiektów zabytkowych, a także stanowisk archeologicznych.

Projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony dziedzictwa kulturowego, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2]. Realizacja ustaleń projektu planu nie przyczyni się w żaden sposób do degradacji obiektów zabytkowych czy kulturowych (w tym dóbr kultury współczesnej).

4.2 Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne

Wpływ realizacji zapisów projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i społecznego gminy zaznaczyć się może zarówno pozytywnie jak i negatywnie, przy czym rzeczywiste oddziaływanie będzie mieć miejsce dopiero na etapie realizacji i eksploatacji poszczególnych inwestycji, dopuszczonych w miejscowych planach zagospodarowania.

W celu określenia skutków realizacji ustaleń planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska dokonano podziału zróżnicowania oddziaływań w zależności od:

- skutków oddziaływania – na pozytywne i negatywne, bezpośrednie i pośrednie,
- zasięgu przestrzennego oddziaływania - na lokalne, ponadlokalne i regionalne,
- odwracalności zjawisk - na odwracalne i nieodwracalne,
- trwałości – chwilowe, krótkotrwałe oraz długotrwałe, trwałe.

Pozytywne skutki wyznaczenia poszczególnych stref planistycznych na obszarze gminy obejmują:

- zachowanie wiodącej funkcji gminy jaką jest rolnictwo, zachowanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej w ramach **strefy otwartej SO**;
- zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych, które pośrednio korzystnie wpływają na komfort życia i zamieszkania w gminie;
- objęcie większości obszaru gminy strefą otwartą z zakazem zabudowy, dzięki czemu grunty rolnicze, leśne i doliny rzeczne zachowają swoje obecne funkcje bez możliwości ich zabudowy;
- rozwój nowych terenów inwestycyjnych w oparciu o tereny wyznaczone w dotychczasowych dokumentach planistycznych gminy, bez możliwości rozlewania się zabudowy na tereny otwarte, pozbawione dostępu do infrastruktury i dróg,
- możliwość rozwoju odnawialnych źródeł energii na części terenach otwartych, z dala od zabudowy mieszkaniowej.

Będą to oddziaływania o charakterze bezpośrednim i pośrednim, lokalnym, długoterminowym. Stałym, pozytywnym oddziaływaniem ustaleń projektowanego dokumentu będzie poprawa jakości życia mieszkańców gminy, dostępność do nowych usług i przestrzeni o nowym standardzie zagospodarowania. Przeznaczenie terenów pod rozwój nowej zabudowy służy zaspokojeniu potrzeb lokalnych mieszkańców. Wyznaczenie nowych kierunków zagospodarowania przestrzennego na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania zgodnych z ustaleniami planu ogólnego przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy, promocji gminy, podniesienia jej atrakcyjności, rozwoju turystyki, czy też zwiększonego wpływu do budżetu.

Zachowanie terenów rolniczych, leśnych, ciągów ekologicznych, dolin rzecznych, będzie miało wymiar zdecydowanie pozytywny w odniesieniu do krajobrazu, lokalnych ekosystemów, występujących tu gatunków roślin i zwierząt. Obszary te są ostoją lokalnej flory i fauny, zwiększając różnorodność biologiczną w obszarze gminy.

Oddziaływanie negatywne planowanego zagospodarowania gminy wynikające z wyznaczenia poszczególnych stref planistycznych obejmują:

- antropogeniczne przekształcenia powierzchni terenu oraz przekształcenie siedlisk związane z rozwojem nowej zabudowy;
- zwiększenie powierzchni uszczelnionych na terenach przewidzianych pod nową zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, z czym wiązać się będzie ubytek terenów zielonych i gleb czynnych biologicznie kosztem zwiększenia powierzchni zabudowanych;
- przekształcenia krajobrazu i rzeźby terenu wynikające z rozwoju zabudowy w obrębie **strefy gospodarczej SP oraz strefy górnictwa SG** - w obrębie wyznaczonych stref

górnictwa SG na skutek możliwości eksploatacji złóż metodą odkrywkową, dojdzie do trwałych przekształceń rzeźby terenu;

- emisje zanieczyszczeń, hałasu, odpadów, ścieków wynikające z rozwoju nowych form zagospodarowania realizowanych w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ustalone zgodnie z wytycznymi planu ogólnego.

W obrębie stref przeznaczonych pod zabudowę, na podstawie miejscowych planów zagospodarowania sporządzonych zgodnie z ustaleniami planu ogólnego, dojdzie do przekształcenia powierzchni ziemi, likwidacji naturalnej pokrywy glebowej na rzecz terenów zabudowanych i zainwestowanych, zmiany warunków retencji gruntowo-wodnej na skutek zwiększenia powierzchni uszczelnionej, emisji zanieczyszczeń (w większości o charakterze komunalnym), odpadów, ścieków, hałasu, przekształcenia szaty roślinnej – będą to zmiany negatywne, długotrwałe, o zasięgu lokalnym. Część z tych zmian będzie mieć charakter nieodwracalny. Jednocześnie jednak należy podkreślić, że ten możliwy negatywny wpływ nie będzie znaczący, biorąc pod uwagę, że zdecydowana większość przeznaczeń dotyczy terenów już wcześniej zainwestowanych lub jako wypełnienie wolnych luk budowlanych.

Dopuszczony profil dodatkowy w postaci możliwości realizacji farm fotowoltaicznych i elektrowni wiatrowych w obrębie części **stref otwartych SO** i **stref usługowych SU** wpłynie na długotrwałe zmiany krajobrazowe i siedliskowe.

Oddziaływania bezpośrednie

Biorąc pod uwagę charakter dokumentu, jakim jest plan ogólny gminy, oddziaływania bezpośrednie będą mieć miejsce dopiero na etapie realizacji ustaleń planistycznych – po opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania stworzonych ze zgodnością z planem ogólnym. Tak więc oddziaływań bezpośrednich należy spodziewać się dopiero na etapie realizacji zapisów miejscowych planów zagospodarowania, przy czym spodziewać się można, że w odniesieniu do środowiska społecznego wpływ ten będzie miał charakter bezpośredni (część oddziaływań zaznaczy się również pośrednio), w większości pozytywny i trwały, dając możliwość dalszego rozwoju gminy, poprawy warunków życia mieszkańców oraz zachowania wiodącej rolniczej funkcji gminy. Zaznaczy się wpływ na powierzchnię ziemi, siedliska roślinne, krajobraz oraz środowisko społeczne – będą to w większości oddziaływania długotrwałe a nawet stałe – w przypadku rozwoju nowej zabudowy. Część oddziaływań będzie mieć charakter pośredni zarówno pozytywny jak i negatywny.

Oddziaływania pośrednie

Pozytywne oddziaływanie pośrednie odnosi się przede wszystkim do różnorodności biologicznej i flory przez możliwość kształtowania nowych terenów zielonych, zachowania dolin rzecznych w ich przyrodniczej funkcji, zachowanie siedlisk otwartych na terenach rolniczych, lasów, które pozostają w swojej dotychczasowej funkcji – w granicach **stref otwartych SO**, bez możliwości ich zabudowy.

Z drugiej jednak strony, wyznaczenie stref planistycznych z podstawowym przeznaczeniem pod rozwój zabudowy i późniejsze zabudowanie części terenów otwartych zmusi występujące tu zwierzęta do opuszczenia swoich dotychczasowych stanowisk, wycofania się z terenu przeznaczonego pod zmianę zagospodarowania. Wpływ ten będzie negatywny, jednocześnie jednak nie będzie znaczący, biorąc pod uwagę, że nowe kierunki zagospodarowania stanowić będą jedynie kontynuację obecnych bez konieczności wnikania w głąb terenów rolniczych czy przerywania szlaków migracji i fragmentacji ekosystemów.

Realizacja nowej zabudowy może wywrzeć pośredni wpływ na retencję wodną, klimat akustyczny i środowisko społeczne w kontekście emisji hałasu - zarówno bytowego, komunikacyjnego jak i związanego z działalnością usługową, gospodarczą.

Oddziaływania krótkoterminowe i chwilowe związane będą z etapem prac budowlanych i realizacją nowych form zagospodarowania - pracy maszyn i urządzeń budowlanych wykorzystywanych przy realizacji wykopów pod fundamenty, budowie samych obiektów i zabudowań, budowie dróg czy sieci technicznych. Wszystkie te oddziaływania zaznaczą się dopiero na późniejszym etapie – czyli po opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania na podstawie planu ogólnego. Będą to oddziaływania bezpośrednie, krótkoterminowe, ograniczone do czasu prowadzenia prac budowlanych. Jedynie przekształcenia powierzchni

i zmiany siedliskowe w obrębie nowo powstającej zabudowy będą trwałe, jednocześnie jednak będą miały one zasięg jedynie lokalny, ograniczony jedynie do części stref i do obszaru uzupełnienia zabudowy.

Pozostałe oddziaływania będą miały charakter długotrwały. W odniesieniu do środowiska przyrodniczego, zmiana zagospodarowania i ubytek gruntów czynnych biologicznie zajętych pod nową zabudowę na podstawie miejscowych planów zagospodarowania utworzonych zgodnie z wytycznymi planu ogólnego będzie mieć wymiar trwały. Nowa zabudowa w sposób trwały wpłynie również na krajobraz oraz środowisko gruntowo-wodne – przez uszczelnienie powierzchni i zwiększenie terenów utwardzonych, co przenosi się na warunki retencji obszaru.

Nowa zabudowa nie powinna jednak pogorszyć walorów estetyczno-widokowych obszaru, czemu służą poszczególne zapisy projektu planu ogólnego dotyczące ustalenia wysokości zabudowy, powierzchni zabudowy, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej.

Analiza oddziaływań skumulowanych na środowisko

Analiza projektu planu ogólnego w zakresie wyznaczonych stref planistycznych pozwala na wniosek, że nie będzie oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji poszczególnych zapisów projektu planu ogólnego, mogących wpływać w negatywny sposób na poszczególne komponenty środowiska, przyczyniając się do ich degradacji.

Nie przewiduje się oddziaływań skumulowanych bądź pojawienia się znaczących uciążliwości czy zagrożeń zarówno dla środowiska przyrodniczego jak i społecznego. W związku z realizacją ustaleń projektu planu ogólnego nie przewiduje się zmian sposobu użytkowania obszarów przyległych.

Realizacja planowanego zagospodarowania na etapie miejscowych planów zagospodarowania w zakresie poszczególnych funkcji opartych o wyznaczone w planie ogólnym strefy planistyczne będzie oddziaływać na każdy z komponentów środowiska. Jednak pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań, istnieje możliwość zminimalizowania ich negatywnych skutków, służą temu min. określone w planie ogólnym wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu. Uwzględniając powyższe, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne.

Obecnie obszar gminy Dobryczyce objęty projektem planu ogólnego wykazuje powiązania przestrzenno-funkcjonalne przede wszystkim z terenami otwartymi, rolniczymi oraz z lasami rozciągającymi się poza obszarem gminy i dolinami rzeczny. Znaczenie ma również dobre skomunikowanie obszaru - w odniesieniu do terenu autostrady A1, drogi krajowej DK91 oraz linii kolejowej biegnących przez teren gminy. Wszystkie te powiązania zostaną zachowane.

Powiązania ekologiczne realizowane są w części niezabudowanej, na terenach rolniczych i leśnych które pozostaną w swojej dotychczasowej funkcji, **jako strefa otwarta SO.**

4.3. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 oraz integralność tych obszarów

Jak już wspomniano w niniejszej prognozie, obszar gminy Dobryczyce znajduje się całkowicie poza zasięgiem obszarów Natura 2000 i nie wykazuje z nimi żadnych powiązań.

Najbliższy obszar Natura 2000 – ostoja siedliskowa Lasy Gorzkowickie PLH100020 znajduje się w odległości około 7,85 km od granic gminy. Pozostałe obszary sieci Natura 2000 znajdują się w znacznie większej odległości od granic gminy Dobryczyce.

Obszar gminy Dobryczyce nie wykazuje żadnych powiązań przestrzennych ani funkcjonalnych z obszarami chronionymi sieci Natura 2000, w związku z czym nie przewiduje się zarówno bezpośredniego jak i pośredniego oddziaływania zapisów projektu planu ogólnego na obszary sieci Natura 2000. Realizacja zapisów projektu planu w żaden sposób nie zagrazi ekosystemom i gatunkom chronionym w granicach obszarów NATURA 2000, nie zagrazi celom ochrony tych obszarów ani też nie wpłynie na integralność żadnego z obszarów Natura 2000.

Ustalenia zawarte w planie ogólnym gminy Dobryczyce nie naruszają realizacji szczegółowych założeń dotyczących ochrony obszarów chronionych w ramach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki. W granicach OChK, w planie ogólnym nie wyznaczono nowej zabudowy

mieszkaniowej, usankcjonowano jedynie istniejące budynki mieszkalne w strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ), zabudowę zagrodową w strefie wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową (SZ) oraz tartak w ramach istniejącej strefy gospodarczej (SP). Nowo projektowane obszary to strefa usługowa (SU) związana z usługami zdrowia oraz bazą hotelową, a także strefa produkcji rolniczej (SR) dla wymienionych inwestycji ustalono udział powierzchni biologicznej czynnej na poziomie 50%. Podwyższenie wskaźnika ma na celu wprowadzenie ograniczeń z uwagi na występowanie obszarów cennych przyrodniczo. W planie uwzględnione zostały rekomendacje dotyczące sposobu zagospodarowania OChK (a raczej ograniczeń w zagospodarowaniu), wynikające z Audytu krajobrazowego woj. łódzkiego.

4.4 Analiza i ocena oddziaływania realizacji ustaleń dokumentu w zakresie możliwości naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów

Nowo wyznaczone kierunki zagospodarowania gminy Dobryszyce w ramach poszczególnych stref planistycznych obejmują w głównej mierze tereny już zainwestowane, bądź położone w bezpośrednich ich sąsiedztwie (w wolnych lukach budowlanych), nie stanowiących miejsc ostoi chronionych gatunków zwierząt, ani też miejsc występowania chronionych gatunków roślin i grzybów. Zachowanie wiodącej funkcji gminy jaką jest rolnictwo w obrębie wyznaczonych **stref otwartych SO**, do których zaliczono również lasy, wody powierzchniowe, tereny zieleni nieurządzonej oraz tereny OChK Doliny Widawki, bez możliwości ich zabudowy, również nie spowoduje negatywnego oddziaływania na chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt. Wręcz przeciwnie – spodziewać się należy, że zachowanie tych terenów bez możliwości zmiany zagospodarowania w obrębie **strefy SO** będzie miało wymiar korzystny dla zachowania struktury biocenotycznej oraz występujących tu ekosystemów. Obszary cenne przyrodniczo, w rejonie których stwierdzono występowanie chronionych gatunków roślin koncentrują się w rejonie lasów, dolin rzecznych, podmokłych łąk - czyli obszarów nie poddanych nowym inwestycjom, które zachowane zostaną w swojej obecnej przyrodniczej i biocenotycznej funkcji (tereny **strefy otwartej SO** bez możliwości zabudowy).

Gatunki chronionych zwierząt spotykane są na obszarze praktycznie całej gminy, zwłaszcza ptaki związane z krajobrazem rolniczym oraz z gatunki zamieszkujące tereny leśne, z których większość w Polsce jest objęta ochroną prawną. Liczne ciekły wodne, niewielkie zbiorniki wodne stanowią miejsca występowania i rozrodu płazów oraz ptactwa wodno-błotnego. Nie ma jednak bezpośredniego zagrożenia dla tych chronionych gatunków - w odniesieniu do siedlisk występowania i rozrodu płazów przewiduje się ochronę terenów wód płynących i zbiorników wodnych, ochronę roślinności szuwarowej i siedlisk wodnych, a w odniesieniu do ornitofauny, poszczególne gatunki ptaków znajdą dogodne dla siebie siedliska na terenach rolniczych, łąkowych i leśnych, wolnych od zabudowy i pozostających w obecnym użytkowaniu – w obrębie **strefy otwartej SO**.

4.4 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Lokalizacja terenu objętego projektem planu ogólnego Gminy Dobryszyce z dala od granicy państwa wyklucza możliwość oddziaływań o charakterze transgranicznym.

Zastosowanie rozwiązań eliminujących i ograniczających oddziaływanie na środowisko do zasięgu terytorialnego gminy, nie stwarza sytuacji, które mogłyby powodować skutki o charakterze transgranicznym.

Ustalenia projektu planu ogólnego dotyczą jedynie wyznaczenia stref planistycznych w granicach gminy oraz wyznaczenia parametrów i wskaźników urbanistycznych, tak więc nie ma podstaw do prognozowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZMINIMALIZOWANIE WPŁYWU NA ŚRODOWISKO

5.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru

Wyznaczone projektem planu strefy planistyczne nie przewidują inwestycji, które mogą wiązać się z dużą uciążliwością dla środowiska czy mieszkańców gminy. Analiza przyjętych zapisów w projektowanym planie ogólnym wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach prawnych.

W odniesieniu do obszarów Natura 2000 nie widzi się konieczności podejmowania rozwiązań kompensacyjnych - gmina Dobryszyce znajduje się całkowicie poza zasięgiem obszarów Natura 2000 a nowo wyznaczone strefy planistyczne w żaden sposób nie wpływają na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 bądź ich integralność.

Ochronie lokalnego środowiska poszczególnych terenów gminy i ich najbliższego otoczenia przed negatywnym wpływem realizacji ustaleń projektu planu ogólnego służą w głównej mierze zapisy ujęte w samym projekcie planu, gdzie wprowadzono szereg ustaleń dotyczących ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz przy uwzględnieniu uwarunkowań wynikających ze sporządzonego opracowania ekofizjograficznego dla gminy Dobryszyce.

W opracowaniu ekofizjograficznym sporządzonym na potrzeby planu ogólnego gminy zawarto następujące wnioski i rekomendacje:

- **w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, w tym ochrony bioróżnorodności:**
 - przestrzeganie zakazów wynikających z aktów prawnych dotyczących ochrony przyrody;
 - ochrona obszarów kluczowych, lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ich odnóg przed zabudową;
 - zakaz użytkowania terenu w sposób zagrażający funkcjom ekologicznym;
 - ochrona cennych siedlisk i zbiorowisk roślinnych i kształtowanie różnorodnych siedlisk, wspierających ochronę bioróżnorodności;
 - użytkowanie obszarów chronionych w sposób ograniczony, sprzyjający zachowaniu ich wartości przyrodniczych z możliwością ustalenia odpowiedniej organizacji różnych form turystyki;
 - ustalenie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach o najcenniejszych walorach przyrodniczych;
 - ochrona lasów przed zmianą sposobu ich użytkowania – zachowanie trwałości lasów;
 - działania mające na celu ochronę rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz wzbogacenie różnorodności flory i fauny.
- **w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:**
 - redukcja lokalnej emisji pyłów, gazów i ścieków poprzez używanie kotłowni zasilanych ekologicznymi paliwami oraz stosowanie urządzeń o wysokiej wydajności i niskiej emisji. Rekomendowane jest również korzystanie ze źródeł energii odnawialnej, takich jak energia słoneczna, wodna i wiatrowa;
 - modernizacja systemów grzewczych i docieplenie budynków, aby zmniejszyć zapotrzebowanie na energię cieplną;
 - zaleca się sadzenie zieleni wysokiej przy ulicach, aby częściowo pochłaniały zanieczyszczenia pochodzące z ruchu drogowego;
 - monitorowanie zanieczyszczeń powietrza i wód w celu identyfikacji źródeł zagrożeń oraz oceny skuteczności działań ochronnych.
- **w zakresie ochrony przed hałasem:**
 - modernizacja dróg publicznych i poprawa jakości nawierzchni;

- utrzymanie istniejących oraz tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w pobliżu głównych tras komunikacyjnych;
- przestrzeganie norm hałasu na terenach przemysłowych w celu ochrony sąsiednich obszarów.
- **w zakresie ochrony zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej:**
 - ze względu na ochronę wód podziemnych, nie należy odprowadzać nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, gruntowych ani do gruntu;
 - należy podejmować działania zmierzające do wyeliminowania wszystkich źródeł bezpośredniego zrzutu ścieków bytowych, gospodarczych i przemysłowych do wód oraz działania ograniczające spływy powierzchniowe z terenów rolnych;
 - zaleca się retencjonowanie czystych wód opadowych na terenach zabudowanych i ich wykorzystywanie do podlewania terenów zielonych;
 - zaleca się zachowanie ujęć wody w odpowiednim stanie technicznym;
 - zakaz składowania odpadów na terenach bez naturalnej warstwy izolacyjnej oraz w miejscach, które nie są do tego przeznaczone;
 - unikanie zabudowy na terenach narażonych na powódzie;
 - zwiększenie powierzchni wód poprzez budowę małych zbiorników retencyjnych, oraz stworzenie mniejszych zbiorników na Widawce lub innych ciekach, które oprócz magazynowania wody, mogłyby również wspierać rozwój rekreacji.
- **w zakresie ochrony gleb:**
 - ochrona istniejących zadrzewień;
 - wdrażanie działań przeciwozyjnych na gruntach uprawnych, aby zapobiegać erozji wodnej i wietrznej;
 - promowanie ekologicznych praktyk rolniczych;
 - ograniczenie eksploatacji zasobów naturalnych do udokumentowanych złóż, rekultywację istniejących wyrobisk z uwzględnieniem warunków środowiskowych;
 - zapobieganie powstawaniu dzikich wysypisk śmieci.
- **w zakresie ochrony walorów krajobrazowych i obiektów zabytkowych:**
 - ochrona obszaru przed rozpraszaniem zabudowy i lokalizacją obiektów nieharmonizujących z krajobrazem;
 - ochrona najcenniejszych elementów krajobrazu naturalnego;
 - ochrona zabytków, w tym obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Biorąc pod uwagę stan środowiska na obszarze objętym projektem planu ogólnego oraz uwzględniając istniejące uwarunkowania i predyspozycje terenu, najważniejszymi przedsięwzięciami ograniczającymi zagrożenia dla środowiska i ludzi są następujące działania związane z wyznaczeniem poszczególnych stref planistycznych i obszarów uzupełnienia zabudowy wynikające z zapisów projektu planu ogólnego gminy Dobryszyc:

- zachowanie wiodącej funkcji gminy jako terenów rolniczych – większość obszaru gminy objęta została **strefą otwartą (SO)**, do której oprócz terenów rolniczych włączono również tereny leśne, wody powierzchniowe oraz tereny zieleni naturalnej i obszary cenne przyrodniczo, w tym OChK Dolina Widawki. W obrębie tej strefy nie ma możliwości rozwoju nowej zabudowy a celem strefy otwartej jest zachowanie tych terenów w niezmienionym stanie, w celu ochrony zasobów środowiska i krajobrazu;
- uwzględnienie zakazu zabudowy w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki poprzez wyznaczenie na tych terenach **strefy otwartej (SO)**;
- ograniczenie wyznaczenia stref, w obrębie których dopuszczono tereny inwestycyjne – przypadki, w których plan ogólny wyznacza strefy, gdzie dopuszczone są tereny inwestycyjne, dotyczą terenów przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z dotychczas sporządzonymi dokumentami planistycznymi oraz terenów bezpośrednio przyległych w ramach uzupełnienia istniejącej zabudowy - ustalenie stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową – **strefy SW, SJ i SZ** na terenach już istniejącej zabudowy, bez rozlewania się na tereny niezainwestowane, w szczególności w głąb obszarów rolniczych, pozbawionych dostępu do infrastruktury;

- wyznaczenie stref górniczych (**strefa SG**) w oparciu o udokumentowane złoża surowców naturalnych, stanowiących naturalny potencjał gminy;
- brak możliwości zabudowy na terenach w dolinie rzeki Widawki, w obszarze zagrożenia powodzią przez objęcie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w przeważającej mierze **strefą otwartą SO**;
- wyznaczenie **stref gospodarczych SP** na obszarach istniejącej zabudowy produkcyjnej, produkcyjno-usługowej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji;
- określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (poza strefami **SO**, **SG** oraz **SK**, dla których zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, nie wyznacza się minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej - wyjątek stanowi **strefa otwarta SO** wytyczona wzdłuż rzeki Widawki w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, gdzie wprowadzono wskaźnik 100% min. udziału powierzchni biologicznie czynnej w celu ochrony tych terenów.

Projekt planu uwzględnia predyspozycje poszczególnych obszarów gminy do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, dając możliwość wyznaczenia stref planistycznych na terenach już istniejącej zabudowy, w jej bezpośrednim otoczeniu i w nawiązaniu do istniejących funkcji w terenie, przy uwzględnieniu obowiązujących dokumentów planistycznych w gminie.

Objęcie większości obszaru gminy Dobryszyce **strefą otwartą SO**, w granicach której znajdują się tereny rolnicze, lasy, wody powierzchniowe i doliny rzeczne wraz z OChK Doliny Widawki, pozwoli na zachowanie obecnej wiodącej funkcji tych terenów, jaką jest funkcja przyrodnicza i biocenotyczna. Warto dostrzec walory przyrodnicze, krajobrazowe i rekreacyjne cieków i zagospodarowywać doliny w takim właśnie kierunku. Sprzyjają temu również warunki gruntowo-budowlane (wysoki poziom wód gruntowych, niestabilne podłoże) ograniczające i utrudniające przeznaczenie terenów dolinnych pod zabudowę. Należy kontynuować działania służące wkomponowaniu cieków wodnych w krajobraz gminy, uwydatnieniu ich walorów, przybliżeniu mieszkańcom, jako miejsca rekreacji i wypoczynku oraz zabezpieczeniu przed niszczeniem, czy niewłaściwym zagospodarowywaniem terenów dolinnych.

Ustalenia z zakresu ochrony środowiska należy ocenić jako właściwe. Zastosowanie się do ustaleń projektowanego dokumentu przy wyznaczaniu miejscowych planów zagospodarowania i powyższych działań powinno znacznie ograniczyć lub wykluczyć istotnie negatywne oddziaływanie na środowisko. Zapisy projektu planu ogólnego zabezpieczają standardy środowiskowe określone przepisami odrębnymi.

Wyznaczone w projekcie planu profile podstawowe i profile dodatkowe dla poszczególnych stref planistycznych nie mogą powodować przekroczeń normatywnych parametrów jakości środowiska w zakresie hałasu jak również w zakresie promieniowania elektromagnetycznego, niejonizującego, emisji zanieczyszczeń oraz wibracji. Muszą zostać dotrzymane standardy jakości środowiska.

Przy realizacji poszczególnych rozwiązań planistycznych, już na etapie miejscowych planów, należy dokonać szczegółowej analizy planowanych przedsięwzięć pod kątem ich oddziaływania na środowisko, min. na etapie uzyskiwania decyzji środowiskowych czy pozwoleń wodnoprawnych. W wyniku tej analizy koniecznym może okazać się podjęcie odpowiednich działań zapobiegających bądź kompensacyjnych.

5.2 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Jednym z wariantów, który może być rozważany jest tzw. wariant „zerowy” polegający na niepodjęciu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego - potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu zostały opisane szczegółowo w punkcie 3.3 niniejszej prognozy.

Analiza lokalnego środowiska, uwarunkowań ekofizjograficznych, obecnego jego zagospodarowania w nawiązaniu do otoczenia, oraz wskazywane planem funkcje poszczególnych terenów, pozwalają na wniosek, że wyznaczone strefy planistyczne są optymalne, w związku z czym nie ma potrzeby wyznaczania innych wariantów lokalizacyjnych. Przyjęte w projekcie planu ogólnego rozwiązania są zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi gminy, część przeznaczeń wynika z obowiązujących dokumentów planistycznych gminy.

Projekt planu ogólnego jest zgodny z przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych, Prawa wodnego, ustawy o odpadach oraz innymi przepisami szczególnymi, dlatego też nie proponuje się rozwiązań alternatywnych aniżeli te, które zostały zaproponowane w projekcie planu.

Nowe formy zagospodarowania związane z rozwojem strefy wielofunkcyjnej z **zabudową jednorodzinną SJ, wielorodzinną SW, zagrodową SZ, działalnością usługową (strefa SU)**, zostały wyznaczone w rejonie już istniejących zabudowań, w sąsiedztwie istniejących dróg, co jest rozwiązaniem korzystnym, gdyż nie wymusza prowadzenia infrastruktury drogowej i technicznej na duże odległości, przyczyniając się do jeszcze większych przekształceń środowiska i fragmentacji kompleksów rolnych bądź leśnych. Nowa zabudowa mieszkaniowa realizowana będzie w większości jako wypełnienie wolnych luk budowlanych, bez możliwości rozpraszania się nowej zabudowy na tereny otwarte.

Dopuszczone formy zagospodarowania umożliwiają dalszy rozwój obszaru gminy w ścisłym nawiązaniu do istniejącego już zagospodarowania, z wykorzystaniem potencjału gminy, jakim są bez wątpienia wysokiej jakości grunty rolne, w obrębie których plan ogólny wyznacza **strefę otwartą SO**. Z punktu widzenia przewidywanych ekologicznych skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego, należy zaznaczyć, że zawiera on rozwiązania zmierzające do minimalizacji negatywnych oddziaływań, dzięki precyzyjnie wyznaczonym strefom planistycznym oraz wskaźnikom urbanistycznym.

Ustalenia projektowanego dokumentu zostały dostosowane do wymogów ochrony środowiska, w związku z czym trudno jest sprecyzować rozwiązania alternatywne do już zaproponowanych w analizowanym dokumencie. Ustalenia projektu planu ogólnego nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz zawierają zapisy korzystne dla środowiska, dlatego uznaje się, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy. Uznaje się więc, że wyznaczone poszczególne strefy funkcjonalne są jednocześnie wariantem **najbardziej korzystnym** dla środowiska, pod warunkiem rygorystycznego przestrzegania zapisów projektu planu jak i przepisów szczegółowych. Projekt planu ogólnego stwarza możliwość dalszego rozwoju gminy i zaspokajania potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska (powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, powierzchni gruntu, siedlisk i ekosystemów).

W granicach poszczególnych terenów objętych ustaleniami projektu planu nie ma przeciwwskazań, co do rozwoju poszczególnych stref funkcjonalnych i zagęszczania zabudowy w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy (w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), ze względu na obecne zagospodarowanie terenów i zapisy normujące jego dalsze użytkowanie oraz na zagospodarowanie terenów w otoczeniu, wybrana lokalizacja poszczególnych funkcji w terenie jest optymalna dla tego rodzaju zagospodarowania, jaką analizowany projekt planu wyznacza.

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie planu ogólnego rozwiązane w sposób prawidłowy. Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w tym uwarunkowań środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków interesariuszy. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

6. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego gminy Dobryszyce, tj. projektowanych stref planistycznych, obszarów uzupełnienia zabudowy oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, społecznego, kulturowego i walorów krajobrazowych. Wyznaczone strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne stanowią będą podstawę do sporządzania bardziej szczegółowych planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

Założenia planu ogólnego zostały opracowane z uwzględnieniem czynników wpływających na rozwój przestrzenny gminy, takich jak ustalenia planu zagospodarowania województwa oraz lokalizacja istniejącej i planowanej infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej.

W planie ogólnym gminy Dobryszyce określono strefy planistyczne zgodnie z art. 13c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2]. Gminny katalog stref planistycznych wyznacza ich profil funkcjonalny, maksymalną wysokość zabudowy wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Projekt planu ogólnego gminy Dobryszyce wyznacza następujące strefy planistyczne:

- 1) SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- 2) SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- 3) SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- 4) SU – strefa usługowa;
- 5) SP – strefa gospodarcza;
- 6) SR – strefa produkcji rolniczej;
- 7) SI – strefa infrastrukturalna;
- 8) SN – strefa zieleni i rekreacji;
- 9) SC – strefa cmentarzy
- 10) SG – strefa górnictwa
- 11) SO – strefa otwarta;
- 12) SK – strefa komunikacyjna.

Prognoza poddaje ocenie przewidywane skutki oddziaływań w kontekście ich potencjalnych wpływów na środowisko i warunki życia ludzi - korzystnych i niekorzystnych.

Większa część gminy objęta jest **strefą otwartą SO**, co gwarantuje zachowanie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego i krajobrazu gminy. Plan ogólny wyznacza strefy związane z rozwojem zabudowy mieszkaniowej (**strefy SW, SJ, SZ**) oraz aktywności gospodarczej: **strefy gospodarcze SP** oraz **strefy usługowe SU** i **strefy górnictwa SG** oraz **strefa produkcji rolniczej SR**. Ze względu na to, że gmina nie posiada ściśle wykształconej zwartej zabudowy mieszkaniowej i usługowej nie określono w planie ogólnym obszaru zabudowy śródmiejskiej.

W projektowanym dokumencie uwzględnione zostały cele i zasady ochrony środowiska szczebla krajowego i międzynarodowego. W planie uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy. Zapisy projektu planu ogólnego są adekwatne do wymagań z zakresu ochrony środowiska - gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem i ochrony wód podziemnych oraz ochrony przyrody.

W ramach niniejszej prognozy analizie poddano dokumenty strategiczne i programowe, które potwierdziły zgodność zapisów planu ogólnego z tymi dokumentami, w takim zakresie na jakim pozwalają obowiązujące przepisy prawne.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi. Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są w zdecydowanej większości korzystne,

jasno precyzując zakres przestrzenny poszczególnych stref planistycznych, wskazują ramowe kierunki zagospodarowania terenu gminy wraz z wyznaczeniem obszarów uzupełnienia zabudowy.

Zapisy projektu planu eliminują rozlewanie się nowej zabudowy na tereny obecnie niezagospodarowane i niezabudowane. Zapisy projektu planu służą ochronie terenów rolnych i leśnych, dzięki czemu zachowane zostaną główne ciągi powiązań funkcjonalno-przestrzennych terenów z gminami ościennymi. W związku z wyznaczeniem poszczególnych stref planistycznych i możliwością rozwoju gminy, nie zmieni się jej funkcja wiodąca jaką jest rolnictwo. Co istotne, plan ogólny w każdej strefie w ramach profilu dodatkowego zezwala na zachowanie lub realizację nowych terenów zielonych oraz wyznacza minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – obszary te stanowić będą lokalne ostoje roślin i zwierząt, korzystnie wpływając na mikroklimat i lokalne warunki retencji.

Nowo wyznaczone strefy planistyczne uwzględniają ograniczenia rozwoju wynikające z istniejących zagrożeń środowiskowych związanych z istniejącym zagrożeniem powodzią oraz możliwością eksploatacji udokumentowanych złóż surowców mineralnych.

Obszar gminy znajduje się całkowicie poza zasięgiem obszarów sieci Natura 2000, a realizacja ustaleń projektu planu nie będzie miała żadnego wpływu na te obszary.

Komponentami środowiska powiązanymi z realizacją ustaleń projektu planu ogólnego są wody powierzchniowe i podziemne, powierzchnia ziemi, stan sanitarny powietrza, klimat akustyczny, wartości przyrodnicze oraz krajobraz.

Wyznaczone planem poszczególne strefy planistyczne są zgodne z predyspozycjami terenów i nie rodzi to konfliktów czy barier, nie stanowi również zagrożenia dla lokalnego środowiska. Prognozuje się, że środowisko przyrodnicze obszaru objętego projektem planu ogólnego nie ulegnie nadmiernym niekorzystnym przekształceniom. W celu ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań wynikających z realizacji projektu planu, wskazane zostały działania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, jako wskazania do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla przedmiotowych terenów, z których najistotniejsze to:

- zachowanie powierzchni biologicznie czynnej, przeznaczonej pod różne formy zieleni,
- oddalenie nowej zabudowy od najwartościowszych elementów środowiska przyrodniczego, w tym ograniczenie rozlewania się zabudowy w głąb terenów otwartych,
- zachowanie drożności korytarzy migracji poprzez zachowanie wolnych od zabudowy cieków i ich najbliższego otoczenia, zachowanie nieogrodzonych pasów zieleni,
- uwzględnienie obszarów chronionych akustycznie,
- kształtowanie różnorodnych terenów rekreacyjnych, atrakcyjnych przestrzeni publicznych,
- utrzymanie sieci rowów melioracyjnych i drenarskich,
- ograniczenie niskiej emisji przez możliwość wykorzystania ekologicznych źródeł energii, w tym energii odnawialnej,
- kompleksowe uregulowanie gospodarki ściekowej, dla całkowitego wyeliminowania przedostawania się nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód,
- wprowadzenie wytycznych dotyczących wielkości oraz intensywności zabudowy,
- wprowadzenie zieleni urządzonej, zieleni naturalnej,
- ochrona obiektów zabytkowych, cennych elementów kulturowych.

Poszczególne zapisy projektu planu ogólnego uwzględniają istniejące uwarunkowania środowiskowe, kulturowe i społeczne, wyznaczając nowe formy zagospodarowania jedynie tam, gdzie wynika to z rzeczywistych potrzeb gminy, dzięki czemu wiodąca funkcja rolnicza, jaką gmina pełni obecnie zostanie zachowana. Zachowane zostaną tereny rolne, leśne, dolinne, którym nadaje się priorytet funkcji ekologicznych, co jest całkowicie zgodne z naturalnymi predyspozycjami tych terenów i nie rodzi nowych konfliktów czy barier, nie stanowi również nowego zagrożenia dla lokalnego środowiska, którego poszczególne elementy są obecnie w dość poprawnym stanie.

Mimo, iż na obszarze gminy doszło do przekształceń sieci hydrograficznej, a badania monitoringowe wskazują na zły stan wód odwadniających obszar gminy (punkty monitoringowe

znajdują się poza granicami gminy), to nie widzi się nowych zagrożeń dla wód wynikających z zapisów projektowanego planu, który zachowuje teren dolin rzecznych w ich naturalnej funkcji biocenotycznej i retencyjnej bez możliwości zabudowy – jako część **strefy otwartej SO**.

Otwarte tereny rolnicze, obszary leśne oraz doliny potoków stanowią podstawowe korytarze ekologiczne o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, zapewniające zachowanie powiązań biologicznych z terenami otaczającymi. Powiązania ekologiczne cieków i dolin rzecznych zostaną utrzymane, czemu służą zapisy planu ogólnego dotyczące zachowania lokalnych ciągów ekologicznych, zieleni w dolinach cieków, bez możliwości rozwoju nowej zabudowy.

Przyjęte wartości parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy mają służyć podniesieniu jakości przestrzeni w granicach obszaru objętego projektem planu.

Skutki dla środowiska, które mogą wynikać z docelowego przeznaczenia terenu

Dzięki zapisom planu ogólnego zachowana zostanie rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna gminy. Przyrost terenów przewidzianych pod zabudowę jest stosunkowo niewielki i wynika z obowiązujących ustaleń planistycznych (Studium, mpzp), oraz z rozszerzonego obszaru uzupełnienia zabudowy i widocznych tendencji rozwojowych i składanych wniosków mieszkańców czy potencjalnych inwestorów na etapie procedury planistycznej.

Obszar uzupełnienia zabudowy to powierzchnia 894 143,1 m².

Realizacja ustaleń planistycznych zgodnie z wytycznymi planu ogólnego wpłynie pozytywnie na środowisko społeczne gminy, umożliwiając jej dalszy rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju oraz z zachowaniem najcenniejszych walorów lokalnego środowiska i krajobrazu. Jednocześnie jednak dopuszczenie nowej zabudowy w ramach wyznaczonych stref planistycznych, na podstawie których będą tworzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, spowoduje przekształcenie powierzchni, ubytek terenów otwartych. Nie powinno to jednak obciążyć środowiska przyrodniczego gminy, w szczególności, że przekształceniu ulegną tereny nie prezentujące ponadprzeciętnych wartości przyrodniczych, a najwartościowsze elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego podlegać będą ochronie przed zainwestowaniem w ramach **stref otwartych SO**.

Ubytek terenów zieleni na terenach, gdzie wprowadzona zostanie nowa zabudowa kubaturowa zostanie zrekompensowany przez ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz możliwości kształtowania różnorodnych form zieleni w obrębie zabudowy.

W związku z zabudową nowych terenów nastąpią trwałe zmiany w lokalnym krajobrazie, jednak na etapie planu ogólnego nie przewiduje się uciążliwości wizualnej czy estetycznej wynikającej z przeznaczenia poszczególnych terenów gminy pod określone strefy planistyczne. Służą temu podstawowe wytyczne odnośnie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie wiąże się z oddziaływaniem transgranicznym wykraczającym poza granice kraju.

Przy zachowaniu zgodności z planem ogólnym gminny, na etapie sporządzania planów miejscowych, nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tych obszarów.

Analiza projektowanego dokumentu pod kątem możliwych wpływów na zmiany klimatyczne oraz różnorodność biologiczną wraz z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu wykazała, że zawarte w nim ustalenia nie wpłyną istotnie na stan klimatu i bioróżnorodności, ponieważ uwzględnia on zasady zrównoważonego rozwoju, a wskazane działania adaptacyjne mogą przyczynić się do ograniczenia możliwości wystąpienia drastycznych zmian klimatycznych i możliwości wystąpienia ryzyk z nimi związanych.

Przedmiotowy plan ogólny stanowi zasadniczo kontynuację polityki gminy z uwzględnieniem jej uwarunkowań, w tym przyrodniczych i gospodarczych.